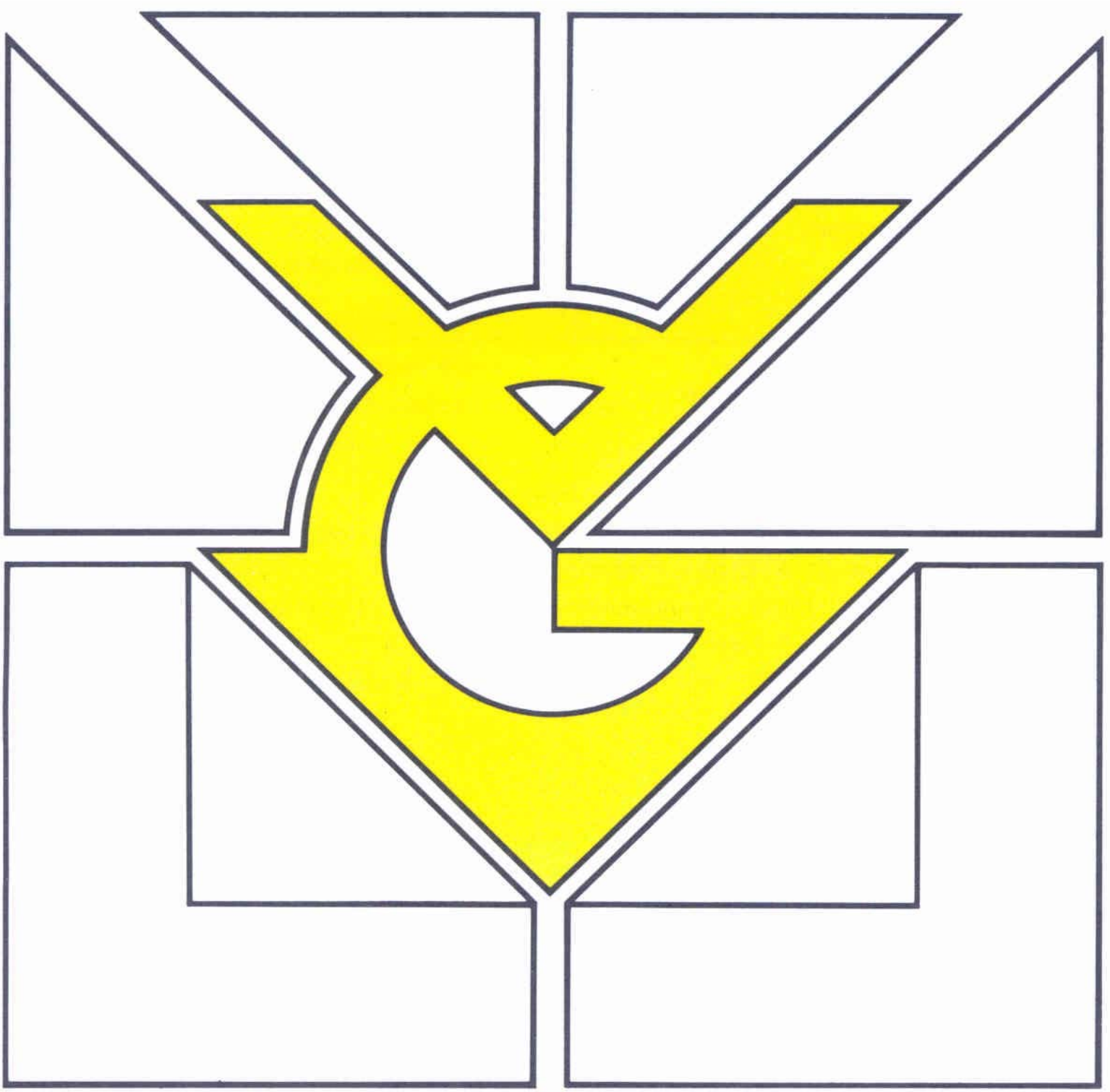
België - Belgique
P.B.-P.P.
2000 Antwerpen 1
BC 9497

PERIODIEK

DRIEMAANDELIJKS TIJDSCHRIFT

VAN HET VLAAMS GENEESKUNDIGENVERBOND

63ste jaargang April – Mei – Juni 2008 Nr. 2

AFGIFTEKANTOOR: 2000 ANTWERPEN 1

Inhoud

VOORWOORD **3**
GESCHIEDENIS VAN DE GENEESKUNDE **4**
DERMATOLOGIE: VAN EMPIRIE NAAR WETENSCHAP *4*
BALANS **8**
FORUM* **11**
TAALGRENS IS EEN ZORGGRENS! *11*
DE ADDERTJES ONDER HET GRAS VAN DE FEDERALE KIESKRING *12*
REACTIES OP MINISERIE OORLOGSORDE IN ARTSENKRANT *13*
SOLIDARITEIT *19*
KORTE BERICHTEN **22**
ONTWIKKELINGSSAMENWERKING **27**
PROJECTEN VAN DE VLAAMSE REGERING *27*
VGV-MEDEDELINGEN **29**
Persmededeling PREVENTIE IS VLAAMSE BEVOEGDHEID, CURATIE MOET DAT OOK WORDEN *29*
ANTWOORD VGV OP HET ARTIKEL "GEZONDHEIDSZORG SPLITSEN IS ONMOGELIJK" *30*
*REACTIE VGV OP INTERVIEW MET LETERME IN "DE HUISARTS" VAN 17 APRIL 2008** *31*
OVV-MEDEDELINGEN **32**
Persbericht HET OVV MOBILISEERT VOOR VLAAMS ZELFBESTUUR *32*
Persbericht AK-VSZ VERWERPT PREVENTIELUIK IN NATIONAAL KANKERPLAN *33*
VGV-CULTUUR **34**
VGV BEZOEKT *34*
TENTOONSTELLINGEN *35*
MINISTER B. ANCIAUX KOOPT TERECHT HET ANTIFONARIUM TSGROOTEN AAN. *36*
BOEKBESPREKINGEN *37*
IN MEMORIAM **41**
IN MEMORIAM PROF. DR. KOENRAAD VAN CAMP (1928 – 2007) *41*
IN MEMORIAM DR. JOZEF HUYGHE *42*
BRIEFWISSELING **43**

VVMV-Berichten: KATERN ingevoegd.

Symposium VGV 18 oktober 2008:

"Naar een blauwdruk voor een Vlaamse gezondheidszorg."

Leren uit buitenlandse ervaringen.

9u30: Ontvangst met koffie.
9u55: Welkomstwoord.
10u00: Het Canadese model: Gregory P. Marchildon, Ph.D.
Canada Research Chair in Public Policy and Economic History
Johnson-Shoyama Graduate School of Public Policy
University of Regina, Canada

10u40: Het Deense model: Karsten Vrangbæk
Associate Professor
Department of Political Science
University of Copenhagen, Denemarken

11u20: Koffiepauze

11u40: Lessen voor Vlaanderen. Conclusies. Vergelijking buitenlandse modellen versus het Belgische model: Prof. Lieven Annemans (UGent).

12u10: Debat: moderator Guy Tegenbos.
12u40: Slotwoord.
12u50: Receptie.

Accreditering Ethiek & Economie aangevraagd.

VOORWOORD

“Wie gelooft die man nog?”

Het dossier van de contingentering is een mooi voorbeeld hoe in dit land de Vlamingen gerold worden en hoe ze zich steeds laten rollen. Het zoveelste, jammer genoeg.

Het verhaal is bekend. Toen men destijds de plethora wou aanpakken besliste de federale regering een numerus clausus in te voeren. Men koos voor een minder beladen term en sprak van contingentering. Vanaf een bepaald jaar, toen nog in de verre toekomst, zou nog maar een “contingent” van 700 artsen een RIZIV nummer krijgen. En in al hun generositeit gingen onze Franstalige vrienden akkoord met een verdeling 40/60, “wat toch in het voordeel van Vlaanderen was”. En daar werden we al een eerste keer gerold. Daar waar Vlaanderen met dat cijfer op het Europees gemiddelde zat voor het aantal artsen per inwoner, zat Wallonië daar schromelijk boven. Door die 40/60 verdeling werd het overtollig aantal artsen daar bestendigd.

Aangezien onderwijs intussen een gemeenschapsmaterie was – wat gezondheidszorg als persoonsgebonden materie bij uitstek ook al lang had moeten zijn – kwam het aan de deelstaten toe om de regels voor de contingentering zelf uit te werken. Vlaanderen koos voor een ingangsexamen aan het begin van de studies geneeskunde, en daar werden wij - de Vlaamse studenten ditmaal - voor een tweede keer gerold. Duizenden Vlaamse jongens en meisjes werd de toegang tot het eerste jaar geneeskunde ontzegd, terwijl hun Franstalige evenknie zonder probleem de studie kon aanvatten. De Franstaligen modderden maar wat aan en spraken eerst van een selectieproef na één jaar, dan na het derde jaar en later zou het op het einde van de studies gebeuren. Maar de selectieproef heeft nooit plaatsgevonden. Weer een mooie illustratie van federale loyauteit!

Een Franstalige minister, Demotte om hem niet te noemen, slaagde er anders wel in om een examen uit te schrijven aan het einde van de studies kinesitherapie. Maar daar lag het overschot aan de Vlaamse kant. De hakbijl hanteren voor jaarlijks zowat 100 Vlaamse kinesisten kon Demotte wel, voor Franstalige artsen kon hij het niet. Maar een dergelijke federale maatregel invoeren kon hij niet zonder goedkeuring van zijn Vlaamse “partners in crime”. We waren nog maar eens gerold, ditmaal dankzij onze eigen mensen. De federale loyauteit, nietwaar?

In de laatste week voor het aantreden van de huidige regering onderhandelden alleen de “grote” partijen, zonder hun lastige kartelpartners, want die stonden teveel “Belgische” oplossingen in de weg. En zo kregen we dank zij partijen die nochtans het woord “Vlaams” in hun naam hebben staan toch weer een Franstalige socialiste als minister. En om de pil nog wat bitterder te maken werd meteen de “regularisatie” van het teveel aan afgestudeerde Franstalige artsen aangekondigd. We zijn nog maar eens gerold, en de cirkel is rond. De contingentering is afgevoerd.

De federale loyauteit heeft weer eens in de juiste richting gespeeld, om zo de basis te leggen van een goede verstandhouding die nodig is om de “grote staatshervorming”, beloofd tijdens de verkiezingsperiode, te realiseren.

Ik moet dan onvermijdelijk terugdenken aan andere woorden uit die verkiezingsperiode. “Wie gelooft die man nog?”… .

Op rolling gaan was destijds als student prettig. Gerold worden is dat niet!

Jan Van Meirhaeghe
Voorzitter, 8 mei 2008

GESCHIEDENIS VAN DE GENEESKUNDE

Prof. Dr. A.H.E.E. KINT

- Geboren te Blankenberge op 25 juli 1929, studies aan de Rijksuniversiteit Gent.
- Doctor in de Genees-, Heel- en Verloskunde, met onderscheiding Gent, juli 1955.
- Full-time assistent aan de kliniek voor huidziekten van de Rijksuniversiteit te Gent (Prof. Dr. J. Piérard) op 1 februari 1957.
- Gewoon Hoogleraar aan de Rijksuniversiteit te Gent (titularis van de kliniek voor huidziekten) op 1 januari 1971.
- Voorzitter van de Belgische Vereniging voor Dermatologie en Syphiligrahie 1975 - 1978.
- Lid van de Koninklijke Academie voor Geneeskunde van Belgie vanaf 29.04.78.
- Voorzitter van de Medische Raad 1977 - 1983.
- Secretaris van de Faculteit Geneeskunde van 01.10.78 tot 30.09.86; Dekaan van de Faculteit Geneeskunde vanaf 01.10.86 tot 30.09.89.
- Vice-Rector aan de Universiteit Gent van 01.10.89 tot 30.09.93 en tot het emeritaat toegelaten op 01.10.94.

DERMATOLOGIE: VAN EMPIRIE NAAR WETENSCHAP

De ontwikkeling van de dermatologie vanuit de algemene geneeskunde naar een autonoom specialisme was een langzaam proces, dat met de ontleding en het classificeren van huidletsels begon. Tot na de tweede wereldoorlog was het specialisme bijna uitsluitend gestoeld op morfologische gronden. Hierdoor - en mede door de moeilijke terminologie, de geringe behandelingsmogelijkheden en het feit dat de meeste huidziekten niet levensbedreigend zijn - werd de studie van huidziekten door sommigen lange tijd als onbelangrijk of secundair aangezien.

Dat deze zienswijze niet met de werkelijkheid strookt moge uit dit korte overzicht van de wetenschappelijke ontwikkeling in dit specialisme blijken. Het is de bedoeling, het proces te volgen aan de hand van de werkwijze en denkpatronen van enkele belangrijke onderzoekers en scholen, van een empirische aanpak naar een strikt wetenschappelijke studie van de huidziekten. In deze evolutie kan men drie denkpatronen onderscheiden. In de **eerste** fase, ingeluid door Plenck en reikend tot in de tweede helft van de negentiende eeuw, werden vooral classificaties opgesteld. In een **tweede** periode tot ongeveer de tweede wereldoorlog, werden dankzij de ontwikkeling van de bacteriologie en histologie van de huid, bepaalde oorzakelijke verbanden duidelijk. **Tenslotte** heeft de snelle ontwikkeling van de geneeskunde na de tweede wereldoorlog tot de moderne dermatologie geleid.

1. <u>De periode van classificaties.</u>

Vanaf het einde van de 18e eeuw werd gepoogd de huidziekten te inventariseren en zodanig te rangschikken, dat het resultaat een samenvatting van de bestaande kennis uitmaakte. De eerste stap bij het ontwarren van de pathologie was vanzelfsprekend klinisch en bestond er in de waargenomen symptomen zo goed mogelijk te beschrijven en te classificeren. Men baseerde zich hierbij op het in 1735 ingevoerde principe in de botanica door Carl von Linné [Linneus] **(1)**. Dit principe berustte op de groepering van planten volgens arbitrair gekozen gemeenschappelijke criteria. Plenck gaf de aanzet tot identificatie van huidziekten (1776) en stelde een eerste systematische rangschikking van huidsymptomen voor **(2)**. Hij onderscheidde veertien klassen: maculae, pustulae, vesiculae, bullae, papulae, crustae, schilfers, callositas, nieuwvorming van huid, ulcera, wonden, waaraan ziekten door insecten, ziekten van de haren en ziekten van de nagels werden toegevoegd. Hij leerde aldus de details van de huidletsels te analyseren en gaf bovendien een summiere beschrijving van een honderdtal dermatosen. Hoewel nog rudimentair, was deze werkwijze beslissend voor een nieuwe benadering van huidziekten. Voor het eerst, liet zij namelijk toe bepaalde huidletsels en zelfs ziekten op reproduceerbare wijze te beschrijven.

Ongeveer in dezelfde periode publiceerde Anne Charles Lorry in Frankrijk zijn boek *"Tractatus de morbis cutaneis"* (1777), waarin hij poogde huidziekten in verband te brengen met de algemene pathologie **(3)**. De werkwijzen van Plenck en Lorry werden op het einde van de 18e eeuw door Robert Willan verfijnd. In zijn boek *"Description and treatment of cutaneous diseases"* (1798) stelde hij een eenvoudige indeling van huidletsels voor die gesteund was op het door hem ingevoerde concept van de primaire efflorescentie. Hij omschreef de dermatosen nauwkeurig op basis van hun klinische morfologie en gaf tevens duidelijk de behandeling aan van elke huidziekte. Belangrijk is dat R. Willan bepaalde ziektebeelden van lepra onderscheidde en beschreef onder de term psoriasis. De toen nog vage begrippen van lupus en eczeem gaan op hem terug. Hij kan dan ook worden gezien als de grondlegger van de wetenschappelijke dermatologie **(3)**. Deze methode van Willan, ook Willanisme genoemd, werd door Biett, leerling van Alibert, naar Parijs overgebracht en door velen in Frankrijk overgenomen. Toch bevredigde ze niet iedereen wegens de beperkingen die er inherent aan waren verbonden. Er werd namelijk geen rekening gehouden met de etiologie en pathogenese van ziekten en bepaalde aandoeningen konden er niet in worden ondergebracht, zoals bij voorbeeld syphilis, lupus, pellagra, elephantiasis, haar- en nagelafwijkingen. Er werden daarom andere systemen uitgewerkt die de bestaande kennis over huidziekten volledig zouden omvatten.

Jean Alibert, de stichter van de school van dermatologie van het St. Louis hospitaal te Parijs, stelde in 1829 zijn eigen zienswijze voor **(4)**.

Hij onderscheidde 12 families namelijk “dermatoses eczémateuses, exanthémateuses, teigneuses, dartreuses, cancéreuses, lépreuses, véroleuses, strumeuses, scabieuses, hémateuses, dyschromateuses, hétéromorphes”. In tegenstelling tot de navolgers van Willan poogde hij de natuurlijke evolutie van dermatosen weer te geven en rekening te houden met de grote variabiliteit en allerlei mogelijkheden van degeneratie die de huid kan vertonen. Hij probeerde de huidziekten niet enkel in te delen op hun uitwendig aspect, maar ook volgens verloop en oorzaken en bij de studie betrok hij ook de anatomie, de fysiologie en de pathologie van de huid. Zijn inzichten vatte hij samen in de bekende “*boom van dermatosen*” (fig.1). Het geheel bleef toch nogal verwarrend en werd niet lang behouden.

Fig. 1 De boom der dermatosen van Alibert.

Het ontstaan van huidletsels werd toen nog vaak aan humorale factoren toegeschreven. Ze werden aanzien als gevolg van een fysiologisch proces, waarbij aanwezige schadelijke stoffen in het lichaam worden uitgescheiden. Volgens sommige Duitse scholen was het daarom niet aangewezen ze te behandelen, omdat de genezingstendens van de natuur hierdoor zou worden verstoord **(3)**. Scabies is een mooi voorbeeld van deze denkwijze. Hoewel Hildegard van Bingen de parasiet reeds in de 12e eeuw zou hebben gekend **(5)** en spijts de besmettelijkheid werd deze ziekte lange tijd verward met eczeem en prurigo en toegeschreven aan het bestaan van een bepaalde diathese. In de 19e eeuw kende men deze parasiet in Corsica. In 1834 kon Renucci, een Corsicaanse student die de parasiet in zijn land had leren extraheren en herkennen, de sarcoptes scabiei aantonen in de kliniek van Alibert. Pas van dan af werd het oorzakelijke verband tussen de parasiet en scabies aangenomen **(6)**.

Zoals reeds gezegd, hielden morfologische indelingen weinig rekening met inzichten in pathogenese, etiologie en behandeling. Om de huidpathologie in verband te brengen met de vooruitgang van de geneeskunde, ontwikkelde er zich later een tendens om de huidziekten niet meer als autonome aandoeningen te interpreteren, maar eerder in het kader van de algemene pathologie. Zo stelde Bazin (1868) dat de huidafwijkingen slechts symptoom waren van een gewijzigde toestand van het organisme **(7)**. Voor Brocq (1907) waren de dermatosen geen afzonderlijke entiteiten, maar overgangsvormen tussen elkaar, die hij schematisch voorstelde in wat hij “nébuleuse” noemde (fig.2) **(8).**

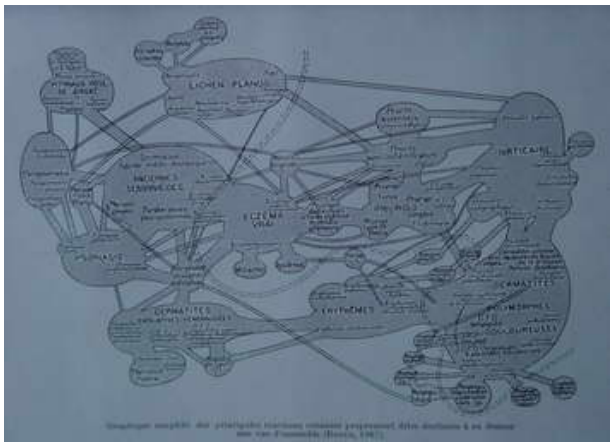

Fig. 2 De “nébuleuse” van Brocq, waarbij de verbanden tussen dermatosen grafisch worden voorgesteld.

2. <u>De periode van ontleding van de huidstructuur en onderkenning van de rol van parasieten en bacteriën</u>

Ferdinand Hebra was een van de eersten die de humorale theorie afwees. In zijn boek *“Versuch einer auf Pathologie und Anatomie gegründeten Einteilung der Hautkrankheiten”*, dat in 1845 verscheen in Wenen, gaf hij de aanzet voor een systematishe morphologische en pathologische beschrijving van de huidziekten. Hij voerde daarbij de grondslagen in voor nieuwe therapeutische maatregelen, zoals waterbed, joodpreparaten en zwavel **(3)**. De rol van schimmels in het ontstaan van huidletsels werd relatief vroeg onderkend. De ontdekking dat de zijdewormziekte het gevolg was van een schimmelinfectie door de plantenkundige, Bassi, maakte het J.C. Schoenlein in 1839 mogelijk om aan te tonen dat ook favus door een schimmel werd veroorzaakt. Later werd deze parasiet door Remak (1845) Achorion Schoenleinii genoemd. Onafhankelijk van Schoenlein, beschreef in 1841 D. Gruby, een naar Parijs uitgeweken Hongaarse arts, deze zelfde schimmel. Een jaar daarna ontdekte hij dat een schimmel ook de baardharen kon aantasten. Voor deze nieuwe parasiet voerde hij de term “mentagrophytes” in. Het was de eerste beschrijving van de trichophytie. In 1843 vond hij vervolgens de verwekker van de microsporie, waarvoor hij de term “Phytoalspecie” of “Porrigo decalvans” bedacht. Uit respect voor Jean-Victor Audouin noemde hij deze schimmel Microsporon Audouini. Aan deze gegevens werd weinig belang gehecht en ze werden in de tweede helft van de 19e eeuw praktisch weer vergeten **(3)**. Pas op het einde van de eeuw werd de mycologie diepgaand bestudeerd, nadat Sabouraud in Parijs nieuwe cultuurtechnieken voor schimmels ontwikkelde en ook fungi door inoculatie bij dieren bestudeerde. Hij legde aldus de grondslag van een nieuwe discipline en vatte zijn bevindingen samen in zijn standaardwerk *“Les teignes”* (1910) **(9)**. De ontdekking van schimmels in heel wat huidletsels heeft geleid tot het opsporen van deze parasieten in andere ziekten met een toen nog onbekende etiologie, zoals de cryptococcose, de blastomycose, de histoplamose. In dit korte bestek kan hierop niet worden ingegaan **(10)**.

Nadat duidelijk werd dat schimmels aan de basis kunnen liggen van afwijkingen van huid, haren en nagels, werd aandacht besteed aan biologische processen die zich tijdens het verloop van de infectie afspelen. In de school van Breslau toonde Plato (1902) aan dat een intradermale injectie van schimmelextracten (trichophytine) bij patiënten met mycosen een huidreactie veroorzaakte **(10)**.

Zo bleek reeds vroeg dat pathogene fungi specifieke antilichamen in het organisme doen ontstaan en dat patiënten niet op dezelfde wijze reageren nà als vóór besmetting. Voor een analoog verschijnsel bij tuberculose voerde Von Pirquet vijf jaar later de term "allergie" in. Deze biologische processen werden nadien het vertrekpunt van onderzoeken die tot de serodiagnostiek in de mycologie hebben geleid **(9)**. Ze gaven ook aanleiding tot research over het ontstaan van allergische processen, zoals bij het allergisch contacteczeem.

Zoals in de ganse geneeskunde brachten de ontdekkingen van Pasteur en de daarop volgende ontwikkeling van de bacteriologie, dankzij betere microscopen en nieuwe anilinekleurstoffen, nieuwe inzichten aan. Zo ontdekten A. Neisser de gonoccoc in 1879 **(3)**, R. Koch de tuberkelbacil in 1882 **(3)**, J. Israel de aktinomycose in 1878 **(3)**, Schaudinn en Hoffmann de spirochaet als verantwoordelijke voor lues in 1905 **(4).**

Vanaf de tweede helft van de negentiende eeuw is de histopathologie een onontbeerlijk instrument voor het wetenschappelijk onderzoek in de dermatologie geweest. Twee namen dienen hier te worden vermeld, namelijk Unna in Hamburg **(11)** en Darier te Parijs **(12)**. Steunend op de aanwinsten van Virchow, heeft Unna op histologisch gebied baanbrekend werk verricht. Hij stelde dat geen goede kliniek bedreven kon worden, zonder de histologie erbij te betrekken. In zijn proefschrift *''Beiträge zur Histologie und Entwicklungsgeschichte der menschlichen Oberhaut und ihrer Anhangsgebilde''* bestudeerde hij de basisstructuur van de epidermis, de haren en de nagels. Later legde hij zich toe op de histopathologie van de huid. Hij beschreef mastcellen in urticaria pigmentosa, plasmocyten, nevuscellen, de spongiosis, acanthose en talrijke andere beelden. Zijn boek *"Die Histopathologie der Hautkrankheiten"* (1904) bleef gedurende jaren het referentiewerk voor de histopathologie van dermatosen. Ook op klinisch en therapeutisch gebied heeft hij geen domein onaangeroerd gelaten. De Unnalaars voor de behandeling van ulcera cruris en het principe ervan worden tot op vandaag toegepast.

In Parijs heeft J. Darier een analoge taak verricht. Zijn inzichten in de dermatopathologie werden in het eerste volume van de *"Nouvelle Pratique Dermatologiqe"* (1936) samengevat. In een tijd waar tuberculose hoogtij vierde, voerde hij enkele belangrijke begrippen in, zoals "tuberculide" (1896), waaronder hij bepaalde onduidelijke ziektebeelden in verband bracht met tuberculose, hoewel geen bacillen in de letsels werden gevonden en het histologisch beeld atypisch was. Hij stelde tevens de term "eczematide" voor om erupties aan te duiden die veel gelijkenis met eczeem vertoonden, doch praktisch nooit vochtig werden. In 1889 beschreef hij de dyskeratosis follicularis, ook bekend als ziekte van Darier. De sterke invloed van de bacteriologische ontdekkingen op zijn onderzoek is zichtbaar in de benaming "psorospermose folliculaire végétante" die hij aanvankelijk aan de ziekte gaf. In zijn eerste publicatie hieromtrent (1889) interpreteerde hij de dyskeratotische granula die men in de epidermis aantreft, als parasieten behorend tot de klasse van coccidiën of sporozoairen. Enkele jaren later (1896) corrigeerde hij dit inzicht en bevestigde dat het om dyskeratotische epidermale cellen ging **(6)**.

Bij het uitbreken van de tweede wereldoorlog was de dermatologie uitgegroeid tot een specialisme met goed bestudeerde klinische beelden, waarvan het anatomopathologisch substraat grotendeels bekend was. Van bepaalde ziekten was de oorzaak opgehelderd. De terminologie was echter verwarrend en over de behandeling van de beschreven ziekten was weinig bekend.

3. <u>De periode na de tweede wereldoorlog</u>

Na de tweede wereldoorlog hebben drie factoren de evolutie van de dermatologie sterk beïnvloed, namelijk: de snelle vooruitgang van het wetenschappelijk onderzoek in de geneeskunde, de aanwinsten in de behandeling van huidziekten en de ontwikkeling van nieuwe domeinen voor de dermatoloog. Dankzij mogelijkheden van het zich snel uitbreidende wetenschappelijk onderzoek konden ook in de dermatologie nieuwe paden worden bewandeld. Doordat de research bovendien niet tot enkele centra beperkt bleef, zoals dat voorheen het geval was, maar in de meeste universitaire dermatologische klinieken werd uitgebouwd, veranderden de inzichten in de ziektebeelden relatief snel. Wij zullen de voornaamste aspecten ervan bondig toelichten.

Histochemische technieken waren een eerste aanwinst. Zij maakten het mogelijk koolhydraten (de PAS kleuring), bepaalde enzymen (alkalische fosfatase, zure fosfatase, cytochroomoxydase), nucleïnezuren, sulfhydrilgroepen in histologische preparaten te lokaliseren en vormden aldus een maatstaf voor de celactiviteit. Zij waren een aanzet tot een meer dynamische interpretatie van pathologische processen **(13)**.

De elektronenmicroscopie was een volgende belangrijke aanvulling van de histologie. Dankzij deze techniek werd inzicht bekomen in de ultrastructuur van de hoornlaag, de keratinocyten, de celorganellen, de celmembranen, de desmosomen, de basale membraan die de epidermis van de cutis scheidt, alsook van de onderdelen van de cutis. Deze methode bracht nieuwe inzichten in het ontstaan van verscheidene pathologische processen. Als voorbeeld gelden de bulleuze dermatosen. Zo bleek dat bij bulleus pemphigoïd de blaarvorming plaats vindt ter hoogte van de lamina lucida van de subepidermale basale membraan, en dat bij epidermolysis bullosa dystrophica de "anchoring fibrils" onder de basale membraan ontbreken. Daar deze fibrillen verantwoordelijk zijn voor de hechting van de epidermis aan de cutis, ontstaat een loslating van de opperhuid met blaarvorming als gevolg **(14)**. Hoe nuttig deze techniek ook was, ze kon de etiologie van de geziene afwijkingen niet achterhalen.

Ook de vooruitgang in de immunologie bracht een ommekeer in het onderzoek. Met immunofluorescentie werd het onder het microscoop mogelijk IgA en IgG aan te tonen in de basale membraan of in de intercellulaire substantie van de epidermis. De aanwezigheid van deze immunoglobulinen wijst op een autoimmuunproces **(15)**, zoals bij voorbeeld bij pemphigus vulgaris, bulleus pemphigoid, lupus erythematosus. De introductie van de immunoelektronenmicroscopie vergemakkelijkte de identificatie van tumorcellen in de tumorpathologie, en dankzij het beschikbaar komen van cellulaire merkers kon het onderscheid tussen boorsaardige en pseudo-maligne processen worden verbeterd. De betekenis van de rol van de T-cellen in allerlei processen was van groot belang voor het begrijpen van het

ontstaansmechanisme van onder andere contactdermatitis, atopische dermatitis, lichen ruber **(16)**. Zo werd duidelijk dat de ontwikkeling van een immuunreactie in de lymfklier bij allergisch contacteczeem plaats vindt waar T-lymfocyten gesensibiliseerd worden door het allergeen.

Vermelden wij nog de snelle vooruitgang in de genetica. De ontrafeling van het menselijk genoom bleef niet zonder gevolg voor de dermatologie. Zo werd in een reeks ziekten het betrokken gen nauwkeurig gelokaliseerd: de ziekte van von Recklinghausen, de tubereuze sclerose, een aantal vormen van epidermolysis bullosa, collodion baby, verscheidene palmo-plantaire keratosen, incontinentia pigmenti, albinismus, xeroderma pigmentosum, de syndromen van Werner, van Marfan en van Ehlers-Danlos, enz. Chromosoomafwijkingen werden bij het basal cell nevus syndroom beschreven. Het is waarschijnlijk dat zich in de nabije toekomst nieuwe ontwikkelingen zullen voordoen betreffende psoriasis, atopische dermatitis, androgenetische alopecie, en andere.

De therapeutische mogelijkheden, destijds bijna onbestaande, zijn thans talrijk. Het gaat zowel om topische als algemene geneesmiddelen. In de lokale behandeling brachten corticoïden de eerste grote vooruitgang. Eerst beschikte men over het zwakke hydrocortisone, nadien over sterkere preparaten zoals triamcinolone, en later over gefluoreerde en andere potente corticoïden. Benzoylperoxyde, topische imidazolderivaten en calcipotriol hebben de therapie van respectievelijk acne, mycosen en psoriasis aanzienlijk vergemakkelijkt.

Van de geneesmiddelen langs algemene weg zijn opnieuw corticoïden de eerste belangrijke aanwinst. Zij hebben enerzijds de genezing mogelijk gemaakt van dermatosen, die voordien lethaal verliepen, zoals pemfigus vulgaris, en anderzijds het comfort van de patiënt in vele andere gevallen verhoogd. Net als in alle andere specialismen hebben antibiotica de prognose van bacteriële huidinfecties helemaal veranderd. Griseofulvine was het eerste perorale antimycoticum. Het heeft de genezing van microsporie en van trichophytiën van de behaarde hoofdhuid mogelijk gemaakt. Thans worden hiertoe azolderivaten en terbinafine verkozen, die ook bij nagelmycosen aangewend worden. Aciclovir, valaciclovir en famciclovir zijn actief bij herpes simplex en herpes zoster. Dankzij de retinoïden kunnen zware acnegevallen genezen en congenitale hyperkeratosen aanzienlijk worden verbeterd. PUVA, methotrexaat, cyclopsporine zijn belangrijke middelen bij psoriasis. Met adequate lasertherapie kunnen vlakke angiomen en pigmentanomalieën worden weggewerkt. Naast de klassieke therapiën zijn er voor huidlymfomen enkele nieuwe behandelingsmogelijkheden, zoals interferon, rexinoïden en anti-CD20 antilichamen.

Tijdens de laatste decennia is - grotendeels onder invloed van de ons omringende landen en van de Verenigde Staten - het bewustzijn gegroeid dat de dermatologie met haar talrijke vertakkingen integraal door de dermatoloog beoefend moet worden, zo nodig na een bijkomende opleiding. Dit heeft geleid tot de ontwikkeling van nieuwe specifieke domeinen zoals dermatopathologie, fotodermatologie, contactdermatologie, dermatologische chirurgie, dermatologische pediatrie, flebologie, beroepsdermatosen, haartransplantatie, dermatologische oncologie. In deze optiek kan overwogen worden om gespecialiseerde interuniversitaire centra op te richten voor de studie en behandeling van specifieke en relatief zeldzame huidziekten, zoals huidlymfomen. Dit maakt schaalvergroting mogelijk en vergroot de bestaande interdisciplinaire ervaring, wat de patiënten enkel ten goede kan komen. Door deze evolutie neemt de deskundigheid van de dermatoloog op welbepaalde gebieden toe. Parallel aan deze evolutie moet ook het werk in teamverband worden gezien, waarbij een bepaalde problematiek in samenspraak met andere disciplines wordt behandeld. Op het gebied van de flebologie, pigmentstoornissen, de melanomen, de huidlymfomen heeft deze werkwijze bemoedigende resultaten opgeleverd **(17)**.

Uit dit overzicht moge blijken dat vanaf de eerste beschrijving van huidletsels door Plenck tot op vandaag de dermatologie de wetenschappelijke ontwikkeling van de geneeskunde heeft gevolgd en geen statisch specialisme is geweest. Daaraan is het te danken dat ze thans een volwaardige plaats in de geneeskunde heeft en dat heden ten dage de huidarts - in de tegenstelling tot zijn vroegere collega's - de pathogenese van heel wat huidziekten kent en ze doelmatig kan onderzoeken en behandelen.

Literatuur.

1. Tilles G, Wallach D: Les doctrines en dermatologie in: La dermatologie en France. Editions Privat, Paris 2002, pp.63-76.
2. Plenck JJ: Doctrina de morbis cutaneis. Qui hi morbid in suas classes, genera et species regiduntur, apud Rodolphum Gräffer, Vienna 1776.
3. Schönfeld W: Zur Geschichte der Dermatologie, der Venerologie, der Gewerbedermatosen, der dermatologischen Kosmetik und der Andrologie im 19. und 20. Jahrhundert.
In Gottron HA und Schönfeld W Dermatologie und Venerologie, Band 1/ Teil 1 Georg Thieme Verlag, Stuttgart 1961 pp 1-41.
4. Civatte J: in: Jean-Louis Alibert Fondateur de la Dermatologie Française Société des Amis de Villefranche, 1987 pp 15-18.
5. Korting GW: Entwicklungen und Personen in der deutschen Dermatologie. In: Herzberg JJ & Korting GW: "Zur Gerschichte der Deutschen Dermatologie" Berlin, Grosse 1987 pp. 5-16.
6. Darier J, Civatte A, Tzanck A: Précis de Dermatologie. Cinquième édition par A. Civatte. Paris, Masson et Cie 1947.
7. Bazin E: Leçons théoriques et cliniques sur les affections cutanées de nature arthritique et dartreuse. Paris, A. Delahaye, 1868.
8. Brocq L: Traité élémentaire de dermatologie pratique comprenant les syphilides cutanées. T.1, Paris, Doin, 1907.
9. Sabouraud R: – Les teignes. Masson et Cie, Paris 1910.
10. Götz H: The influence of dermatology on the development of medical mycology Mykosen, 1978, suppl. 1:3-7.
11. Hollander A: Paul Gerson Unna aus Hamburg (1850-1929). In: Herzberg JJ & Korting GW: "Zur Geschichte der Deutschen Dermatologie" Berlin, Grosse 1987 pp. 83-92.
12. Darier J, Civatte A, Flandin C, Tzanck A: Pathologie générale dermatologique. In Darier, Sabouraud, Gougerot et al.: Nouvelle Pratique Dermatologique, tome 1 Masson et Cie, Paris 1936.
13. Lever W: Histopathology of the skin. London, Philadelphia 1961.
14. Kint A, Geerts ML: Elektronenmicroscopie in de dermatologie. T. Gen. 2007;63:470-481.
15. Beutner EH, Chorzelski TP, Kumer V: Immunopathology of the skin. J. Wiley and sons, New-York, Chichester, Brisbane, Toronto Singapore, 1987.
16. Dahl MV: Clinical immunodermatology. Year Book Medical Publishers, Chicago, London, 1981.
17. Willemze R, Jaffe ES, Burg G, Cerrono L et al.: WHO-EORTC classification for cutaneous lymfomas. Blood 2005;105:3768-3785.

BALANS

"Colloque singulier"

Op 11 februari 2007 publiceerde De Standaard informatie over de rol van koning Albert tijdens de oranje-blauwe regeringsvorming. Daaruit blijkt dat hij een actieve rol speelde in de politieke besluitvorming: hij toonde zich voorstander van een federale kieskring en van de splitsing van het kartel CD&V – N-VA.
Meerdere steunpilaren van het establishment uitten hun verontwaardiging over het lekken van de koninklijke standpunten: het doorbreken van het "colloque singulier" klonk als een heiligschennis.
Enkele redacteurs van De Standaard reageerden droogjes in een gezamenlijk stuk: "Opmerkelijk blijft in elk geval dat alleen het doorbreken van het colloque singulier ophef veroorzaakt. De inhoudelijke stellingnames van de koning leiden blijkbaar tot minder beroering" (13.02.08). En Peter De Graeve, docent filosofie aan de UA, noteerde: "Diegenen die dit koningshuis verheffen tot een 'morele macht' of tot het 'bindende element' in een chaos van centrifugale krachten, maar die het tegelijk steunen in zijn aanhoudende autoritarisme en zijn voortdurende blijken van minachting voor de democratie, zijn de echte valsspelers" (DS 14.02.08).

Leterme I

De regering Leterme I, die startte op 20 maart ll., heeft in het Parlement geen meerderheid aan Vlaamse kant (DT 19.03.08) en telt 5 Franstalige staatssecretarissen tegen 2 Nederlandstalige. Bovendien zitten de ministerposten van Arbeid, Sociale Zaken en Volksgezondheid, de domeinen waarin het kartel CD&V – N-VA een staatshervorming beloofde, stevig in de handen van Joëlle Milquet en Laurette Onkelinx, hevige tegenstanders van elke verdere belangrijke staatshervorming terzake.
Wie dat zou voorspeld hebben de avond van de verkiezingen van 10 juni 2007, waarbij het Vlaams kartel als grote overwinnaar uit de bus kwam, werd goed gek verklaard. Te noteren: zonder de N-VA beschikt Leterme niet over een tweederde meerderheid, noodzakelijk om een staatshervorming goed te keuren (DS 07.03.08).
In het regeerakkoord staan twee bepalingen die ons als artsen aanbelangen en tegelijk communautair geladen zijn.
Ten eerste consacreert het regeerakkoord het nationaal kankerplan van minister Onkelinx, dat een stevig preventieluik bevat, een bevoegdheid van de gemeenschappen dus. Dat zegt voldoende, wanneer men weet dat zij daarmee in het spoor loopt van haar voorganger Rudy Demotte, die tijdens de vorige federale regering preventie naar zich toetrok, en van haar partijgenote Marie Arena die zich ook eerder uitsprak voor herfederalisering van preventie (Knack 21.11.07), daarin bijgevallen door Milquet (DS 31.01.08) en Reynders (DS 22.12.07).Het VGV heeft zich om die reden tegen dat kankerplan verzet in een interview met Guy Tegenbos (DS 08.02.08) en in een persbericht (zie verder in dit nummer).

Ten tweede leest men in het regeerakkoord: "In overleg met elke Gemeenschap zal op korte termijn een regularisatieoplossing worden gevonden voor de overtalligen in verhouding tot het huidige contingent en quota tijdens de opleiding, op basis van het spreidingsvoorstel van de planningscommissie."
Dat betekent dat de lakse houding van de Franstalige universiteiten in de afremming van het aantal opgeleide artsen zal beloond worden, terwijl aan Vlaamse kant door het ingangsexamen vóór de aanvang van de studies aan naar schatting 3.000 à 4.000 jongeren tussen 1998 en 2006 de toegang tot de studies geneeskunde en tandheelkunde werd ontzegd; dat kan berekend worden op basis van cijfers gepubliceerd door De Standaard (05.04.08). Dat betekent ook dat het overaanbod aan artsen in Franstalig België nog zal toenemen (DT 19.03.08).

Over de staatshervorming is het regeerakkoord bijzonder kort en vaag: "Op basis van de werkzaamheden van de Raad van Wijzen hebben verschillende partijen, zowel van de meerderheid als van de oppositie, in de Senaat een voorstel van bijzondere wet ingediend, als eerste stap in deze nieuwe hervorming. Aansluitend daarop zal de regering … tegen half juli een verklaring afleggen in de Kamer van Volksvertegenwoordigers over de inhoud van het tweede pakket hervormingsvoorstellen."
Wat het eerste pakket betreft weten we uit de Pers (DS en DT 26.02.08) dat dit geen elementen inzake de gezondheidszorg bevat.
In het tweede pakket zou gesproken worden over o.a. het arbeidsmarktbeleid, over gezondheids- en gezinsbeleid, en over fiscale autonomie, doch zonder aan de solidariteit zoals die nu geldt binnen de Sociale Zekerheid (SZ) te raken (Persmededeling CD&V 26.02.08; DS en DT 26.02.08; DS 14.03.08; DT 25.03.08)
Yves Leterme en CD&V-fractieleider Ludwig Caluwé verklaarden dat de christendemocraten slechts in de regering zouden blijven indien de afspraken over de staatshervorming worden nageleefd (DT 28.02.08 en 20.03.08). Minister-president Kris Peeters van zijn kant maakte de vraag van de federale regering aan de Vlaamse om 360 miljoen Euro niet uit te geven – om zo de globale Belgische begroting in evenwicht te houden – afhankelijk van de bevoegdheidsoverdrachten in de tweede fase van de staatshervorming (HLN 23.02.08).
N-VA, dat omwille van de onzekere inhoud van de tweede fase voorlopig niet in de regering Leterme stapte, zou op 15 juli beslissen of het dan bereikte akkoord voldoende weegt om die stap te zetten (DT 26.02.08).

De vraag is hoe zwaar die "vis" moet wegen voor beide partijen afzonderlijk om de regering Leterme te blijven steunen.

Het geld is op

Op 19 maart ll. schreef Rik Van Cauwelaert in Knack: "De mislukking van Guy Verhofstadt als premier staat met een verpletterende duidelijkheid in de Belgische boekhouding. De premier was overigens zo eerlijk dit enkele weken geleden zelf te bekennen: 'Het geld is op'."
Onder de titel "140 miljard is maar 17 miljard" (DS 07.02.08) analyseerde Guy Tegenbos de federale begroting. Daaruit blijkt dat de federale regering van de ongeveer 140 miljard Euro inkomsten hoofdzakelijk uit belastingen en sociale bijdragen, na overdracht naar allerlei posten (de SZ met inbegrip van alternatieve financiering en staatstoelage, de deelstaten, Europa, de afbetaling van de intrestlasten op de staatsschuld, de pensioenen van de ambtenaren e.a.) nog slechts 17,3 miljard overhoudt voor haar eigenlijke werking. Verhelderend is ook dat de af te betalen intrestlasten op de staatsschuld 12 miljard Euro bedragen: daarom is het zo belangrijk dat de staatsschuld zo snel mogelijk afgebouwd wordt.
In het licht van vermelde cijfers en van het begrotingstekort van 0,3% van het BBP (bruto binnenlands product) in 2007 (DT 05.01.08) en rekening houdend met de stijging van de olieprijzen, met de vertraging van de economische groei (DT en DS 29.03.08) en met de toenemende kosten van de vergrijzing (pensioenen en gezondheidszorg) (DS 28.03.08), staat de regering Leterme voor een enorme financiële uitdaging.
Urbain Vandeurzen (VOKA) reageert: "Het federale niveau is doodgebloed en wat nodig is voor het land om vooruit te gaan, zal van de regio's moeten komen" (DT 20.03.08).
IMF-expert (Internationaal Munt Fonds) Luc Everaert brengt een analoge boodschap: "De eerste opgave voor een staatshervorming moet zijn de gewesten mee verantwoordelijk te maken voor de kostprijs van de vergrijzing" (DT 28.03.08).

Franstalige pesterijen

"De taalbereidheid in de *wooncode* heeft nog geen enkele Franstalige Belg verhinderd om in Vlaanderen een sociale woning te huren. Ze impliceert alleen dat kandidaat-huurders van een sociale huurwoning die een te geringe basiskennis van het Nederlands hebben, een kosteloze basiscursus Nederlands moeten volgen zonder achteraf te moeten slagen in een test." Dat is de boodschap van minister Marino Keulen aan de lezers van Le Soir, eveneens gepubliceerd in De Standaard (17.04.08). Het doel van de maatregel is de sociale cohesie in woonwijken te bevorderen.
De Franstaligen riepen reeds eerder een belangenconflict in, doch de Raad van State gaf groen licht aan de wooncode (DS 14.03.08).
Doch de Franstaligen gaven niet op: de Franstalige Liga voor de rechten van de mens alarmeerde de VN-commissie (DS 15.03.08). Als gevolg daarvan stelde het Comité tegen Rassendiscriminatie van de Verenigde Naties een rapport op dat waarschuwde voor discriminatie van Nederlandsonkundigen (DS 13.03.08 en DT 15.03.08). De Vlaamse regering heeft nu een jaar tijd om de VN van antwoord te dienen (Belga 14.03.08).
Marino Keulen besloot zijn vermelde brief met: "… ik krijg wel de stellige indruk dat de Vlamingen niet langer aanvaarden dat ze voor binnenlands-Belgisch gebruik in het buitenland als racistisch of egoïstisch gediaboliseerd worden" (DS 17.04.08).

De Franstalige aanvallen op de *Vlaamse zorgverzekering* zijn een ander voorbeeld van een rondje Vlamingen pesten.
Die verzekering dateert uit 1999 en dekt de niet-medische kosten van zorgbehoevende personen (DT 29.03.08); inwoners van Vlaanderen zijn verplicht aangesloten, die van Brussel kunnen zich aansluiten (DS 02.04.08).
De Franstalige politieke partijen, die wisten dat een federale zorgverzekering niet haalbaar was, waren niet bereid zelf een Franstalige versie uit te bouwen en voerden actie tegen de zorgverzekering van de Vlamingen. Drie keer trokken ze naar het Arbitragehof (nu Grondwettelijk Hof) om het Vlaams decreet aan te vechten. Twee keer werd hun klacht afgewezen en toen voerden ze Europese argumenten aan: zo belandde het dossier bij het Europees Hof van Justitie.
Het Europees Hof zegt enkel dat de Vlaamse zorgverzekering volgens het "werklandprincipe" inwoners van een ander EU-land, die in Vlaanderen of in Brussel werken – waar ze ook wonen –,niet mag discrimineren. Over de Walen zegt het Europees Hof niets, ook niet wanneer ze in Vlaanderen werken, tenzij ze ooit in een ander EU-land gewerkt hebben. Zo ligt de bal nu terug bij het Grondwettelijk Hof dat een eindoordeel moet vellen over de vraag of inwoners van Wallonië, die in Vlaanderen of Brussel werken, ook kunnen aansluiten zelfs al hebben ze niet in een ander EU-land gewerkt (DS, DT, GvA, BvL 02.04.08).
Intussen eisen Rudy Demotte, evenals Ecolo en FDF, een federale zorgverzekering (GvA 02.04.08), die dus hoofdzakelijk met Vlaams geld zou moeten gefinancierd worden.

Drie *FDF-burgemeesters in de Vlaamse Rand*, meer bepaald in Wezembeek-Oppem, Kraainem en Linkebeek, werden door minister Marino Keulen niet benoemd omdat ze wetens en willens herhaaldelijk de taalwet overtreden hadden (DT en DS 16.11.07; DT 24.11.07).
Daarop diende Marc Cools (MR), voorzitter van de vereniging van Brusselse gemeenten, klacht in bij de Raad van Europa. Met het gevolg dat de Kamer van de Lokale Besturen van de Raad van Europa besliste om op 13 en 14 mei a.s. een onderzoekscommissie naar België te sturen (DS 16.04.08).
Tot daar drie voorbeelden van wat de Franstaligen begrijpen onder federale loyaliteit en hoe zij er niet voor terugschrikken om Vlaanderen bij het Europees Hof van Justitie, de Raad van Europa en zelfs de Verenigde Naties te diaboliseren.

Opstekers

Doch er waren ook een aantal opstekers de laatste maanden.
In oktober ll. hielden zeven professoren sociale zekerheid – vier Vlamingen en drie Franstaligen – een pleidooi voor responsabilisering van de deelstaten in de werkloosheid en de gezondheidszorg (DS 27.10.07).
In januari ll. pleitten tien Franstalige en tien Nederlandstalige professoren economie voor meer autonomie en voor responsabilisering van de deelstaten; hun document werd ondertekend door meer dan honderd collega's (DS 28.01.08).
Op 22 februari ll. verscheen het Gravensteenmanifest, opgesteld door zeventien progressieve kunstenaars en intellectuelen, onder de titel "Belgisch status-quo is onaanvaardbaar" (www.gravensteengroep.org).
In maart ll. sloten de drie regionale werkgeversorganisaties – VOKA, de Waalse UWE en de Brusselse BECI – een solidariteitspact, dat bepaalt dat de overheden staatshervormende maatregelen, met verregaande responsabilisering van de deelstaten, moeten nemen om hen in staat te stellen de sociaal-economische problemen beter aan te pakken (DS 10.03.08).
Op 13 maart ll. verscheen het vierde "Lentemanifest", opgesteld door de professoren Jan De Groof en Roger Dillemans, ondertekend door meer dan honderd Vlaamse personaliteiten, onder de titel "Er is nog een kans", als ultiem pleidooi voor een grondige staatshervorming met vooral financiële en fiscale responsabilisering van de deelstaten (DS 13.03.08).

Tenslotte vermelden we nog een postenquête van de Vlaamse Volksbeweging, gehouden bij 2.635 CD&V-mandatarissen over de staatshervorming met als kernvraag: "Moeten de Vlaamse resoluties van 1999 het uitgangspunt vormen?". Een overweldigende meerderheid van 89% beantwoordde die vraag positief bij een antwoord % van 20,31, wat door Guy Tegenbos als zeer behoorlijk bestempeld wordt (DS 23.02.08). De CD&V-achterban blijft dus op een consequent Vlaams standpunt staan.

Besluit

Wat wordt het met Leterme I?
Zal hij vechten voor de beloofde staatshervorming op basis van de resoluties van het Vlaams Parlement?
Zal hij, indien de Franstalige politici blijven dwarsliggen, de eer aan zichzelf houden en ontslag nemen?
Het interview dat hij gaf aan "de Huisarts" op 17 april ll. is niet geruststellend: zijn vroeger pleidooi voor een integraal Vlaams gezondheidsbeleid blijft ondanks aandringen van de journalist achterwege en zijn antwoorden zijn ontwijkend. Maakt dit deel uit van zijn tactiek of heeft hij gecapituleerd?
Ondanks groeiende twijfel blijven we hopen dat de sfinx zal spreken en woord houden.

Eric Ponette

17 april 2008

Waarnemers stellen steeds weer vast dat Franstaligen veelal onderhandelingen aanvatten vanuit een minder gunstige uitgangspositie en erin slagen veel beter te eindigen.

Joost BALLEGEER – DE VLAMINGEN, een volk zonder bovenlaag, p. 57, Groeninghe 2005

De fait, nombre des revendications flamandes ne nous glacent pas le sang. Il ne faut pas s'arrêter à des détails symboliques mais voir en quoi les améliorations demandées peuvent aussi servir le développement wallon.

Philippe DESTATTE, directeur de l'Institut Destrée – LA LIBRE BELGIQUE – 22/08/2007

Vlamingen en Nederlanders en trouwens ook Walen en Fransen worden gescheiden gehouden door het "narcisme van het kleine verschil", zoals Sigmund Freud het noemde. Vanuit Duitsland of Engeland gezien, is er tussen die volksgroepen geen noemenswaardig onderscheid, maar zijzelf denken dat er diepliggende verschillen tussen hen bestaan.

Abram DE SWAAN, Em. Prof. Sociologie Univ. Amsterdam – KNACK – 05/09/2007

Voor de verkiezingen hebben wij een communautaire nota gemaakt waarvan ik een van de mede-auteurs ben. In die nota staan onder meer een regionalisering van de gezondheidszorg en het werkgelegenheidsbeleid. En dat telkens met het oog op solidariteit en transparantie.

Bart STAES, Groen! – MEERVOUD december 2007

Langs Franstalige kant gaan er stemmen op om die aanbodsbeheersing af te schaffen, wegens een vermeend tekort in de nabije toekomst. Ik ben het daar niet mee eens. Het KCE toonde aan dat een teveel aan artsen de gezondheidsconsumptie doet toenemen.

Guy PEETERS, Algemeen Secretaris Socialistische Mutualiteiten – INTERVISIE nr. 1, 2008

De Franstaligen moeten eindelijk eens weten wat ze willen. Of ze kiezen voor de Vlaamse centen, en dan leggen ze zich onvoorwaardelijk neer bij alle (taal)wetten en bij een verdere regionalisering van bevoegdheden, of ze doen trots en eigengereid verder, maar dan blazen ze het land op. Wat wordt het?

Paul GEUDENS – DE GAZET VAN ANTWERPEN – 14/01/2008

FORUM*

TAALGRENS IS EEN ZORGGRENS!

Je moet maar eens met de auto dwars door het land rijden. Bij het kruisen van de taalgrens waan je jezelf in het buitenland. Je krijgt er zo waar een vakantiegevoel bij. Enig resterend voordeel is dat je mobieltje niet naar een buitenlands netwerk overschakelt. Deze grens is in dit land ook een zorggrens. Ik zal het tot in den treure blijven herhalen. De laatste maanden geven steeds meer cijfers me ook gelijk. Ik stel volgens het RIZIV (te) veel vragen, maar laat dat nu net mijn functie als verkozene zijn én een antwoord op mijn zoektocht naar harde cijfers die "taalgrens = zorggrens" bevestigen. Hieronder volgt een bloemlezing.

De invloed van ziekenfondsen is in Wallonië nog steeds hallucinant groter dan in Vlaanderen. In Vlaanderen hebben ziekenfondsen nog 10% van de ziekenhuizen in handen, terwijl dit in Wallonië over 64% gaat. Bij de apotheken is het verschil minder groot (8,6% in Vlaanderen t.o.v. 20,28% in Wallonië), maar ook hier is de tendens duidelijk dat op de taalgrens ook een scheiding ligt tussen 2 verschillende systemen van gezondheidszorg.

Ook op vlak van de controle van klinische laboratoria merken we een verschil tussen beide landsdelen. Tijdens de erkenningsperiode 2003-2008 werden 63,8% van de Belgische labo's gecontroleerd. Als we dit cijfer regionaal opsplitsen wordt veel duidelijker. Waar in Vlaanderen 81,7% van de labo's werden gecontroleerd, was dit in Wallonië amper 39,4%. De reden die hiervoor aangegeven werd was dat de "Franstalige inspecteur ziek was".

Een andere saga die de laatste weken uitgebreid aan bod kwam in de medische vakpers was die van de vroedvrouwen. Ook de vroedvrouwen leggen namelijk de zorggrens bloot. In Wallonië werken de vroedvrouwen veel meer in een ziekenhuissetting, terwijl deze in Vlaanderen meer aan thuiszorg doen. De verhouding tussen de uitgaven voor vroedvrouwen ambulant/hospitalisatie bedroeg voor de eerste helft van 2007 namelijk 1,09 in Wallonië en 2,00 in Vlaanderen. En passant werd aan minister Onkelinx ook naar de evolutie van het aantal keizersneden gevraagd. Uit het antwoord bleek dat het totaal aantal keizersneden in 2006 met 75% gestegen is tegenover 2005, iets wat mij als arts onmogelijk leek. Dit vermoeden werd gauw bevestigd toen bronnen binnen het RIZIV de juiste cijfers gaven. De stijging van 75% bleek een normale stijging van 1% te zijn. Het is echter ver gekomen als je als parlementair je controlefunctie niet meer ten volle kan uitoefenen omdat er verkeerde gegevens verstrekt worden. Stel dat die gegevens voor waar aangenomen worden, dan kan het gebeuren dat een beleid uitgetekend wordt dat zijn doel volledig mist. Je mag toch iets anders verwachten van een minister met een dergelijke verantwoordelijkheid.

De permanente audit van het RIZIV in het eerste semester leent zich ook tot weinig verrassende conclusies wat betreft de tandzorg in beide Gewesten. Een rapport van de VVT stelt: "Preventie blijft stijgen en dat vinden wij positief. De gegevens per arrondissement laten een duidelijk verschil zien in Noord-Zuid." De verhouding van de aantallen preventieve/conserverende tandzorg in het eerste semester van 2007 bedroeg per arrondissement gemiddeld 0,8331. In Vlaanderen was die verhouding overal groter dan het gemiddelde behalve voor de arrondissementen Hasselt, Eeklo en Tongeren. Wallonië daarentegen scoorde overal lager dan het gemiddelde, behalve in de arrondissementen Nijvel en Doornik. Het is inderdaad een gegeven dat Vlaanderen meer geld uitgeeft aan preventieve zorgen, daar waar de klemtoon in Wallonië ligt op de duurdere curatieve zorg. Nochtans kunnen veel van deze meeruitgaven vermeden worden. Meer aan preventie doen is dan de boodschap, een boodschap die voorlopig alleen in Vlaanderen lijkt door te dringen.

Vlaanderen dient ook op te passen dat het de ervaring en de kwaliteit van het Studiecentrum voor Perinatale Epidemiologie (SPE) niet verloren laat gaan. Dit centrum staat aan de wereldtop als het aankomt op de registratie en de verwerking van bevallingsgegevens. Op het federale niveau is namelijk Be-Health opgericht en dit initiatief stelt zich tot doel om onder andere net hetzelfde te doen. Het zou beter zijn dat Wallonië ook een dergelijk centrum opricht en dat ze eventueel de stiel leren van het SPE. Op die manier gaat de ervaring en de kennis niet verloren én wordt ze niet federaal gerecupereerd.

Ook de kinesitherapeuten werken anders. In Vlaanderen wordt procentueel meer behandeld in het kabinet, doch het % (65.53%) sluit nauw aan bij het aandeel in de bevolking. Franstalig België behandelt duidelijk minder in het kabinet (waar normaal de beste behandeling gegeven wordt). In Vlaanderen doet de kinesitherapeut proportioneel veel minder huisbezoeken (34.09%) terwijl dit in Wallonië de pan uit swingt (56.54%). De Waalse kinesitherapeuten zijn ook duidelijk kampioenen in de behandelingen in rustoorden (46.17%). De cijfers zijn van 2005, maar blijven vrij stabiel, meer nog: ze groeien nog meer licht uit elkaar.

Het antibioticaverbruik blijft ook verschillend in Vlaanderen en Wallonië. Voor de meeste antibiotica, afgeleverd in de openbare officina, is er een groter verbruik in Wallonië dan in Vlaanderen. Dat blijkt uit de dagelijkse doses per 1000 inwoners in 2006 voor de amfenicolen (Vl: 0,01; W: 0,04), voor de aminoglycosiden (Vl: 0,01; W: 0,02), voor de beta-lactamen (Vl: 11,93; W: 13,05), voor de cephalosporines (Vl: 2,43; W: 2,93), voor de macrolieden (Vl: 2,15; W: 3), voor de sulfonamiden (Vl: 0,32; W: 0,40), en voor de tetracyclines (Vl: 1,75; W: 1,99). Voor de chinolonen is er een iets hoger verbruik in Vlaanderen (Vl: 2,4; W: 2,3).Wat betreft het antibioticaverbruik in de ziekenhuizen waren er nog geen gegevens beschikbaar. Wel positief is dat het aantal MRSA's in België globaal afneemt. Tot voor kort was deze bacterie ook communautair geladen. Doordat er op vlak van ziekenhuishygiëne veel inspanningen worden gedaan, groeien de cijfers (voor het eerst en dus afwachten of het zo blijft) naar elkaar toe.

* In deze rubriek worden bijdragen van VGV-leden en andere personen opgenomen; elke auteur is zelf verantwoordelijk voor de inhoud.

Tenslotte is er de steeds wederkerende commotie rond de numerus clausus voor de studenten geneeskunde. Onder druk van de (Franstalig geïnspireerde) Planningscommissie werd het contingent artsen dat mag afstuderen opnieuw opgetrokken. In 2015 zouden er 1230 artsen mogen afstuderen. Het is pervert dat onder druk van een gemeenschap die jarenlang geweigerd heeft de instroom te beperken, het contingent steeds weer wordt opgetrokken. Erger nog: in het regeerakkoord (dat ik - en N-VA - voor alle duidelijkheid niet heb mee onderhandeld) worden alle (Franstalige) overtalligen geregulariseerd. Dit is onaanvaardbaar en staat in schril contrast met de Vlaamse kinesitherapeuten die, na vele jaren studeren, de toegang tot het beroep worden ontzegd. Ook al staat dit in het regeerakkoord, ik zal nooit een wetsontwerp in die zin goedkeuren. Ik ervaar dit trouwens als een dolk in de rug en had erop gerekend dat mijn kartelpartner dit niet zou aanvaarden. Ik ben dan ook benieuwd naar de houding van de CD&V-parlementairen (sommigen hebben zich hier ook ver in geprofileerd en geëngageerd) als dit ter stemming komt.

Dr. Louis Ide
Senator

DE ADDERTJES ONDER HET GRAS VAN DE FEDERALE KIESKRING

Sinds enige tijd ijveren een aantal academici, verenigd in de Paviagroep, ervoor om een federale kieskring in te voeren. De bedoeling zou zijn om een beperkt aantal zetels, bijvoorbeeld vijftien, te verdelen op basis van stemmen verworven in heel België. Op die manier hoopt men een federale en centripetale dynamiek te creëren, waarbij de politici gedwongen worden om meer rekening te houden met het Belgische belang, in de plaats van enkel met het Vlaamse of het Waalse. Het voorstel werd aanvankelijk nogal lauw onthaald bij de Vlaamse politici. CD&V en SP.A wezen het radicaal van de hand, terwijl enkel de VLD er wel brood in zag. Maar intussen lijkt het tij wat te keren en zien steeds meer Vlaamse politici in die federale kieskring een manier om de Franstaligen over de brug te halen. Die kieskring zou niet alleen als pasmunt kunnen dienen om BHV te splitsen, maar zou ook kunnen dienen als een soort van Belgische "geste" om aan de Franstaligen duidelijk te maken dat een nieuwe staatshervorming geen stap is naar separatisme.

Dat de Franstalige politici laaiend enthousiast zijn over die federale kieskring kan weinig verwondering wekken. De Vlamingen hebben altijd geijverd voor een splitsing van BHV omdat het taalgrensoverschrijdende karakter van die kieskring voor de Franstalige politici een stimulans creeert, niet alleen om te hengelen naar de stemmen van de Franstaligen in de Rand, maar ook om de verfransing daar zoveel mogelijk in de hand te werken. Als men echter een federale kieskring invoert, dan maakt men van België één groot BHV. Dat betekent met andere woorden dat de daarmee gepaard gaande verfransingsdynamiek naar heel België wordt uitgebreid. Dit is in eerste instantie vooral een gevaar voor de gemeenten rond Brussel die buiten BHV vallen, zoals Tervuren en Huldenberg. Maar daarnaast zullen de Franstalige politici moeilijk aan de verleiding kunnen weerstaan om ook elders waar relatief grote groepen Franstaligen wonen (langs de taalgrens, aan de kust, in sommige steden…) in het Frans campagne te voeren. Daarbij zullen ze (net zoals ze dat in de Rand doen) de Franstaligen ertoe stimuleren om zich duidelijker als groep te manifesteren en op termijn op te komen voor hun rechten als taalminderheid.

Ik kan me voorstellen dat de meeste leden van de Paviagroep de verdere verfransing van Vlaanderen niet echt als een bedreiging zien, maar eerder als een bron van multiculturele verrijking. Dat is natuurlijk een standpunt als een ander. Alleen is het de vraag of men het einde van België niet juist dichterbij brengt door institutioneel optimale voorwaarden te creëren voor de verdere verfransing van Vlaanderen. Want uiteindelijk is het de Vlaamse frustratie over de toenemende verfransingsdruk die vanaf de jaren vijftig de evolutie naar een bipolaire staatsstructuur in gang heeft gezet. Net zoals de manifeste weigering van de Franstaligen om het territorialiteitsprincipe te respecteren vandaag steeds meer Vlamingen doet twijfelen over het nut van België. Uiteindelijk botsen we hier op de essentie van le mal Belge. Mocht het mijn "missie" zijn om België alsnog van de ondergang te redden, dan zou ik in de eerste plaats proberen om de Franstalige vrienden af te brengen van hun expansiedrang, eerder dan die drang langs institutionele weg verder aan te wakkeren.

Maar ook voor de Franstaligen zitten er addertjes onder het gras van de federale kieskring. In een echte federale kieskring zouden de Vlamingen meer zetels halen dan nu het geval is. De huidige verdeling van de zetels over de provinciale kieskringen (op basis van de bevolkingscijfers) zorgt ervoor dat de Franstaligen meer zetels halen dan waar ze recht op zouden hebben op grond van het aantal stemgerechtigden. Die vertekening valt natuurlijk weg in een nationale kieskring. Als gevolg van hun numerieke overwicht zouden de Vlamingen zelfs iets meer zetels halen dan waarop ze proportioneel recht hebben. Als je vijftien zetels nationaal verkiest volgens het stelsel D'Hondt, dan zouden er 10 naar de Vlamingen gaan en 5 naar de Franstaligen. Daarbij komt dat het vooral de bedoeling is van de federale kieskring om gematigde Vlaamse politici te bevoordelen en de communautaire "scherpslijpers" te benadelen. Een Belgischgezinde Guy Verhofstadt zou het dankzij de Franstalige kiezers natuurlijk veel gemakkelijker kunnen halen tegen een meer Vlaamsgezinde Yves Leterme. Maar de Franstalige stemmen die Verhofstadt haalt zijn dan natuurlijk wel ten nadele van de Franstalige kandidaten en lijsten. Met andere woorden, als het systeem werkt zoals het zou moeten, dan dreigen de Franstaligen nog minder nationale zetels te halen. De federale kieskring zal immers uitdraaien op een titanenstrijd tussen de zittende premier en zijn voornaamste uitdagers, en dat zullen meestal Vlamingen zijn.

Maar dat alles is echter buiten de waard gerekend. De Franstaligen hebben binnen de Pavia-groep immers een quota-regeling bedongen, waarbij het aantal Franstalige en Vlaamse zetels vooraf wordt vastgelegd, namelijk 9

Vlaamse en 6 Franstalige. Anders gezegd: met dit voorstel eten de Franstaligen van twee walletjes. Ze krijgen de voordelen van één nationale kieskring (het afbouwen van het territorialiteitsprincipe) maar niet de nadelen (het effect van de Vlaamse meerderheid op de zetelverdeling). Door de quota-regeling zullen de Franstalige stemmen voor de gematigde Vlamingen niet langer de Franstaligen benadelen, maar wel de meer radicale Vlamingen, die het extra moeilijk zullen hebben om één van die 9 Vlaamse zetels in de wacht te slepen. En ook dit is voor de Franstaligen mooi meegenomen. In feite komt dit erop neer dat zij de gematigde Vlamingen die dankzij de Franstalige stemmen verkozen zouden worden niet echt vertrouwen: toch maar liever echte Franstaligen in het Parlement, want met die Vlamingen weet je maar nooit.

Het resultaat is wel dat de Pavia-groep een institutionele draak heeft gebaard. Bij nader inzien blijkt die nationale kieskring immers toch niet zo nationaal. Men wil echte Belgen laten verkiezen, maar om de Franstaligen ter wille te zijn krijgen die meteen een communautair etiket opgeplakt. De leden van de Pavia-groep zijn als de dood voor het tweeledige en bipolaire karakter van België, maar tegelijkertijd glipt die tweeledigheid langs een achterdeur toch weer naar binnen. *Chassez le naturel, il revient au galop.*

Bart Maddens

Hoofddocent Sociale Wetenschappen
Centrum voor Politicologie, KU Leuven

REACTIES OP MINISERIE OORLOGSORDE IN ARTSENKRANT

DE OORLOGSORDE: DE HERINNERING EN DE WAARHEID

Na meer dan 60 jaar zorgen de gebeurtenissen rond de Oorlogsorde nog steeds voor beroering. Alleen een objectieve beschrijving van de feiten, zonder enige vooringenomenheid, kan hieraan verhelpen. De artikelenreeks van Louis en Verschooris in de *Artsenkrant* draagt hier onzes inziens toe bij. Enkele feiten die vermeld worden moeten wel in hun context geplaatst worden en sommige uitspraken zijn te ongenuanceerd of onvolledig. We zullen ons in onze commentaar beperken tot de toestand in België en laten de gebeurtenissen aan de Gentse Universiteit, waar de rol van de Oorlogsorde nog te weinig onderzocht is, buiten beschouwing.

1° Het terrein voor de Oorlogsorde werd voorbereid tijdens het interbellum. De parlementaire democratie maakte toen een zware crisis door. Een van de oplossingen die overwogen werden om uit deze crisis te geraken was het politiek corporatisme. Sommige ideeën die toen het licht zagen hebben als basis gediend voor de "Nieuwe Orde", een eerder vaag concept. Men kan moeilijk loochenen dat dit concept ook en eerder in zijn meer extreme vorm, in AVGV-kringen opgang maakte. Een voorbeeld hiervan dat voor de huidige discussie van belang is, is het project van oud-AVGV-voorzitter H. Gravez uit de jaren '30 over een *"Maatschappelijke Geneeskunde*". Tot in het eerste oorlogsjaar hebben de corporatistische ideeën een invloed gehad maar zeker niet alleen bij het AVGV.

2° De Orde van Geneesheren (OvG) van 1938 was grotendeels een FMB-product. Het AVGV had zich wel akkoord verklaard, maar was eigenlijk op zijn honger gebleven. Met instemming van de FMB was, eerder voor de vorm, ook een eigen versie (voorstel Gravez) ingediend dat niet aanvaard werd. Door het nooit functioneren van de OvG van 1938, brachten de jaren 40-41 voor een harde kern van het AVGV een nieuwe mogelijkheid om toch meer radicale ideeën te doen zegevieren.

3° Aan de oprichting van de Oorlogsorde in november 1941 zijn heel wat besprekingen voorafgegaan tussen FMB, AVGV en W. Libbrecht van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Volksgezondheid over het oprichten van een Eenheidsvereniging van de artsen. Bij deze pure machtsstrijd, waarop van allerlei zijden getracht werd invloed uit te oefenen, weken beide artsenverenigingen geen duimbreed van hun standpunten af waardoor de besprekingen in een impasse geraakten. H. Gravez had ondertussen, in september 1940, een nieuw project van een OvG, eigenlijk van de organisatie van de gezondheidsdienst, uitgewerkt (*Richtlijnen voor een Maatschappelijke Geneeskunde*) dat hij herwerkte toen sommige AVGV-afdelingen afwijzend reageerden. Gravez was het ten andere volledig oneens met de gang van zaken tijdens de besprekingen over de Eenheidsvereniging waarvan hij vond dat ze teveel toegevingen vanwege Libbrecht inhielden.

4° Het is onder Duitse druk, mogelijk en zelfs waarschijnlijk beïnvloed door de harde AVGV-kern, dat in november 1941 alle besprekingen over de Eenheidsbeweging gestaakt werden en de Oorlogsorde werd opgericht. De verantwoordelijkheid voor deze beslissing ligt volledig bij de Secretarissen-generaal. Hoewel ze altijd haar besluiten kon doen uitvoeren, verkoos de Militärverwaltung via de bestaande structuren, in dit geval het ministerie, te werken. Toen aan Secretaris-generaal Romsée, die de beslissing heeft genomen, door het Comité van Secretarissen-generaal gevraagd werd waarom hij niet exclusief de Wet op de OvG van 1938 had gevolgd, antwoordde hij dat hij dit van zins was geweest maar dat de Militärverwaltung een nieuwe OvG had geëist en hem opgedragen had onmiddellijk een organisatie van alle artsen op te richten. Zoals op allerlei andere gebieden streefde de bezetter ook hier naar een eenheidsbeweging die beter te controleren viel.

5° In vergelijking met de OvG van 1938 was de Oorlogsorde een nieuwe instelling niet alleen naar de vorm (publiekrechterlijk tegenover privaatrechterlijk) maar ook naar de doeleinden (organisatie van het beroep tegenover beroepsrechtspraak). Tot dit besluit kwam de voorzitter

van het Comité van Secretarissen-generaal in juni 1942. Ook Van Hoof, leider van de oorlogsorde, liet daar geen twijfel over bestaan: "*De OvG is niet dezelfde organisatie als die van vóór de oorlog. We willen op een andere manier werken. De organisatie van vroeger was op een meer egoïstisch dan sociaal terrein gericht".*

6° In de discussies over de Oorlogsorde wordt meestal het punt van de wettelijkheid ervan te berde gebracht. De oprichting was een besluit van het Comité van Secretarissen-generaal en moet dus op dezelfde manier beoordeeld worden als alle andere besluiten die ze uitgevaardigd hebben. Door de wetten van 1 en 5 mei 1944 werden door de Belgische regering in Londen alle besluiten van de Secretarissen-generaal van na 16 mei 1940 vernietigd. Het besluit op de Oorlogsorde is wel op een bijzondere manier tot stand gekomen. Het Comité van Wetgeving, dat alleen een adviserende rol had, had haar oprichting als onwettig bestempeld. Het besluit kon toch doorgevoerd worden omdat gebruik gemaakt werd van een nieuwe regeling, die uitging van het Hof van Cassatie en ook op andere terreinen werd aangewend: besluiten werden als wettig beschouwd wanneer ze door een meerderheid van de Secretarissen-generaal waren goedgekeurd. Deze juridisch erg betwistbare regeling leidde tot ernstige conflicten met de hoge magistratuur. Wat de Oorlogsorde betreft had het Hof van Cassatie wel enkele aanpassingen gesuggereerd die ook door Romsée werden aangebracht.

7° Nadat de Oorlogsorde was opgericht en haar leider en zijn bestuur waren aangesteld, begon ze wat ze als haar opdracht beschouwde, uit te voeren. Sommige van de maatregelen die genomen werden betroffen de organisatie van het beroep en verschilden niet zo sterk van wat de vooroorlogse beroepsverenigingen hadden trachten te bereiken al ging het er nu veel strakker aan toe. Het grote probleem was de harde manier waarop de artsen verplicht werden aan te sluiten: vooral de artsen in Brussel en de Vlaamse steden waar de FMB sterk stond voerden een harde oppositie die echter niet lang vol te houden was. Het AVGV was praktisch volledig in de Oorlogsorde opgegaan en een aantal bestuursleden waren persoonlijk in de collaboratie terechtgekomen. Hierdoor en door de harde houding van vooral haar leider werd de Orde in brede FMB-kring en stilaan ook daarbuiten, vereenzelvigd met de collaboratie, zeker nadat de bezetter in juni 1942 de FMB ontbond en haar bezittingen overmaakte aan de Orde. De vroegere rivaliteit speelde daarbij een grote rol. De doorsnee Vlaamse arts, waarvan toch een flink deel met het AVGV had gesympathiseerd, had vooral oog voor de verdediging van zijn beroepsbelangen.

8° Van Hoof over wiens benoeming tot leider geen consensus had bestaan, bestuurde volgens het leidersprincipe: hij kon besluiten uitvaardigen die, na goedkeuring door het ministerie, rechtsgeldig en bindend waren en hij kon de sancties die eraan verbonden waren vastleggen. Hij werd daarbij geholpen door de leider van de Waalse Kamer. Over het algemeen had de Waalse Kamer een minder groot impact dan de Vlaamse. Dagelijks bestuur (bijraad) en technische raadgevers hadden weinig invloed op de grote beslissingen.

9° Wat de Oorlogsorde vooral verweten wordt is de wijze waarop ze de artsen tot lidmaatschap wilde dwingen en de selectiviteit die daarbij toegepast werd door de uitsluiting van joden. Het staat vast dat de statuten van de Oorlogsorde aangeleverd werden door het AVGV. Wanneer, onder welke druk en door wie het artikel over de uitsluiting van joden is ingebracht is niet duidelijk en diepergaand historisch onderzoek is hier ten zeerste noodzakelijk. De drempel voor het inbrengen van dergelijke raciale voorschriften moet in die periode wel bijzonder laag geweest zijn. We verwijzen hierbij naar de (Oorlogs)orde van de apothekers die eveneens op 26 november 1941 werd opgericht en waaraan ook de belgicistische *Pharmaceutique Nationale* heeft meegewerkt. In haar statuten was eveneens een artikel ingesloten dat joden de toegang tot die Orde ontzegde. De bestuurders van de Orde der Apothekers werden na de oorlog vrijgesproken. Niet-joodse artsen die weigerden zich bij de Orde in te schrijven werden, na een aantal aanmaningen, bedreigd met verplichte dienst bij de Organisation Todt. In hoeveel gevallen deze maatregel ook werd toegepast, hebben we nog niet kunnen achterhalen maar het geval Debersaques toont aan tot welke drama's weigering kon leiden.

10°. Wat de eventuele bindingen van de Oorlogsorde met de Deutsche Krankenkasse (DKK) betreft, moet een correctie aangebracht worden. De enige Belgen die tijdens de Tweede Wereldoorlog samen met hun familieleden verplicht verzekerd waren bij de DKK, waren de vrijwillige of opgeëiste Belgische arbeiders in Duitsland en de Belgische arbeiders en bedienden bij Duitse diensten of voor de Duitsers werkende privébedrijven in het land. Nadien ook de (para)militaire organisaties. In België konden deze arbeiders en bedienden voor een medische behandeling kiezen uit een lijst van artsen die door de DKK erkend waren. In november 1940 hadden zowel FMB als AVGV hierover een overeenkomst gesloten met de Kassenärztliche Vereinigung Deutschlands, zowat de Duitse OvG, en deze lijsten opgesteld. Vandaar dat op deze lijsten ook namen van FMB-verantwoordelijken voorkomen. De toetreding was vrijwillig. Het werken voor de DKK mag niet op hetzelfde niveau geplaatst worden als het werken voor Werbestelle en dergelijke Duitse diensten.

11°. De veroordelingen die in 1947 tegen de verantwoordelijken van de Oorlogsorde werden uitgesproken en die ook zware financiële boetes inhielden, moeten gezien worden in het kader van de rechtspraak van die tijd. Een rechtspraak die men zich nu niet meer kan voorstellen maar waar de omstandigheden wel zeer bijzonder waren en de vroegere rivaliteit met de FMB weer bovenkwam.

12°. Besluit. Men bewijst de artsen die in deze moeilijke periode hebben moeten werken, en zeker niet de geschiedenis, een dienst door feiten te verdoezelen of goed te praten. Vooringenomenheid, van welke kant ook, is uit den boze. Ook moeten nog heel wat feiten en aspecten aan het licht gebracht worden. We pleiten dus voor een grondig, deskundig historisch onderzoek dat alle aspecten van de oorlogsorde belicht. Pas dan zal dit hoofdstuk kunnen afgesloten worden.

Professor K. J. Van Acker

Het historisch materiaal dat Marc Verschooris en Dr. Yves Louis in hun reeks hebben bovengehaald vond ik interessant, en ik feliciteer hen hiervoor. Zoals zo vaak met historische overzichten, ben ik echter een beetje op mijn honger gebleven.
Wat geschiedenis in mijn ogen vooral interessant, ja boeiend maakt is immers niet hoe we met de ogen van vandaag kijken naar wat toen is gebeurd, maar wel hoe het mogelijk is dat deze dingen toen zijn gebeurd, en, zo mogelijk, hoe de mensen daar toen tegen aankeken. Alleen door de zaken, op deze laatste manier te bekijken maakt men kans om uit de geschiedenis ook iets nuttigs voor de toekomst te halen. Hun retrospectieve benadering heeft mijns inziens als gevolg dat Verschooris en Louis door een laag bruin vernis lijken te hebben gekeken en aldus gekomen zijn tot een nogal wit-zwart verhaal met haast alleen goeden en slechten. Zelf ga ik er in principe van uit dat mensen, die op een bepaald moment, hoe moeilijk ook, een verantwoordelijkheid aanvaarden, daar proberen het beste van te maken. En dus dat mensen met een asociale motivering in de regel uitzonderingen zijn.
Nu ben ik als niet-historicus zeker niet de juiste persoon om hun verhaal van naaldje tot draadje te gaan ontleden en bekritiseren. Over de betrokken periode heb ik wel heel veel gelezen en daardoor beschik ik toevallig over enkele 'kapstokjes' waaraan ik sommige zaken uit hun verhaal meen te kunnen 'ophangen', wat meteen toelaat enkele deelaspecten van hun geheel wat te duiden. En zo kom ik, wat deze deelaspecten betreft, niet tot een zwart-wit verhaal, maar tot nogal wat schakeringen grijs. Ik overloop één en ander, om ten slotte met een afsluitende bespreking te eindigen.

DE JURIDISCHE CONTEXT

De wet op de Orde.
Het begin van de 'oorlogsorde' ligt, zoals door Verschooris en Louis trouwens aangestipt, bij de wet van 25 juli 1938, een wet die op een democratische manier tot stand is gekomen onder de regering-Spaak waarin overigens geen enkele Nieuwe-Orde partij zitting had. Belangrijk is hierbij te beseffen dat bijna twee jaar later, toen de oorlog uitbrak, onze regeerders nog geen tijd hadden gevonden om de bij deze wet voorziene verkiezingen te organiseren die de provinciale raden van de Orde van Geneesheren moesten bevolken. Wellicht heeft dit veel te maken met het politiek getouwtrek en geruzie in die dagen: tussen 15 mei 1938 en 10 mei 1940 hebben we zomaar eventjes vier regeringen gehad. Op 10 mei 1940 bestond er dus wel een wet op de Orde, maar de Orde zelf was (voorlopig) nog louter virtueel. Verschooris en Louis vermelden in hun eerste bijdrage dat, volgens de wet van 1938, elke arts die zijn ambt wou uitoefenen, verplicht was om zich in de Orde in te schrijven. Ik heb dit niet kunnen verifiëren, maar het is vandaag nog altijd zo en het zal dus wel kloppen.

Het (binnenlands) bestuur tijdens de bezetting vergt wat toelichting.

A. Het hoogste Belgische bestuursniveau en zijn wettelijke opdracht.
Na de overrompeling in mei 1940, is het bestuurlijke apparaat van het land ontredderd. Er is de krijgsgevangen Koning, maar deze kan en mag volgens de toprechters in het land geen politieke activiteit ontplooien zolang er (in West-Europa) geen vrede tot stand komt – maar deze zal er niet komen. De voltallige regering is naar Frankrijk gevlucht, maar na de Franse capitulatie is zij een zwalpend schip geworden. Een klein aantal ministers verlaat dan de rest van de collega-ministers om in Londen, in de loop van oktober 1940, een bondgenootschap met de Britten te gaan afsluiten met het oog op het verder zetten van de strijd. In België zelf is de Secretaris-generaal, in afwezigheid van zijn minister, ondertussen de hoogste bestuursverantwoordelijke. De Besluitwet van 10 mei 1940 legt hem op om, in deze omstandigheden, de bevoegdheden van de minister over te nemen. Op basis van de Wet-Bovesse van 5 maart 1935, waren alle Belgische ambtenaren bovendien verplicht om in het belang van de bevolking loyaal samen te werken met de bezetter, zolang deze geen bevelen gaf die ingingen tegen de 'vaderlandse plicht' van de Belgische ambtenaar. Hierdoor worden de Secretarissen-generaal tijdens de bezetting de hoogste Belgische bestuurlijke macht: zij nemen eigenlijk de rol van de afwezige ministers over en krijgen aldus ook plots politieke macht en moeten, zonder parlement of regering, een beleid uitstippelen en dit binnen de limieten van het vrij rekbaar begrip "loyaal samenwerken met de bezetter, maar niet ingaan tegen de vaderlandse plicht van de Belgische ambtenaar".
B. Het Duitse bestuur.
De Secretarissen-generaal komen rechtstreeks onder het gezag van de bezetter te staan. Hitler heeft bovendien België met een speciaal bezettingsregiem bedacht, nl. een militair bestuur of *Militärverwaltung* (MV). Op 1 juni is de nazi-opposant generaal Alexander von Falkenhausen te Brussel als *Militärbefehlshaber* aan het hoofd van de MV geïnstalleerd. Zijn rechterhand voor niet-militaire zaken is Eggert Reeder, die het Belgische administratieve apparaat aanvankelijk gewoon behoudt. In de loop van de bezettingsjaren moesten sommige Secretarissen-generaal, om uiteenlopende redenen, vervangen worden. Gezien er op dat moment geen minister was om een vervanger te benoemen, deed de MV dit. En onder het MV-bestuur ging het er niet anders aan toe dan vandaag: het waren 'politieke' benoemingen, m.a.w. de bezetter benoemde mensen waarvan hij verwachtte dat hij er goed mee zou kunnen samenwerken – of op zijn minst: er geen last mee zou hebben.

DE COLLABORATIE

De bereidheid tot samenwerken met de Duitsers
Tijdens de 'wondere zomer van 1940' was, eenmaal de verontwaardiging over de Duitse inval weggeëbd, de bereidheid tot samenwerken met de Duitsers zeer groot. Veel factoren droegen daartoe bij: het gedisciplineerde Duitse leger had zich, anders dan in 1914, vrij correct gedragen en het leek bovendien onklopbaar; zowat iedereen – ook de Koning en de kardinaal – was ervan overtuigd en legde er zich bij neer dat het oppermachtige Duitsland de oorlog had gewonnen (zelfs einde 1941 rekenen de Britse en Amerikaanse inlichtingendiensten

bijvoorbeeld zelf nog op een spoedige ineenstorting van de Sovjet-Unie); bovendien was het bezettingsregime nog relatief zacht en velen verwelkomden de 'Nieuwe Orde' als een verademing na de politieke instabiliteit en de schandalen van de jaren 1930. Ook grote delen van de Belgische politieke, bestuurlijke en gerechtelijke elite waren te vinden voor hervormingen op basis van Nieuwe-Orde principes en lopen warm voor de afschaffing van de parlementaire democratie. Sommige toppolitici nemen trouwens initiatieven in die zin (één van hen is de Waalse katholieke minister Antoine Delfosse, die later in Londen een te strenge en te vage repressiewetgeving zal doorduwen).
Eenmaal de grootste bereidheid tot collaboreren afneemt (er is ondertussen een Belgische regering in ballingschap in Groot-Brittannië dat de Duitsers niet klein lijken te krijgen en dat ook een Duits vredesaanbod heeft afgewezen), begaat het Vlaams-nationale VNV de stommiteit om in een onvoorwaardelijke collaboratie te stappen. Het VNV (in tegenstelling tot het hoofdzakelijk Franstalige Rex) bezit op dat ogenblik in Vlaanderen een brede legitimiteit (in 1939 nog een Kamerzetel bijgewonnen - het nieuwe totaal bedraagt dan 17 - bij de verkiezingen waarvan de kiescampagne bovendien doorkruist was door het liquideren, door Berlijn, van de rest van de Tsjecho-Slowaakse republiek). Terwijl het VNV in zijn naïviteit hoopt dat zijn collaboratie uiteindelijk zal uitmonden in het ontstaan van een zelfstandig Vlaanderen of 'Dietsland' (= Groot-Nederland), wordt het Rexisme, de andere belangrijke collaboratiebeweging, een uitgesproken nationaal-socialistische groep, die onder zijn leider Degrelle ijvert voor de aansluiting van België bij het Germaanse Rijk. Het VNV, dat kon rekenen op de steun van de niet nazi-gezinde MV-top, zal uiteindelijk, vooral vanaf 1942, door de bezetter steeds meer als 'onbetrouwbaar' worden aanzien en duchtige concurrentie krijgen van pro-Duitse bewegingen zoals de DeVlag.

Het kopiëren van Duitse organisaties
Sommige nieuwe organisaties zien het licht in navolging van wat al in Duitsland bestaat: het prototype hiervan is het eind 1940 gestichte 'Winterhulp', een liefdadigheidsorganisatie door Belgische instanties opgericht naar het Duitse gelijknamige model, maar helemaal onafhankelijk van de bezetter. Voorzitter van Winterhulp was de bankier Paul Heymans en het bestuur van de centraal geleide organisatie was in handen van de katholieke beweging. De organisatie heeft heel wat gezinnen geholpen om die moeilijke jaren door te komen, ondermeer door kinderen (via de scholen) en ouderen van extra voedsel en vitamines te voorzien.

Secretaris-generaal Romsee
Op 4 april 1941wordt Gerard Romsee Secretaris-generaal van Binnenlandse Zaken; hij volgt in deze functie de heer Vossen op die vanaf de zomer van 1940 regelmatig wegens ziekte vervangen was geweest door Henri Adam; beiden hebben in februari 1941 ontslag genomen. Romsee behoorde tot de politieke zwaargewichten van het VNV, en stond bekend als één van de meer democratisch gezinde elementen binnen de VNV-top. Bij zijn benoeming tot Secretaris-generaal verklaart Romsee zijn steun aan de nationale eenheid van België en zijn trouw aan de dynastie. Deze als zeer bekwame jurist omschreven politicus, profileert zich als een neutrale ambtenaar en zal dit profiel daarna op een opvallend consequente manier cultiveren: in de eerste plaats is hij alleen bereid maatregelen te nemen en hervormingen door te voeren die in zijn ogen zuiver neutraal-bestuurlijk zijn en geen enkele politieke draagwijdte hebben of, wat zijn hervormingen betreft, een 'hoogdringend' karakter hebben; in de tweede plaats stelt Romsee dat zijn maatregelen – zeker zijn benoemingspolitiek – bedoeld zijn als tijdelijke maatregelen 'voor de duur van de oorlog'. Romsee profileert zich ook als de perfecte technocraat en wil, naar eigen zeggen, louter het efficiënt besturen bevorderen. Na de bezetting zal het voor de militaire rechtbank daardoor trouwens erg moeilijk zijn om Romsee's zelfverklaarde neutraliteit te weerleggen.

De oorlogsorde van Geneesheren
Bij het ontstaan van de oorlogsorde heeft niet alleen de bestaande wetgeving meegespeeld: zij heeft wel als vertrekpunt gediend.
Op 10 mei 1940 zou slechts zowat 10% van de medici niet op de vlucht zijn gegaan. Te Brussel zou toen zelfs de hele geneeskundige zorg op de schouders van slechts 20 artsen terecht zijn gekomen, terwijl er t.g.v. de oorlog vele duizenden zieken en gewonden verzorgd dienden te worden. De publieke opinie was hierover niet te spreken. Ook de Duitsers vonden het erg dat artsen zieken en gewonden aan hun lot overlieten. De vraag rees of de plichten van het medisch korps niet moesten vastgelegd worden en of niet moest worden voorzien in sancties bij plichtverzuim. Ondermeer hierom had Reeder op 13 december 1940 bij Secretaris-generaal Vossen van Binnenlandse Zaken en Volksgezondheid, aangedrongen op een *obligatorische Berufsorganisation*. Vossen was echter niet op Reeder's wenk ingegaan, en zo kwam de zaak op Romsee's bord terecht toen deze het secretariaat-generaal van Vossen overnam.
Sommige andere aspecten van de wordingsgeschiedenis van de oorlogsorde zijn in de minireeks van Verschooris en Louis ter sprake gekomen en/of worden elders in deze bijdrage behandeld.

IDEOLOGISCHE ASPECTEN

'Nieuwe Orde'
De maatschappij werd vanaf de zomerdagen van 1940 in veel opzichten volgens de Nieuwe-Orde principes heringericht (zelfs bepaalde verzetsgroeperingen waren aanvankelijk voorstander van Nieuwe-Orde hervormingen, zij het in een onafhankelijk België). De arbeidersbeweging, bijvoorbeeld, onderging nogal lijdzaam een stakingsverbod en de stopzetting van de activiteiten van de vakbonden, evenals het plaatsmaken, in november 1940, van deze laatste organisaties voor de nieuwe corporatieve Unie van Hand- en Geestesarbeiders (UHGA), een eenheidssyndicaat waaraan trouwens een aantal gewezen syndicale leiders meewerkten (wanneer later duidelijk wordt dat een uiteindelijke Duitse zege allesbehalve zeker is, zullen de christelijke en de socialistische vakbondsleiders de UHGA echter weer verlaten en deze organisatie bestrijden). Een gelijkaardig scenario heeft zich, met een vertraging van een goed jaar, ook rond de oorlogsorde afgespeeld, met dit verschil dat reeds voor de oorlog tot de oprichting van een Orde van Geneesheren was beslist: zo moesten de bestaande vrije beroepsverenigingen verdwijnen en als het ware opgaan in de oorlogsorde. Het betrof hier in de eerste plaats, zoals door Verschooris en Louis aangehaald, het belgicistische Algemeen Belgisch Geneesherenverbond –

Fédération Médicale Belge (FMB) – onder leiding van de Fransprekende Bruggeling Dr. Pierre Glorieux, en het vlaamsvoelende Algemeen Vlaams Geneesherenverbond (AVGV). Het FMB, dat een stuk groter was dan het pas in 1922 opgerichte AVGV, ondermeer omdat het over het ganse land rekruteerde, stond in Vlaanderen al jaren onder toenemende druk van zijn groeiende Vlaamse concurrent. Meteen was de oprichting van de oorlogsorde voor de MV mogelijk ook een welkome gelegenheid om één van de communautaire tegenstellingen uit het maatschappelijk landschap te halen (of naar de illegaliteit te verwijzen). Terloops zij hier ook nog eens aangestipt dat, zoals door Verschooris en Louis in hun laatste bijdrage vermeld, Dr. Glorieux – helemaal in de geest van de tijd – zelf al vrij vlug na de capitulatie bij Raymond Delhaye, secretaris-generaal van Volksgezondheid, had aangedrongen op een reglementering van het medisch beroep. Aanvankelijk wenste hij zelfs dat de in 1938 opgerichte Orde meteen aan de slag zou gaan door de nodige leden voor de (provinciale) raden van boven af aan te wijzen. Hij zou bovendien enkele maanden later akkoord zijn gegaan met een aanpassing van de Orde in meer autoritaire zin.

Jodenvervolging

Was de 'Nieuwe Orde' zeker geen typisch product van de Nazi-ideologie, de 'raszuiverheid' en het daarmee samenhangende racisme en de vervolging van bepaalde minderheden (Joden, zigeuners, maar ook bijvoorbeeld homo's) waren dit des te meer. Aanvankelijk beperkt de Jodenvervolging zich in grote mate tot het sarren van deze bevolkingsgroep. Vanaf eind 1941 volgen de anti-Joodse maatregelen elkaar echter in versneld tempo op. De Joden mogen België niet meer zonder toelating verlaten, en op 31 december 1941 verbiedt de bezettende overheid aan Joodse kinderen de toegang tot niet-Joodse scholen. Maar het is na de geheime Wanseeconferentie van 20 januari 1942 dat het helemaal menens wordt: de systematische vernietiging van de Joden, de zgn. *Endlösung*, neemt dan een aanvang. Bij ons wordt eerst nog op 6 maart 1942 bepaald dat Joden ingezet kunnen worden voor dwangarbeid (de eerste opgeëisten moesten bij de *Organisation Todt*, aan de bouw van de *Atlantikwall* gaan werken). Vanaf 6 mei 1942 moeten de Joden ook in het openbaar een 'jodenster' beginnen dragen. Daarna ontneemt men hen vrijwel alle rechten als werknemer en mogen zij geen medische beroepen meer uitoefenen. In augustus 1942 worden de joodse vermogens verbeurdverklaard ten gunste van het Rijk. In dezelfde periode wordt de deportatie naar het 'oosten' voorbereid door het opstellen van lijsten met de gezinssamenstelling.

BESPREKING en BESLUIT

Dat "de artsensyndicaten moesten verdwijnen om plaats te ruimen voor een corporatie die de exclusieve vertegenwoordiging van de nazi-ideologie belichaamde" lijkt me een overstatement, gebaseerd op een '*hinein interpretieren*' van de historische werkelijkheid. Rekening houdend met de tijdgeest, is dit toen vermoedelijk door velen als een eerder onbelangrijk neveneffect van de invoering van de oorlogorde aangevoeld; de oprichting van deze oorlogsorde zelf is misschien zelfs als een uiting van goed bestuur gepercipieerd gezien zij de wet van 1938 leek ten uitvoer te brengen.
De verplichte inschrijving bij de oorlogsorde aanzien, zoals Verschooris en Louis dit doen, als een uiting van het corporatistisch ideeëngoed van de Duitsers en hun omschrijving van de oorlogsorde als "exclusieve vertegenwoordiging van de nazi-ideologie", lijkt me, ondermeer omdat verplicht lidmaatschap van de Orde reeds voorzien was door de wet van 1938, veel te kort door de bocht. Niet dat de oorlogsorde en haar verplicht lidmaatschap de Duitsers niet goed uitkwam, maar dit is dan wel naast de kwestie, zo lijkt me. Zelfs indien er gegevens voorhanden zouden zijn (ik meen er in het artikel van Verschooris en Louis overigens geen gevonden te hebben; zij vermelden integendeel dat het tot de 'missie' van de oorlogsorde behoorde ondermeer een medische deontologische codex op te stellen) die bewijzen dat het opstellen van een deontologische code "voor de nazi's zeker geen prioriteit" was; ook de verwijzing naar het ongelooflijk hoog aantal artsen dat in mei 1940 zijn patiënten had verlaten, lijkt eerder voor een deontologische bezorgdheid te pleiten.

Ik weet niet of de door Verschooris en Louis aangehaalde vraag uit het aansluitingsformulier bij de oorlogsorde, nl. "Valt U onder de bepalingen van de verordeningsbesluiten van 28/10/1940 door den Militairen Bevelhebber voor België uitgevaardigd betreffende de joden" er primair op initiatief van de leider van deze orde is gekomen, dan wel op bevel van de Duitsers. Want vermits deze leider pas op 6 maart 1942 was benoemd, is het duidelijk dat elke vraag die bij de jacht op Joden kon helpen, rond die tijd voor hen op zijn minst welkom was, zodat zij er eventueel ook op aangedrongen kunnen hebben.

Dat de Duitsers van het bestaan van de oorlogsorde gebruik hebben gemaakt om het voortbestaan van vrije beroepsverenigingen te verbieden, zoals ze dit trouwens ook al eerder met de arbeiderssyndicaten hadden gedaan, kan men mijns inziens moeilijk de oorlogsorde zelf aanwrijven - Het is niet omdat iemand van iemand anders' parachute gebruik maakt om een moord te plegen, dat men parachutes moet veroordelen - de oorlogsorde heeft de bezetter wél van een welkom vehikel voorzien om zijn corporatistische organisatie-ideologie ook in de geneeskunde door te drijven.
Wettelijk moest Secretaris-generaal Romsee van Binnenlandse Zaken en Volksgezondheid de leider van de oorlogsorde benoemen. Uiteindelijk werd niet één van de oorspronkelijk door hem gewenste professoren benoemd, wel een arts die beschermend lid was van de "Vlaamse SS" (volksnaam voor de in september 1940 op de *Sicherheitsdienst*, SD, te Brussel in het geheim opgerichte 'Algemeene SS Vlaanderen'). Dit was een pro-Duitse organisatie die de partij van Romsee, het VNV, met alle middelen (inclusief hulp van de machtige SS) probeerde te beconcurreren: Vermoedelijk is dus door de Duitsers in dit verband pressie op Romsee uitgeoefend.

Hoezeer men ook de 'ideologie' en de aanpak van de leiding van de oorlogsorde kan verafschuwen, schrijven dat zij er niet voor terugdeinsden om "de Belgische magistratuur in te schakelen en de artsen tot aansluiting bij de Orde te verplichten" klinkt mijn inziens als een eerder zwak verwijt aan de betrokkenen als men beseft dat men ook vandaag nog wettelijk verplicht is om bij de Orde aan te sluiten. Dat het er toen, wat het uitoefenen van druk en het sanctioneren van overtreders betreft, veel ruwer aan toeging dan nu zal allicht niemand verwonderen: in eender welk totalitair of militair regime houdt een modale mens zich ook vandaag nog gedeisd en schuwt hij elke confrontatie met de machtshebbers.

Dit heeft de in Buchenwald overleden Dr. Debersaques duidelijk niet gedaan: men kan hem om zijn heldhaftige houding dan ook alleen maar loven en bewonderen; zijn geschiedenis was mij onbekend en ik ben blij van Verschooris en Louis één en ander over zijn houding te hebben bijgeleerd.

Ten slotte zijn, in mijn ogen, deelnemen aan "het vervormen door den vijand van wettelijke instellingen of inrichtingen" en het lidmaatschap van een collaboratiebeweging, als basis van een naoorlogse veroordeling een illustratie van een uit de hand gelopen repressie, eerder dan van een weldoordachte (cfr. ondermeer de te vage beoordelingscriteria) repressiewetgeving, die de rechters in dit opzicht trouwens weinig of geen vrijheid liet.

Dr. Willem Amery
Vosselaar

* Inleiding, bespreking en besluit gepubliceerd in AK nr. 1905 (21.03.08); volledige tekst op www.medisurf.be

REACTIES VAN DR. P. VANDERBEKE

Aalst, 24 februari 2008

Aan de Redactie van Artsenkrant
cc: Redactie Periodiek

Betreft: miniserie oorlogsorde (22.02.08)

Waarde Heer,

Reeds op de voorpagina druipt de vooringenomenheid ervan af – P. Backx vertrekt van het uitgangspunt: de Orde was van in den beginne fout want zij werd opgericht op last van de bezetter.
Hij vergeet dat een groot aantal Vlaamse artsen de schaamteloze tirannie van de Fed. Med. Belge (100% rabiaat francofoon – een Nederlandse naam bestond gewoon niet) hartsgrondig beu waren.
Dat er in de Orde artsen zaten die Nieuwe Orde gezind waren staat buiten kijf, et alors?
Van Acker heeft tijdens de bezetting zijn ziekteverzekering uitgewerkt naar het voorbeeld van de Deutsche Krankenkasse. Was zij daarom slecht?
De FMB oefende een rabiate tirannie uit tegen alles wat Vlaams was; vrijwel 100% francofoon en patriotard, had zij ook in Vlaanderen de hegemonie over de ganse medische wereld.
Alleen in grote steden (Gent, Antwerpen, Brugge) durfden Vlaamse artsen weerstand bieden. Op het plattelend was de dictatuur van de FMB onverbiddelijk.
Van welke instanties kreeg de FMB haar directieven? De FMB was geen syndicaat maar een elitaire club die de privileges van de francofone medische bourgeoisie veilig wou stellen. Een kaste systeem zonder weerga – de paria's waren uiteraard de Vlaamsgezinden.
Dit is uiteraard mijn antwoord als verweerschrift tegen het eerste "artikel" in A.K.

Met vriendelijke groeten,

Dr. P.P.J. Vanderbeke
Aalst

P.S. De tekst onder de foto op p. 11 is ronduit bedrieglijk:
1. de "Hitler groet" was de Houzee groet van het VNV, Dinaso, de paradegroet van de KSA.; de gebalde vuist is die altijd communistisch? Vraag aan Freya Van den Bossche, Mia De Vits, Willy Claes enz…
2. Von Bissing universiteit is een malafide duiding van de vernederlandste Rijksuniversiteit Gent; dat Von Bissing daaraan meegeholpen heeft strekt hem tot eer, niet tot euvel (de schande is voor de Belgische machthebbers).

Aalst, 9 maart 2008

Aan de Heer Peter Backx, Artsenkrant
cc: Redactie Periodiek

Betreft: miniserie oorlogsorde

Waarde Heer Backx,

De artikelenreeks over de Oorlogsorde is een infaam en hatelijk opzet, bedoeld om het aandenken van Vlaamsgezinde artsen grondig te besmeuren. Zij hangt aaneen met laster, leugens, halve waarheden en insinuaties.
Prof. Dr. R. Soenen gaf les in "Beschrijvende Anatomie". Hij was destijds door minister Lippens afgezet wegens een Vlaamsgezinde redevoering. Hij was geen activist zoals Prof. Dr. Spileers en Martens.
Prof. Dr. L. Elaut werd na de oorlog opnieuw voorzitter van de Orde van Oost-Vlaanderen (1958-65) en lid van het Ordebestuur (1965-1970). Hij werd eveneens senator.
Over de affaire Dr. Debersaques wordt alleen de versie van het Belgisch repressiegerecht vermeld, niet het relaas in "Mijn Memoires" van Prof. Dr. L. Elaut.
Prof. Dr. Soenen, Spileers, Martens hadden met de Orde niets te maken: zij waren lid, geen oprichters.
De secretarissen-generaal hebben de Orde opgericht i.g.v. de wet van 1938. In Frankrijk was er een legale Franse regering, in Nederland een Zivilverwaltung en in België een Militärverwaltung die zich uitstrekte tot in Noord-Frankrijk. Men mag geen appelen met citroenen vergelijken.
In België was er enerzijds Wallonië met weinig bekende controverse. In Vlaanderen daarentegen was er een bitse strijd tussen FMB en AVGV.
Het bronnenmateriaal is uitermate eenzijdig en derhalve van twijfelachtige waarde.
Last not least: "La justice belge, c'est la justice des rois nègres" dixit Baron Henri de Dorlodot, PSC senator.
De dokters van de Oorlogsorde en alsook de voornoemde professoren zijn overleden en kunnen zich niet meer verdedigen.
Marc Verschooris en Yves Louis, eerlijk is anders. Shame on you.

Dr. P.P.J. Vanderbeke
Aalst

P.S. Ik was er dichtbij, U niet.

Solidariteit met zwakkeren en minderbedeelden in de samenleving is een belangrijke menselijke waarde. Maatschappelijke solidariteit is echter geen absoluut begrip: ze heeft bepaalde kenmerken en is aan randvoorwaarden verbonden.
Wanneer de Vlamingen een gebrek aan solidariteit verweten wordt door te pleiten voor een eigen Sociale Zekerheid (SZ), moet onderzocht worden of die beschuldiging terecht is: ze moet getoetst worden aan die kenmerken en randvoorwaarden.

Kenmerken van en randvoorwaarden voor solidariteit

1. Sociale solidariteit verloopt in *concentrische kringen*
2. Solidariteit berust op *vrijwilligheid* en op *democratische inspraak*
3. Solidariteit veronderstelt *doorzichtigheid*
4. Solidariteit veronderstelt *verantwoordelijkheid* van beide partijen: gever en ontvanger
5. Solidariteit is verbonden met *omkeerbaarheid*
6. Solidariteit veronderstelt *respect en wederkerigheid* van de ontvanger

Toepassing op de Vlaams-Waalse financiële solidariteit

1.*Concentrische kringen*

Sociale solidariteit verloopt in concentrische kringen met als middelste kring het gezin en daar rond – in ons geval – de Vlaamse volksgemeenschap, de federale staat, de Europese Unie en de wereld. Dat is een gewone vaststelling.
De financiële solidariteit van Vlaanderen met Wallonië en Brussel verloopt actueel via de SZ, de financiële verrichtingen van de federale overheid en via de financiering van gemeenschappen en gewesten door de federale overheid: samen goed voor 4,2% van het Vlaamse primaire inkomen in 2003 volgens de ABAFIM-studie **(1)**.
Wanneer de geldtransfers, die voortvloeien uit de afbetaling van de interestlasten op de staatsschuld, daaraan worden toegevoegd, komt men tot een transfer van 6,6% van het Vlaamse primaire inkomen of bruto regionaal product (BRP) **(2)**.
Het geldtransfer van België naar de Europese Unie bedraagt minder dan 0,5% van het bruto nationaal inkomen (BNI) **(3)**.
En in 2007 besteedde België 0,43% van zijn bruto nationaal product (BNP) aan ontwikkelingssamenwerking **(4)**.
Er is dus kwantitatief een duidelijk verschil tussen de financiële solidariteit van Vlaanderen met Wallonië en Brussel en die van Vlaanderen met de EU en de wereld.
Waarom zou Vlaanderen dan geen interne solidariteit mogen organiseren die groter is dan die met Wallonië en Brussel?
Om het met een boutade te zeggen: wie beweert financieel even solidair te zijn met de derde wereld als met zijn gezin, leeft in utopia.

2.*Vrijwilligheid en democratische inspraak*

De vorming van de Vlaamse deelstaat is pas begonnen in 1970 en die Vlaamse staatsvorming is ver van voltooid: bij gebrek aan bevoegdheden heeft Vlaanderen nu nauwelijks vat op de solidariteit binnen de eigen volksgemeenschap. De huidige SZ is een erfenis, gekregen van de Belgische staat en is geen beslissing van de Vlaamse regering.
In de toekomst zal de interpersoonlijke solidariteit bijgevolg meer en meer ingericht worden binnen de gemeenschappen door overheveling van de daartoe noodzakelijke hefbomen: een volwaardige fiscale autonomie en een eigen beheer van de SZ. Die inrichting zal gebeuren op basis van democratische besluitvorming in de parlementen van de Vlaamse en Franse Gemeenschap.
De financiële solidariteit tussen de gemeenschappen zal dan op een onderhandelde basis worden ingericht: dan pas zullen de randvoorwaarden van vrijwilligheid en democratische inspraak gegarandeerd zijn. Ludo Abicht verwoordde die voorwaarde als "Geen solidariteit zonder soevereiniteit" **(5)**.

3 *Doorzichtigheid*

De geldtransfers na de laatste wereldoorlog uit Vlaanderen naar Wallonië en Brussel werden voor het eerst in kaart gebracht door de KU Leuven tussen 1980 en '90 **(6)**, en later door de KBC **(7)** en de diensten van de Vlaamse Administratie ABAFIM **(1, 8)**.
Die geldtransfers werden en worden namelijk niet openbaar gemaakt door de federale overheid.
De voorwaarde van doorzichtigheid en openbaarheid van bestuur is dus allerminst vervuld.

4.*Verantwoordelijkheid*

Solidariteit moet rekening houden met de verantwoordelijkheid van de gever.
Om een idee te krijgen over de omvang van de Vlaamse solidariteit binnen België (tot 6,6% van het Vlaamse BRP per jaar) kan de vergelijking gemaakt worden met de financiële solidariteit van West-Duitsland, dat jaarlijks 4% van zijn BBP (bruto binnenlands product) transfereert naar Oost-Duitsland **(9, 10)**.
De Vlaamse economische vooruitzichten zijn in vergelijking met de gemiddelde welvaart in de EU niet rooskleurig, Vlaanderen moet bovendien rekening houden met de kosten van de vergrijzing die vroeger begint dan in Wallonië en tenslotte heeft Vlaanderen ook zijn "armen", zijn vierde wereld. Vlaanderen moet dus voorzichtig omgaan met zijn middelen en mag de volgende generaties niet opzadelen met schulden.

Doch ook de ontvanger moet verantwoordelijkheidszin vertonen en daar wringt het schoentje: de geldtransfers uit Vlaanderen worden in Wallonië hoofdzakelijk gebruikt voor consumptie en te weinig voor investeringen in nieuwe werkgelegenheid. Ze verzachten de pijn, doch halen Wallonië niet uit de diepe put van de werkloosheid. Bovendien heeft Wallonië ook zijn "rijken" en mogen de Waalse politici best eens nadenken hoe zij de solidariteit binnen Wallonië beter kunnen organiseren.
Het Waalse volk is niet slechter of beter dan het Vlaamse. Teleurstellend evenwel is de geringe ambitie van de Waalse politici om hun volk uit de put te trekken.

5.*Omkeerbaarheid*

Een dikwijls geformuleerde tegenwerping tegen de toewijzing van de SZ aan beide deelstaten is de stelling dat vroeger, toen Wallonië welvarender was, de geldstroom van Wallonië naar Vlaanderen verliep.
De uitgebreide SZ, zoals we die nu kennen, dateert pas van na de laatste wereldoorlog. Welnu, Prof. Paul Van Rompuy en zijn Leuvense collega's evenals anderen bestudeerden de periode vanaf 1975 en toonden continu transfers van Vlaanderen naar Wallonië aan **(6)**.
En de periode tussen 1955 en 1975, in haar geheel bekeken en bestudeerd door licentiaat Economie Gerd Dottermans (KU Leuven), brengt ook alleen transfers aan het licht van Vlaanderen (en Brussel) naar Wallonië **(11)**.
Vóór de laatste wereldoorlog kan men wel spreken over tewerkstelling van Vlamingen in Waalse industriebekkens, doch dat is iets anders dan transfers in de SZ. Bovendien hebben die Vlamingen, die omwille van het werk naar Wallonië verhuisden, ook bijgedragen tot de Waalse welstand en zij hebben zich op een loyale wijze in het nieuwe milieu geïntegreerd: de familienaam van menig Waals politicus liegt er niet om.
Uit een studie van Prof. Juul Hannes (VUB en RUG) blijkt overigens enerzijds dat Vlaanderen in de periode 1830 – 1914 zelfbedruipend was: het % afgedragen belastingen stemde in die periode namelijk overeen met het bevolkingspercentage. Anderzijds werd Vlaanderen in die periode door het Belgisch investeringsbeleid niet verwend: het % van de openbare investeringen (wegen, spoorwegen, waterwegen) in Vlaanderen was beduidend kleiner dan het bevolkingspercentage. In die periode van het economisch arme Vlaanderen was er dus geen geldstroom van Wallonië naar Vlaanderen **(12)**.

Een andere populaire stelling luidt dat de Vlaams-Waalse geldstroom weldra zal omkeren, zoals beweerd wordt door meerdere vakbondsleiders. Zij steunen zich hiervoor op de snellere vergrijzing van de Vlaamse bevolking.
De simulatieberekeningen van ABAFIM tot 2030 wijzen er echter op dat de geldstromen niet zullen omkeren van Wallonië naar Vlaanderen, zelfs niet wanneer Wallonië Vlaanderen zou inhalen inzake werkgelegenheidsgraad **(1)**.

De randvoorwaarde van de omkeerbaarheid is dus in de feiten niet vervuld.

6.*Respect en wederkerigheid*

Financiële solidariteit veronderstelt steeds respect en loyaliteit van de ontvanger. Vlaanderen verwacht van de Franstaligen respect voor het territorialiteitsbeginsel, voor de toepassing van de taalwetten te Brussel en voor het Vlaamse recht op zelfbestuur.
Doch aan die kant blijft Franstalig België potdoof.
Elk ander volk dan het Vlaamse zou in die omstandigheden de geldstroom onmiddellijk stoppen: men spuwt niet in de hand van de gever.

De actie "Red de solidariteit"

Einde september ll. werd door de christelijke en socialistische vakbonden een petitieactie gestart, ondersteund door Belgische vlaggen aan huisgevels, als reactie tegen de splitsingsvoorstellen die bij de federale regeringsonderhandelingen op tafel lagen.
Dit offensief werd gelanceerd onder de sluwe misleidende slogan "Red de solidariteit" en "We willen solidariteit en geen splitsing" **(13)**.
Over die splitsingsvoorstellen schrijft Luc Van der Kelen, lid van de Raad van bestuur van B-Plus: "De Vlaamse onderhandelaars hadden, niet zonder gevaar voor de eigen geloofwaardigheid, rekening houdend met de Franstalige gevoeligheden een heel gemodereerde lijst samengesteld, waarin de quasi totaliteit van de sociale zekerheid werd ontzien … de interpersoonlijke solidariteit zou onaangetast blijven." **(14)**.
"Red de solidariteit" heeft dus een andere agenda dan het handhaven van de solidariteit: de vakbonden willen niet het risico lopen hun politieke en financiële macht te zien afkalven.
Deze actie is een regelrechte manipulatie van een goedgelovige publieke opinie. Jammer voor organisaties die kunnen terugblikken op een verdienstelijk sociaal verleden.

Besluit

Niemand kan Vlaanderen het recht ontzeggen om een eigen SZ in te richten met volledige bevoegdheden inzake normering, uitvoering en financiering: dat is het recht van elke volwassen natie.
Daarvoor pleiten ook een aantal zakelijke argumenten: het leggen van eigen klemtonen, het voeren van een efficiënt beleid met coherente bevoegdheidspakketten en responsabilisering tot een spaarzaam beleid; die argumenten gelden ook voor Wallonië.
De hoge graad van de huidige financiële solidariteit van Vlaanderen met de Franse Gemeenschap beantwoordt niet aan de randvoorwaarden van soevereiniteit, doorzichtigheid, verantwoordelijkheid, omkeerbaarheid, respect en wederkerigheid.
Niettemin pleit ik er voor dat Vlaanderen, na de overheveling van fiscaliteit en volledige volwaardige SZ naar beide deelstaten, bereid zou zijn tot een onderhandelde financiële solidariteit met Wallonië. Ludo Abicht koppelde aan zijn reeds vermelde solidariteitsvoorwaarde:"Geen soevereiniteit zonder generositeit" **(5)**.
Die solidariteit kan de vorm aannemen van een financieel hulpplan met resultaatsverbintenis inzake de Waalse werkgelegenheidsgraad en afnemend in de tijd. Daartegenover staat dan ook de voorwaarde van federale loyaliteit, die moet blijken uit de toepassing van de taalwetgeving in Brussel, uit het stoppen van het Franstalig taalimperialisme met pogingen tot gebiedsuitbreiding van Brussel en op de taalgrens en uit het afzien van verdere pogingen om Vlaams zelfbestuur te boycotten.
Zelfs in het scenario van een splitsing van België zal Vlaanderen de bespreking van een solidair financieel overgangsplan niet weigeren.
Mogen we dromen van een nieuwe generatie Waalse politici, die samen met Vlaamse politici, de motor worden van Waals en Vlaams zelfbestuur? De haan en de leeuw, niet als tegenstanders doch als medestanders …

Eric Ponette

14 april 2008

Bibliografie
1. Samenvatting van de ABAFIM-studie in "Waar Maas en centen vloeien", 2005, p. 7- 10,Uitgave van het Aktiekomitee voor een Vlaamse Sociale Zekerheid; www.akvsz.org
2. Manifest voor een zelfstandig Vlaanderen in Europa: Denkgroep "In de Warande", 2005, p. 155,164
3. Manifest voor een zelfstandig Vlaanderen in Europa: Denkgroep "In de Warande", 2005, p. 164
4. A. De Greef: België geeft een pak minder aan het Zuiden, De Standaard, 05.04.08
5. Ludo Abicht: Geen solidariteit zonder soevereiniteit, in "Naar een Vlaamse Sociale Zekerheid en fiscaliteit", juli 1998, p. 10- 13, Uitgave van het Aktiekomitee voor een Vlaamse Sociale Zekerheid
6. Rapport van de Club van Leuven: Vlaanderen op een kruispunt, Lannoo 1990, p. 140- 151
7. Johan Van Gompel en Bart Van Craeynest: Financiële transfers tussen de Belgische gewesten herbekeken, KBC Asset Management, mei 2003
8. J. Van Gompel en B. Van Craeynest: Financiële transfers tussen de Belgische gewesten: actualisering", 2004, Studie in opdracht van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap (ABAFIM)
9. J. Ragnitz: Wie hoch sind die Transferleitungen für den neuen Länder?, IWH-Pressemitteilung, Halle, 21/2003
10. The Economist: "Germany's depressed East", 26.05.07
11. Gerd Dottermans: Financiële stromen tussen de gewesten in België 1955 - 1975, licentiaatsthesis Toegepaste Economische Wetenschappen KU Leuven, 1997
12. Juul Hannes: De mythe van de omgekeerde transfers – Fiscale prestaties van Vlaanderen, Wallonië en Brabant 1832 -1912, Roularta Books 2007
13. www.reddesolidariteit.be
14. Luc Van der Kelen: Het Laatste Nieuws, 17.08.07

DE GRONDSPECULANT* (V.V.)

wijs: komt, vrienden, in de ronde

- 1 -
Ik kom van 't Hof gezonden
Brussels grondspeculant,
ik koop mijn nieuwe gronden
alleen in Brabants land.
En voor een appel en een ei
is Vlaamse grond voorgoed van mij.

En ik spreek er enkel Frans,
dat is voor mij een buitenkans,
want ik ben een speculant,
ik zit in volle Vlaamse rand.

- 2 -
Brussel Halle Vilvoorde:
'k heb overal een stek,
't zijn verdomd mooie oorden,
'k doe mee aan d' olievlek.
De Vlaamse boerkes koop ik om
voor een belachelijke som.

En ik spreek er enkel Frans,
dat is voor mij een buitenkans,
want 'k geniet faciliteit,
en dat is een verworvenheid.

- 3 -
Heb 'k last met Vlaams juristen
dan maak ik groot kabaal,
met steun van socialisten
mag het toch allemaal.
De taalwetten lap 'k aan mijn laars:
dat doen toch alle Brusselaars?

En ik spreek er enkel Frans,
dat is voor mij een buitenkans,
want bij elk taal gekrakeel,
trekt de Waal aan hetzelfde zeel.

- 4 -
Van al dat speculeren
wordt ik nu stinkend rijk,
kan m' alles permitteren
wars van het Vlaams gezeik.
Terwijl ik baad in weeld' en luxe
bouw ik mee aan het Wallo-Brux.

En ik spreek er enkel Frans,
dat is voor mij een buitenkans,
want 'k wordt vriend van België's top,
en schuif de taalgrens noordwaarts op.

- 5 -
Sa vrienden, denk niet 't is te gek
wat hier gezongen is:
het is voorwaar de zwartste vlek
in ons geschiedenis.
We geven zonder tegenstand
ons Vlaamse troeven uit de hand.

Hou op met al dat Frans,
het is wellicht de laatste kans,
want door onze naïviteit,
zijn we Vlaams Brabant weldra kwijt.

* Hekellied ingezonden door een VGV-lid

De politicus die nu naar Israël, de Balkan, Congo of Cyprus trekt met het 'Belgisch model' wordt weggelachen. Zo gaat De Gucht geregeld naar Congo om te spreken over nationale eenheid. Dat is gelijk de lamme die de blinde vertelt hoe hij de marathon kan winnen.

Derk Jan EPPINK – http://multiblog.vrt.be/derkjaneppink – 14.01/2008

Als er geen staatshervorming komt, als de deelstaten niet meer financieel verantwoordelijk worden voor hun uitgaven, stevent België af op een faillissement.

Wim VAN DE VELDEN – DE TIJD – 22/01/2008

KORTE BERICHTEN

BORSTKANKERSCREENING

Na zes jaar georganiseerde borstkankerscreening in Vlaanderen met tweejaarlijks mammografieonderzoek bij vrouwen tussen 50 en 69 jaar blijft de dekkingsgraad verontrustend laag.
Elke epidemiologische studie toont aan dat de impact op de borstkankersterfte slechts significant wordt bij een dekking van minstens 80 %. De organiserende Vlaamse overheid legt steevast de lat op 75 %! Het laatste rapport van het Intermutualistisch Agentschap (IMA) stelt een dekking van slechts 37 % vast! Deze "schamele" score wordt gerealiseerd na drie screeningsronden.
Het euvel van het al te frequent gebruik van diagnostische mammografie gecombineerd met echografie blijft ongetwijfeld één van de weg te werken factoren. Wellicht dient toch op één of andere manier dit cijfer in de statistieken te worden verwerkt daar hoe dan ook deze niet-screeningsmammografie ook tot vroegtijdige diagnose van borstkanker kan leiden. Voor Vlaanderen zou het over 21 % van de vrouwen gaan. De totale dekkingsgraad wordt zo toch ongeveer 58 %.
Dé oorzaak heet echter de zo moeilijke motivering van de vrouw in de doelgroep in het algemeen en de vrouw met lagere socio-economische status en de allochtone vrouw in het bijzonder. Gunstig ter zake zijn de grote inspanningen van de Vlaamse Liga tegen Kanker en het Lokaal Gezondheidsoverleg (Logo's). De samenwerking met tal van vrouwenorganisaties en de wetenschappelijke vereniging voor huisartsen en gynaecologen is hierbij voorbeeldig. Tot slot is het verheugend vast te stellen dat binnen de doelgroep gespreid over 20 jaar de jongste helft zeer hoog tot bijna optimaal scoort.
Eén en ander werd recent eind 2007 in de medische en algemene pers besproken naar aanleiding van de publicatie van dit IMA-rapport en kwam ook ter sprake op de 2de Jaarlijkse Dag Bevolkingsonderzoek naar Borstkanker georganiseerd door de Ondersteuningscel Logo's op 15 december ll.
Tot slot. Bij dit alles verzwijg ik uitdrukkelijk de ronduit dramatisch slechtere score in het zuiden des lands. Vergelijken doe je immers niet met de slechtste maar de beste leerling uit de klas. In Europa is dat met glans het 4,7 miljoen inwoners tellende Finland.

Geert Debruyne

DE MODELSTAAT BELGIE EN ZIJN GEZONDHEIDSZORG

Een team van Duitse onderzoekers doet verslag over een vergelijkend onderzoek naar frequenties van overlijden door hart- en vaatlijden in dertig Europese landen, nationaal en per regio in *the European Heart Journal* [doi:10.1093/eurheartj/ehm604]. Het resultaat van hun studie is dat een vroeger reeds gesignaleerde noord-zuid gradiënt of beter een noordoost-zuidwest gradiënt in sterfte wordt bevestigd en stevig onderbouwd. Zij baseren zich hiervoor op de *International Classification of Diseases* (ICD-10), waarin alle Europese landen hun gegevens aanleveren. Zelfs landen als Albanië, Roemenië en Bulgarije waren hierbij van de partij. De auteurs konden echter geen gegevens uit België verkrijgen en onder elke tabel wordt herhaald en vermeld:*"For Belgium, no data were available for the year 2000, neither on the regional, nor the national level."*

Verhofstadt is, ter promotie van zijn eigen Europese carrière, er weer in geslaagd om 100 miljoen euro van de belastingbetaler in de wacht te slepen om 'het imago van België' naar voren te schuiven als modelland. Hij kan inderdaad pronken met vijf federale, communautaire en regionale ministers (in totaal negen ministeriële instanties) die zich met onze gezondheid bemoeien, maar niet in staat zijn om deel te nemen aan vergelijkend onderzoek in Europa. Hem wacht nog veel werk!

Wordt het niet hoog tijd dat Vlaanderen de Belgische schoonmoeder de deur wijst en de verantwoordelijkheid opeist voor de eigen gezondheidszorg en om deel te nemen aan internationaal vergelijkend onderzoek? Zonder eigen epidemiologische gegevens is verantwoord beleid onmogelijk. Het zou Wallonië ook ten goede komen, maar wie zal het de verantwoordelijken duidelijk maken?

Piet H. Jongbloet

DE VLAAMSE RAND

Sinds mijn artikel in DS over "Een dag uit het leven van een huisarts in De Rand" kreeg ik heel wat positieve reacties van patiënten en collegae. Maar er komen ook vragen voor spreekbeurten en verhalen voor tijdschriften.
Is leven en werken in De Rand dan toch zo'n exotische bedoening vraag ik mij hierbij af? Nu ja ik werk hier al bijna 35 jaar als huisarts en woon hier haast dubbel zo lang. Het reilen en zeilen is mij hier dus bekend.
Deze week schrok ik mij toch nog een hoedje.
Vlaanderen moet eerst en vooral weten dat de hardere houding van een aantal politici en van de drukkingsgroepen een duidelijke verandering te weeg bracht in de houding van een aantal mensen. Van de immer lauwe media, waar hebben wij in Vlaanderen die zwakke pers toch verdiend, zal de rest van het land het niet horen, maar de inwoners van De Rand zijn wakker geschud.
Heel wat Franstalige bewoners halen plots hun beste Nederlands boven en een groter aantal geeft, in mijn ogen, blijk van begrip voor de Vlaamse zaak, die ook hun zaak is.
Zo kreeg ik deze week een lieve dame op bezoek die haar uiterste best deed om in onze taal het verhaal te doen van haar zesjarige zoontje. De kleine zelf deed een paar korte tussenkomsten in goed Nederlands. Toen ik overschakelde naar de Franse taal, om wat diepgaander op het verhaal in te gaan, bleef zoonlief halsstarrig in onze taal verder gaan. Zijn mamma interpelleerde hem daarover en de spruit gaf als antwoord: "wanneer wij op de school Frans praten krijgen wij straf!"
Ik kreeg bijna medelijden met de kleine man. Zijn wij Vlamingen dan zo'n beulen dat wij eisen dat Franstalige kinderen, wanneer zij naar Vlaamse scholen komen, dan ook Nederlands praten?
Gelukkig dacht ik plots aan de eigen jeugd, zo'n 55 jaar geleden.
De nonnen van de kloosterschool in het dorp liepen toen al spiedend rond over de speelplaats en deelden straf uit bij elk Nederlands woord dat te rapen viel uit de mond van de kinderen, ook eerste of tweede studiejaar. Dan gaan we er toch op vooruit in Vlaanderen, of toch weer niet?
De mamma vertelde aan het einde van de consultatie dat zij haar zoontje had weggetrokken uit de parochiale lagere school, vlak buiten de Brusselse ring, omdat daar enkel Frans werd gesproken buiten de lessen en omdat minder dan 15 % van de leerlingen autochtoon waren. Wat jammer dat er geen nonnen meer zijn op de speelplaats.

Met andere woorden, elk inburgeringsinitiatief is zinvol in De Rand. Zo ook het "verwelkomingspakket" van de Vlaamse gemeenschap, laat komen a.u.b. De tijden zijn er rijp voor om de nieuwkomers duidelijk te maken waar Vlaanderen op staat. Wenst men de levenskwaliteit en de leefbaarheid in De Rand op het huidige niveau te behouden of te verbeteren, dan zijn zulke initiatieven noodzakelijk.

De Franstaligen met enige visie en begrip hebben allang begrepen dat het behoud en de ontwikkeling van het Nederlands in onze regio de beste troef is om de huidige levensstandaard te behouden. Dat bepaalde leden van de Franstalige Gemeenschap nog francofone initiatieven wensen op te zetten in de Vlaamse Rand getuigt van totaal gebrek aan visie en ook hier dragen de Franstalige media en politici een zware verantwoordelijkheid.

De overheid, de media, de socio-culturele organisaties moeten tonen hoe de multi- culturele Rand zich verder kan ontwikkelen. Het behoud en de verspreiding van de officiële voertaal zijn hierbij van kapitaal belang om de Brusselse socio- culturele olievlek niet te laten uitdeinen. Nu nog proberen om het gebruik van de Franse taal in Vlaanderen verder te laten groeien getuigt van totaal gebrek aan kennis van de evoluties binnen de Rand en verdient ook een veel grotere straf dan deze waar onze jongen van de consultatie aan het begin van dit verhaal zo bang voor was.
De inburgeringsperiode in De Rand is voorbij voor de Franstaligen. Nu kan enkel nog aanpassen en invoegen of uitburgeren

Chris Geens

Lid worden van het Vlaams & Neutraal Ziekenfonds…
…is zelf de sociale zekerheid splitsen.

U bent dan niet enkel in orde met de wettelijke verzekering, maar u geniet ook van interessante aanvullende en facultatieve diensten en voordelen. Bovendien geeft u de unitaire machten een krachtig signaal voor een eigen Vlaamse sociale zekerheid!

Lid worden vraagt amper administratieve rompslomp.
Eén telefoontje volstaat, de rest doen wij.
Aarzel geen dag langer en bel gratis: **0800-179 75**

Hoofdzetel
Hoogstratenplein 1 • 2800 MECHELEN
Tel. 015-28 90 90 • e-post: info@vnz.be

Belangrijkste kantoren

Aarschot	Schaluin 99	**Lier**	Antwerpsestraat 145
Antwerpen	Troonplaats 2	**Mechelen**	Van Benedenlaan 32
Berlaar	Dorpsstraat 22	**Menen**	Bruggestraat 152
Boechout	J.F. Willemsstraat 18	**Mol**	Sint-Paulusstraat 2/1
Brugge	Gistelsesteenweg 113a	**Nijlen**	Woeringenstraat 7b
Gent	IJzerlaan 16	**Overijse**	Duisburgsesteenweg 149
Haacht	Wespelaarsesteenweg 2b	**Ranst**	Antwerpsesteenweg 3a/b1
Hasselt	Burg. Bollenstraat 1/4	**Roeselare**	Leenstraat 3
Heist-o/d-Berg	Kattestraat 45	**Sint-Genesius-Rode**	Kerkstraat 2a
Herentals	Molenvest 6	**Sint-Niklaas**	H. Heymanplein 18
Herenthout	Bouwelsesteenweg 17	**Tienen**	Wolmarkt 9
Ieper	J. Capronstraat 15	**Torhout**	Elisabethlaan 2/2
Izegem	Kerkplein 8	**Turnhout**	de Merodelei 81/9
Kapellen	Hoogboomsteenweg 119	**Vilvoorde**	Schaarbeeklei 47
Kortenberg	Leuvensesteenweg 214	**Willebroek**	Stationsstraat 22
Kortrijk	Gr. Gwijde van Namenstr. 7	**Wommelgem**	Kerkplaats 31
		Zandhoven	Oude Baan 1a

Wij zijn ook nog aanwezig in

Aalter, Aartselaar, Asse, Bellegem, Berchem, Berendrecht, Bonheiden, Boom, Bornem, Brakel, Brasschaat, Brussel, Deerlijk, Dendermonde, Dessel, Deurne, Diest, Dilsen-Stokkem, Edegem, Essen, Geel, Glabbeek, Gooik, Grimbergen, Grobbendonk, Halle, Hamme, Heide, Herent, Herselt, Heusden-Zolder, Hoboken, Hoeilaart, Hooglede, Huldenberg, Hulshout, Ingelmunster, Kalmthout, Kapelle-o/d-Bos, Kessel, Kontich, Kraainem, Kruibeke, Kuurne, Laakdal, Lanaken, Ledegem, Leuven, Lint, Lokeren, Lommel, Maldegem, Malle, Meerhout, Meise, Merksem, Moeskroen, Mortsel, Noorderwijk, Olen, Poperinge, Putte, Puurs, Rijkevorsel, Roosdaal, Schoten, Steenokkerzeel, Tervuren, Westerlo, Wetteren, Wevelgem, Wichelen, Wiekevorst, Wilrijk, Wuustwezel, Zemst, Zoutleeuw, Zwevegem en Zwijndrecht.

Vlaams & Neutraal Ziekenfonds
www.vnz.be - 0800-179 75

ZWARE APPARATUUR

CT, MR en PET-scans vallen onder de "programmatie van zware apparatuur": per regio worden daarvan een aantal eenheden door het RIZIV toegekend.
De bedoeling is uiteraard het aantal onderzoeken te beperken door het aantal toestellen laag te houden.
Het is dus niet toegelaten meer MR-toestellen te installeren dan de programmatie voorziet. Toch zijn er reeds meerdere "grijze" MR's. Een "grijze" MR is een toestel dat wordt aangekocht met eigen centen, doch waarbij de onderzoeken ten onrechte worden aangerekend aan het RIZIV.
In Vlaanderen zijn er geen "grijze" MR's; in Wallonië en Brussel staan er meerdere.

Eric Ponette

VACCINNET KAN NOG GROEIEN

Alle Vlaamse geneesheren, ook die van het Brusselse Gewest, kunnen gratis via de elektronische weg "Vaccinnet" vaccins bestellen. Om toegang te krijgen tot deze exclusieve Vlaamse webstek moet men zich bij de federale overheid registreren en een toegangscode vragen. Bijbestellingen kunnen gebeuren op basis van de al toegedienden vaccins die geregistreerd worden, zodat Vaccinnet ook als vaccinatiedatabank fungeert.
In 2007 werden zo 585.000 vaccins besteld en werden 409.484 vaccins geregistreerd.
De Vlaamse overheid zorgt er zelf voor dat alle vaccinatiegegevens van de CLB's (Centra voor leerlingenbegeleiding- vroeger Medisch Schooltoezicht en PMS) en van Kind en Gezin in het systeem worden opgenomen.
Vele artsen zijn heel tevreden over dit systeem maar vragen ook een koppeling van deze gegevens met hun eigen Medisch Dossier, zodat de registratie geautomatiseerd kan verlopen.
Jammer genoeg zijn nog niet alle vaccins langs deze weg gratis verkrijgbaar. Voor het griepvaccin zou dit het administratief werk van geneesheren kunnen verlichten. Nu moet de arts zijn patiënt een voorschrift bezorgen en de patiënt koopt bij de apotheker het vaccin voor een al dan niet verminderd remgeld zelf en moet dan terug naar zijn arts.
Een gezamenlijke aankoop van griepvaccins door de overheid zou niet alleen eenvoudiger maar ook veel goedkoper zijn. En het griepvaccin hoeft toch zijn gezondheidseconomisch belang niet meer te bewijzen!

Ook voor het vaccin tegen baarmoederhalskanker zou dit de meest efficiente manier zijn. Het kan toch niet dat minister Onkelinx geen rekening houdt met dit exclusief Vlaams initiatief.

Dirk Van de Voorde

THUISVERBLIJVENDE ZORGBEHOEVENDEN

In het kader van de begrotingsbesprekingen bekwam de Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, Steven Vanackere, een nieuwe vooruitgang inzake de hoogte van de uitkering voor thuisverblijvende zorgbehoevenden. Vanaf 1 juli 2008 wordt de uitkering, die nu nog 115 euro bedraagt, verhoogd tot 125 euro per maand.
De uitkering wordt op die manier gelijkgesteld met die van de rusthuisbewoners. Voor mensen die thuis verzorgd worden is dit op jaarbasis een extra inkomen van 120 euro.
Minister Vanackere wil zo tegemoet komen aan de steeds groeiende vraag van zorgbehoevende mensen om zo lang mogelijk thuis te kunnen verzorgd worden (Politiek net Hermes, 22.02.08).
We zijn benieuwd wat onze zorgbehoevenden denken over het gestook van de jaloerse Franse Gemeenschap en het Waalse Gewest om de Vlaamse zorgverzekering te boycotten.

R. Lenaerts

FRANSTALIG ONDERWIJS

België is een vereniging rijker en ze heet “Oproep voor een democratische school” (Ovds): het is een tweetalige leerkrachtenorganisatie.
Ze wijt de brede kloof tussen de resultaten van de leerlingen in het Nederlands- en Franstalig secundair onderwijs, zoals tot uiting kwam in de PISA-test, aan twee oorzaken: de eindtermen zijn in Vlaanderen duidelijker en veeleisender, en in Vlaanderen wordt meer geld uitgetrokken per leerling.
Het eerste besluit van de organisatie is dat de Franstalige eindtermen moeten bijgestuurd worden. Lijkt logisch.
Het tweede besluit is niet dat de Franse Gemeenschap meer geld moet investeren in haar onderwijs, doch wel dat de federale dotatie moet opgetrokken worden en dat het onderwijs liefst volledig gerefederaliseerd wordt (DT en METRO 29.02.08). Jongens toch!

Eric Ponette

DECENTRALISATIE GEZONDHEIDSZORG

De vrees van de Franstalige Gemeenschap voor een afkalving van haar voorkeursbehandeling blokkeert meer dan één normale evolutie. De splitsing van de gezondheidszorg zou onefficient zijn, zelfs onmogelijk en contraproductief. Toch zien we dat de ons omringende landen steeds meer verantwoordelijkheden voor gezondheidszorg decentraliseren.
In Canada is men in de jaren ’80 gestart met decentralisatie omwille van budgettaire redenen. De schaarse middelen moesten maximaal benut worden. De middelen werden naar de provincies doorgeschoven die autonoom tarieven negotiëren met de zorgenverstrekkers. De modaliteiten van doorverwijzing, wel en niet terugbetaalde prestaties worden provinciaal genomen. De middelen voor verzorgingsinstellingen, chronische en acute ziekenhuizen, worden aan regionale instanties (Regional Health Associations) toevertrouwd. Deze organiseren de werking en salariëring van de verpleegkundigen, logistiek personeel. Op dertig jaar tijd is het gezondheidsbudget voor 90 % gedecentraliseerd. Wat zouden de Belgische zuilen hierover zeggen?
Het is niet toevallig dat de NHS in het Verenigd Koninkrijk recent een draconische decentralisatie heeft doorgevoerd waarbij de gelden toegewezen worden aan lokale Primary Care Trusts die op een autonome manier in hun regio bepalen hoe en waaraan de gelden besteed worden. De stap naar de deelstaten was al langer genomen.
In België is met moeite 10 % van de middelen aan de gemeenschappen toegewezen. Daarmee staat België eenzaam aan de top van de meest gecentraliseerde landen, samen met Frankrijk en Nederland.
De Scandinavische landen hebben van oudsher een gedecentraliseerde gezondheidszorg met de counties (een soort provincie) en lokale overheden die de gelden aanwenden, inclusief de akkoorden sluiten met artsen en ziekenhuizen.
In Spanje wordt 40 % federaal besteed, 45 % door de regio’s en 15 % door de gemeenten.
In Duitsland en Oostenrijk gaat het geld naar de Länder, in Zwitserland naar de Kantons. De correlatie tussen kost van gezondheidszorg en centralisatie is 0,4. Dit betekent dat de kostprijs van het systeem duurder wordt naarmate het meer gecentraliseerd is.
Graag wordt verkondigd dat de Belgische gezondheidszorg goedkoop is.
We zijn de vijfde duurste op zestien Westerse landen (België, Nederland, Frankrijk, Duitsland, Verenigd Koninkrijk, Ierland, Italië, Spanje, Noorwegen, Zweden, Denemarken, Finland, Oostenrijk, Zwitserland, Australië, Canada).

Ook dachten we de meest solidaire te zijn. De facto staan we op rang 11 van 16 voor wat betreft solidariteit.
Dertig procent van de gezondheidszorg wordt in België uit eigen zak betaald. Tien landen op zestien doen beter.
Eén en ander kan nagelezen worden op de website van de OESO http://www.euro.who.int/observatory/Hits/TopPage

NVR

INNOVATIEVE ZORG

Eind januari bracht de Vlaamse Minister voor Economie, Patricia Ceysens, een belangrijke boodschap in het Vlaams Parlement: Vlaanderen moet zijn medische expertise internationaal valoriseren en een “Medical Valley” opbouwen en beter “verkopen” in het buitenland. Ook Vlaams Minister van Welzijn en Gezondheid Steven Vanackere ziet veel innovatief toekomstpotentieel in de zorgsector. Dit ligt in de lijn van de oproep van Karel Vinck, voorzitter van Vlaanderen in Actie en Vlaamse Raad voor Wetenschapsbeleid die de gezondheidszorg beschouwt als één der zes speerpunten van innovatie en technologie in Vlaanderen, en één der sectoren die de dynamiek van de Vlaamse export in de toekomst verder moet ondersteunen.
Interessante initiatieven werden al genomen met de stichting van VZW Healthcare Belgium (AgfaHealthcare en VBO). Deze VZW vertegenwoordigt 11 ziekenhuizen en ziekenhuisgroepen hoofdzakelijk uit Vlaanderen en Brussel. 20 specialismen in deze verzorgingsinstellingen worden voorgesteld en aangeboden, vooral aan patiënten uit niet-Europese landen.
Nadruk wordt ook gelegd op een belangrijke opening naar de toekomst toe: Telecare, met klemtoon op diagnose op afstand (teleradiologie, laboratoriumonderzoeken, orthodontie, oftalmologie, dermatologie).

Jan Peremans

FLA-HEALTH / (B)E-HEALTH / NO-HEALTH?

Op 14 februari velde het Grondwettelijk Hof een arrest over het Vlaamse decreet op het gezondheidsinformatiesysteem (GIS) ook wel Fla-Health genoemd. Het BVAS en het VBS hadden deze zaak aanhangig gemaakt omdat ze de verplichting voor artsen om mee te werken aan een grootschalige registratie van medische gegevens van hun patiënten te totalitair vonden. Het arrest stuurt het decreet op twee punten bij: 1) een schriftelijke toestemming van de patiënt is nodig; 2) patiënt heeft geen inzagerecht in de persoonlijke notities van de geneesheer.

Een andere dreiging kondigt zich aan. Op 7 maart keurde de federale regering het wetsontwerp goed over de oprichting van wat e-Health wordt genoemd; waarom men de B van Be-Health heeft laten vallen zegt men er niet bij. Dit zou een elektronisch platform moeten worden waar alle spelers uit de gezondheidszorg informatie kunnen uitwisselen (in het Engels?). Een van de modules van e-Health, namelijk Medigard wil de wachtdienstregelingen over het hele land in kaart brengen. Maar ondertussen is een nieuwe elektronische database Mediwacht via Domus Medica in heel Vlaanderen al doorgebroken.

Aanvankelijk was dit alleen een sterk lokale webstek voor beheer van wachtdiensten en communicatie voor eerstelijnswerkers (verslagen van bezochte patiënten).

Maar nu is Mediwacht aangevuld met een bijscholingsmodule (aanvraag en accreditatie) en een module voor het afleveren van allerlei attesten en bovendien bestrijkt het bijna heel Vlaanderen.

De strijd om het databeheer en de wettelijkheid ervan is dus losgebarsten.

Dirk Van de Voorde

WERKLOOSHEID ALLOCHTONEN

In de kranten verschenen met een interval van enkele dagen twee op het eerste gezicht tegenstrijdige titels: “Werkloosheid bij jonge allochtonen gehalveerd” (DS 05.02.08) en “Aandeel allochtonen in werkloosheid blijft groeien” (DT 07.02.08).

Wat zijn de feiten?

Bij de jonge allochtonen uit dertien Vlaamse centrumsteden (alle grote Vlaamse steden + de Limburgse mijngemeenten) ging de werkloosheid de voorbije twee jaar met 38 % naar omlaag. En uit de VDAB-statistieken blijkt dat ook voor de ganse allochtonengroep in Vlaanderen de werkloosheid sinds 2005 gedaald is.

Anderzijds is die daling nog altijd minder sterk dan bij de autochtone werklozenbevolking, zodat het aandeel van de allochtonen in de totale Vlaamse werkloosheid nog licht toeneemt.

Eric Ponette

NEDERLANDSTALIGEN IN BRUSSEL

In het unitaire België werd om de tien jaar een talentelling gehouden en daaraan waren politieke en administratieve consequenties verbonden. Na de flagrant onbetrouwbare talentelling van 1947 heeft Vlaanderen zich steeds verzet tegen elke nieuwe officiële of verkapte talentelling. Het aantal Nederlandstalige resp. Franstalige inwoners van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest is sindsdien voorwerp van veel discussie. In de optiek van het federale België is dit aantal niet relevant. De officiële tweetaligheid van het Brussels hoofdstedelijk gewest steunt niet op de numerieke verhouding maar is vereist omwille van de gelijkberechtiging van de twee grote gemeenschappen in het land. Toch is het noodzakelijk dat er een voldoende aantal Nederlandstalige inwoners zouden zijn binnen het hoofdstedelijk gewest om de huidige regeling en uiteindelijk ook om België te kunnen in stand houden. Daarom is een wetenschappelijk gefundeerde studie van de taalverhoudingen in Brussel meer dan welkom.

Professor Rudi Janssens van de VUB publiceerde in 2001 een dergelijke studie en in 2007 een nieuwe peiling (VUBpress in de reeks “Brusselse thema's”). De vergelijking van die twee

studies is zeer leerrijk. Hieruit slechts enkele cijfers: op die zeven jaar verminderde het aantal Brusselaars die het Nederlands als enige huistaal gebruiken van 9,5% naar 7%. Het aantal dat zowel Nederlands als Frans als huistaal gebruikt daalde van 9,9% naar 8,6%. Het aantal dat Frans als enige huistaal gebruikt steeg van 51,6% naar 56,8%. Van de Nederlandstalige Brusselaars voelen slechts 16,8% zich in de eerste plaats Vlaming.
Deze studie bevestigt dus de verdere achteruitgang van de Vlamingen in Brussel. De stelling dat Brussel evolueert naar een multiculturele meertalige stad waar zowel het Frans als het Nederlands een van de vele talen zal zijn, wordt tegengesproken. Er is verdere verfransing en de meerderheid van de vreemdelingen evolueert naar integratie in de Franse gemeenschap.
Voor Vlaanderen zijn er ook positieve punten: er is een sterk toegenomen assertiviteit van de Nederlandstaligen; anderstaligen staan positiever tegenover het Nederlands en tegenover Vlaanderen.
Deze studie houdt belangrijke lessen in voor Vlaanderen. Hieruit zouden we reeds enkele conclusies trekken: indien het Brussel als hoofdstad wil behouden zal Vlaanderen nog zware inspanningen moeten doen om de positie van het Nederlands en vooral de aanwezigheid van Vlamingen in Brussel te versterken; een integratie van Brussel in een onafhankelijk Vlaanderen is in de huidige situatie geen haalbare kaart; een talentelling blijft uit den boze, maar we moeten onze acties steunen op betrouwbare cijfers en niet op wensdromen.

Robrecht Vermeulen

TABAKSBELEID

De federale overheid heeft duidelijk conflicterende doelstellingen: enerzijds is er de wil om het aantal rokers te doen dalen omwille van de volksgezondheid, maar anderzijds wil zij de inkomsten vrijwaren met de hulp van de rokers. Dus aarzelt die overheid om de geplande verdere stijging van de accijnzen op tabak door te voeren. Zo schrijft Professor Lieven Annemans, voorzitter van de Vlaamse Gezondheidsraad (DT 05.12.07).
Hij vermeldt verder dat die Raad in 2006 reeds een duidelijke aanbeveling gaf voor een "inclusief rookbeleid". Dat beleid moet drie pijlers omvatten: preventie van rookstart, ondersteuning van rookstop en verhinderen van passief roken. Dat wordt bemoeilijkt door het feit dat een aantal hefbomen om dat doel te realiseren tot de federale bevoegdheid behoren, en dat veronderstelt een algemeen plan.
"Maar ik vrees dat we eerst zullen moeten wachten op andere rook (met name witte) van de regeringsonderhandelaars vooraleer we een dergelijk inclusief rookbeleid kunnen realiseren", zo besluit hij.

Eric Ponette

HUISARTSENDENSITEIT EN PATIENTENCONTACTEN

Een doctoraatsstudie van Catherine Schaumans, aan de faculteit economie van de K.U. Leuven in 2007, onderzocht de vraag of de Belgische huisartsen een inducerend gedrag zouden vertonen bij toenemende concurrentie. Zij was uitgegaan van het aantal actieve door het R.I.Z.I.V. erkende huisartsen en de spreiding daarvan per postcode enerzijds en van het aantal patiëntencontacten per huisarts per jaar anderzijds. Uit de studie blijkt dat de consumptie per hoofd hoger is in markten met een hoger zorgaanbod, d.w.z. dat huisartsen vooral in gemeenten met de hoogste huisartsendensiteit de neiging hebben het aantal patiëntencontacten op te drijven.
De conclusies die de onderzoekster trekt uit deze economische studie zijn voor discussie vatbaar. Zo zou de aanwezigheid van inductie door huisartsen een geldige reden kunnen zijn voor het bestaan van een numerus clausus voor het aantal huisartsen. De dalende trend van het aantal huisartsen heeft dan ook een positief effect. Er wordt ook gepleit voor een betere spreiding van de huisartsen over het grondgebied, waarvan reeds werk wordt gemaakt door de overheid met de invoering van Impulseo I.
De onderzoekster maakt uit haar litteratuurstudie op dat de organisatie van de Belgische gezondheidszorg een gunstige omgeving vormt voor artsen om tot meer vraag aan te zetten: de vaste vergoeding per contact, de terugbetaling door de sociale zekerheid en de hoge huisartsendensiteit vergeleken met andere landen.
De term inductie moet niet noodzakelijk als negatief opgevat worden. De arts heeft een sturende rol t.o.v. zijn patiënt, die vaak onderschat hoeveel zorg hij nodig heeft.
Anderzijds zijn het vooral de huisbezoeken die door de huisarts worden aangemoedigd, wat niet strookt met de vaststelling dat de huisartsen net liever minder huisbezoeken hebben omdat de kost, vooral in tijd, daarvan in principe hoger ligt.
Andere belangrijke vaststellingen in de studie zijn de grote regionale verschillen. Het huisartsentekort is een vooral Vlaams probleem: in bijna alle Vlaamse gemeenten ligt de huisartsendensiteit onder het vastgesteld gemiddelde. De huisartsendensiteit is groter in Wallonië met ook grotere kans op inducerend gedrag. In Wallonië vindt men een mengeling van gemeenten met een hoge en een lage densiteit door ongelijke spreiding. In Brussel is de huisartsendensiteit bijna overal boven het gemiddelde.
De studie houdt geen rekening met de vergrijzing van de huisartsenpopulatie en de drastische terugval van het aantal afgestudeerde jonge huisartsen. Dit kan tot een schrijnend tekort aan huisartsen leiden in de nabije toekomst.

Bron: Henk van Nieuwenhove "Artsenkrant", 26 en 29.06.07

R. Lenaerts

NATALITEIT

Wij deden navraag bij de Gezinsbond naar de cijfers van de vruchtbaarheidsgraad (aantal kinderen per vrouw) per gewest tijdens de laatste jaren.
Het antwoord is samengevat in onderstaande tabel.

*	Vl	W	Bru	Be
1988	1,46	1,69	1,70	1,56
1993	1,55	1,65	1,77	1,61
1998	1,53	1,66	1,80	1,59
1999	1,53	1,68	1,88	1,61
2001	1,51			
2002	1,53			
2003	1,57			
2004	1,65			
2005	1,69			
2006	1,74			

*Vl =Vlaanderen W= Wallonië
Bru = Brussel Be = België

Voor Wallonië en Brussel waren geen cijfers beschikbaar vanaf 2001.
Voor de jaren waarin op basis van deze cijfers vergelijking tussen de gewesten mogelijk is, is de vruchtbaarheidsgraad het kleinst in Vlaanderen.
In Vlaanderen is een stijging van de vruchtbaarheidsgraad merkbaar sinds 2002-2003.
Ter herinnering, voor een constant bevolkingscijfer is, zonder rekening te houden met migratie, een vruchtbaarheidsgraad van 2,1 nodig: dat heet de "vervangende vruchtbaarheid".

Eric Ponette

ONTWIKKELINGSSAMENWERKING

PROJECTEN VAN DE VLAAMSE REGERING

Nog steeds duikt het thema ontwikkelingssamenwerking op in de communautaire discussies. Nochtans is Vlaanderen als deelstaat al buitenlands bevoegd voor elk van de eigen binnenlandse bevoegdheden: goed onderwijs, het voorkomen van ziekten en van kindersterfte, behoorlijke huisvesting, duurzame landbouw, basisnutsvoorzieningen… Kortom, zowat 90% van wat aan ontwikkelingssamenwerking wordt gedaan. Enkel de overheveling van de middelen, zoals afgesproken in de Lambermont-akkoorden, blijft geblokkeerd.

Dat belet niet dat Vlaanderen toch – puur op vrijwillige basis – een bedreven beleid inzake ontwikkelingssamenwerking voert. In de bestuursperiode van huidig Vlaams minister van Ontwikkelingssamenwerking Geert Bourgeois is de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking volwassen geworden. Vlaanderen wordt internationaal meer en meer erkend als een stabiele, substantiële en solidaire partner.

November 2006: Minister Bourgeois en Peter Piot, topman UNAIDS, ontmoeten de ambassadeur van Malawi.

Een eigen agentschap voor ontwikkelingssamenwerking

In 2005 werd het Vlaams Agentschap voor Internationale Samenwerking (VAIS) opgericht. Met dit agentschap volgt Vlaanderen andere toonaangevende landen op het vlak van internationale solidariteit (zoals Zweden en Denemarken) die via een zelfstandig agentschap op een moderne en efficiënte manier aan ontwikkelingssamenwerking doen.

Het totale budget van de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking is op 10 jaar meer dan verviervoudigd, van net geen 10 miljoen euro in 1999 tot 40,6 miljoen euro in 2007. Jaar na jaar overtuigt Geert Bourgeois zijn Vlaamse collega-ministers om meer geld aan internationale solidariteit te besteden. Ook in 2008 stijgt het budget opnieuw, ditmaal met 14%.

Dat geld wordt zorgvuldig besteed. Om versnippering tegen te gaan en maximale effecten te genereren, focust Vlaanderen op welomlijnde doelgroepen, een beperkt aantal landen en enkele selecte thema's en sectoren. En daarbij kiest Vlaanderen vanzelfsprekend de sectoren waarin het heel wat expertise heeft, zoals de gezondheidszorg.

Focus op gezondheidszorg

In partnerland Mozambique is Vlaanderen een van de belangrijke financiers van het "Geïntegreerd netwerk voor de strijd tegen HIV/AIDS in de provincie Tete". Daarvoor slaan het Instituut voor Tropische Geneeskunde Antwerpen, Artsen zonder Grenzen en de Universiteit Gent de handen in elkaar. Afgelopen zomer besliste Bourgeois om voor de komende drie jaar opnieuw 4,5 miljoen euro vrij te maken voor de voortzetting van dit project.

Tete is de meest noordelijke regio van Mozambique. In het uitgestrekte werkgebied was, voor de start van het project in 2003, amper enige vorm van gezondheidszorg, tenzij op duizenden kilometers afstand. De doelstelling van de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking lag dan ook voor de hand: een echt gezondheidsnetwerk uitbouwen. Er kwamen een hoofdpost in de provinciale hoofdstad en verschillende buitenposten in de districten, met een iets beperktere uitrusting. In de posten worden zowel preventieve als curatieve diensten verleend. Zo wil het project de verdere verspreiding van AIDS tegengaan door bijvoorbeeld seksuele voorlichting en voorlichting over de overdracht van het virus van moeder op kind. Anderzijds is er, dankzij het netwerk, voor het eerst een permanente structuur voor diagnose en behandeling van ziekten in Tete. Met de steun van Vlaanderen worden onder meer 30 artsen, 15 technici en 87 verpleegkundigen ingezet.

In 2006 kwam een extern, onafhankelijk bureau tot een uitermate positieve evaluatie van het project. Het aantal raadplegingen werd ruim verdrievoudigd, er zijn zeven keer meer maandelijkse behandelingen dan voorheen en het totale aantal personen in behandeling ging van 132 in 2003 tot 1900 in 2006. De Vlaamse steun zorgde dus voor heel duidelijke resultaten, met een voelbare impact op het leven van duizenden Mozambikanen. Het nieuwe financiële engagement moet zorgen voor een nog grotere behandelingscapaciteit en meer en betere opleidingen voor het gezondheidspersoneel.

De essentie van de Vlaamse steun is immers dat de Mozambikanen zelf de nodige kennis en expertise verwerven om op lange termijn, zonder hulp van buitenaf, een goede gezondheidszorg te garanderen. Vlaanderen zet, naast financiële middelen, zijn expertise in op het vlak van gezondheidsorganisatie en verzorging.

Nog in Mozambique werkt Vlaanderen met de methode van budgetsteun. Dat wil zeggen dat Vlaanderen de Mozambikaanse regering financieel ondersteunt in haar gezondheidsbeleid. Dat is broodnodig, want in 2007 kon Mozambique slechts 41 miljoen dollar van de totale gezondheidsbegroting van 316 miljoen dollar voor eigen rekening nemen. Vlaanderen sprong in totaal al voor 6 miljoen euro bij. Bourgeois maakt voor 2008 opnieuw 2 miljoen euro vrij, na een positieve evaluatie van het Mozambikaanse gezondheidsbeleid. Ook daarbij wordt gefocust op schaalvergroting en capaciteitsopbouw van verzorgingsvoorzieningen.

Kleine partner met grote impact in de strijd tegen HIV/AIDS

Met een troef als het wereldvermaarde Instituut voor Tropische Geneeskunde is Vlaanderen op het wereldtoneel helemaal geen kleine of onbekende speler in de strijd tegen HIV/AIDS. Het toeval (of niet?) wil ook dat de Vlaming Peter Piot de VN-organisatie voor aidsbestrijding leidt. De Vlaamse overheid legt in haar beleidskeuzes dan ook duidelijk de focus op aidsbestrijding. Internationaal weet Vlaanderen zich op deze wijze ook te profileren als expert op dit vlak.

Eind 2006 sloot Bourgeois met UNAIDS een grootschalige, structurele overeenkomst voor aidsbestrijding in

zuidelijk Afrika. Daarvoor maakte hij maar liefst 3 miljoen euro vrij. De Vlaamse middelen worden specifiek ingezet voor preventie en voor de behandeling van vrouwen en kinderen.

In totaal spendeert Vlaanderen in de periode 2006-2009 12 miljoen euro in zuidelijk Afrika specifiek aan de HIV/AIDS-problematiek: 3 miljoen in Zuid-Afrika (Provincie Vrijstaat); 6 miljoen in Mozambique voor het geïntegreerd gezondheidsnetwerk in Tete en 3 miljoen via UNAIDS.

Nieuwe partner in het zuiden

Een miljoen van de UNAIDS-dotatie wordt specifiek ingezet in Malawi, het nieuwste partnerland van Vlaanderen. Omdat Bourgeois het budget voor ontwikkelingssamenwerking aanzienlijk kon doen toenemen, besloot de Vlaamse regering in 2005 op zijn initiatief om, naast Zuid-Afrika en Mozambique, er een nieuw partnerland bij te nemen.

De keuze viel om verschillende redenen op Malawi. Niet alleen ligt het dicht bij de andere partnerlanden, met praktische voordelen. Van de zes MOL-landen (Minst Ontwikkelde Landen) in Zuidelijk Afrika, is Malawi het armst. Daarenboven bleek het tot nu toe het kleinste volume aan internationale hulp per hoofd van de bevolking te ontvangen. De helft van de kinderen onder 5 jaar zijn er chronisch ondervoed, anderhalf miljoen Malawinezen leiden dagelijks honger en de levensverwachting bedraagt amper 40 jaar.

Bourgeois hoopt, in afwachting van de overdracht van de noodzakelijke financiële middelen voor een volwaardig gedefederaliseerde bevoegdheid, het steile groeipad verder te zetten. Als een van de rijkste volkeren hebben we immers een grote internationale verantwoordelijkheid. De federale overheid komt haar engagement tegenover Vlaanderen tot nu toe dan wel niet na, Vlaanderen behoudt wel het engagement tegenover zijn partners in het zuiden.

Marijke Verboven
Kabinet van minister Bourgeois

De taalgrens is een staatsgrens. Dat is de basis van het samenleven in België sinds begin jaren zestig. We dénken er zelfs niet aan om dat op de helling te zetten. Kan iemand me nu eindelijk eens uitleggen waarom de Franstaligen nu ineens vinden dat Brussel uitgebreid moet worden?

Karel DE GUCHT – DE STANDAARD – 26/01/2008

Voorts moet een verschillend gezondheidsbeleid mogelijk zijn en dit kan best binnen een federaal kader van solidariteit. Maar de deelstaten moeten zelf kunnen beslissen hoe ze hun gezondheidszorg organiseren en vorm geven aan een eigen gezinsbeleid.

Luc VAN DEN BRANDE – DE GAZET VAN ANTWERPEN – 28/01/2008

De verschillen inzake economische en inkomensgroei tussen Vlaanderen en Wallonië zijn zo groot dat de transfers in de gezondheidszorg nog lange tijd van het noorden naar het zuiden zullen gaan.

Erik SCHOKKAERT, Prof. Economie KU Leuven – KNACK – 30/01/2008

humedica
INTERNATIONALE HULP

Medische vrijwilligers gezocht!

Humedica Belgium vzw is een hulpverleningsorganisatie die onder andere medische teams uitzendt naar gebieden met een structureel tekort aan gezondheidszorg en gebieden die getroffen zijn door een ramp of oorlog.

Voor deze teams is Humedica op zoek naar:
Artsen en verplegend personeel
die zich vrijwillig willen inzetten om voor enkele weken de lokale bevolking van basis medische zorg te voorzien.

Een voorbereidingstraining vindt plaats van 25 tot en met 29 juni 2008 te Vaalbeek.

Humedica Belgium vzw
Panoramalaan 64, 3012 Wilsele
Tel: + 32 (0) 16 22 05 64 Fax: + 32 (0) 16 23 29 38
Email: Info.belgium@humedica.org
Website: www.humedica-belgium.org

VGV-MEDEDELINGEN

Persmededeling
PREVENTIE IS VLAAMSE BEVOEGDHEID, CURATIE MOET DAT OOK WORDEN

VLAAMS GENEESKUNDIGENVERBOND v.z.w.
SECRETARIAAT: ERGO DE WAELLAAN 3, BUS 14 – 2100 DEURNE-ANTWERPEN
(geopend tussen 09.00 en 13.00 uur)

Antwerpen 5 februari 2008

De federale minster van volksgezondheid, Laurette Onkelinx (PS), heeft één grote prioriteit van nu tot 23 maart: een nationaal kankerplan opstellen (DS 25.01.2008). Daarnaast zal ze nog initiatieven nemen in de gehandicaptensector, de rusthuizen en een campagne starten tegen alcoholmisbruik.
Dit ruikt verdacht veel naar volgende intentieverklaring: “Ik zal op die twee maanden de gezondheidszorg herfederaliseren”.

Daarmee toont ze zich een waardige opvolger van haar voorganger Demotte. In aloude PS traditie vegen ze de vloer aan met eerder gemaakte afspraken en zelfs met de grondwet, en maken ze zich op voor een partijtje “Vlamingen jennen”. Want sinds de bijzondere wet van 8 augustus 1980 is onder meer de preventieve gezondheidszorg een bevoegdheid van de gemeenschappen.

Net als haar voorganger heeft ze maar één doel voor ogen: het herfederaliseren van de gezondheidszorg, in casu de preventie. Minister Onkelinx gebruikt de inmiddels genoegzaam bekende en beproefde techniek van de Waalse socialisten. Recupereer een deel Vlaamse verworvenheden die in een vorige staatshervorming werden overeengekomen, stel de federale recuperatie voor als een weldaad niet alleen voor de Belgische zieken, maar meteen voor gans de mensheid, en verketter iedereen die wijst op de schromelijke bevoegdheidsoverschrijding van de zogezegd federale, maar in wezen louter Waalse minister.

Moeten we trouwens de bezorgdheid van kankerbestrijding ernstig nemen bij een minister van een partij die destijds een regeringsvorming gijzelde door de opheffing van het verbod op tabaksreclame te eisen, en deze maatregel effectief door te drukken als eerste beslissing van de nieuwe paarse regering?

Al sedert de bijzondere wet van 8 augustus 1980 is preventie een bevoegdheid van de gemeenschappen. Vlaanderen heeft die bevoegdheid goed ingevuld en heeft in de laatste 27 jaar een efficiënte preventieve gezondheidszorg uitgebouwd, zoals uiteengezet op het VGV-VVMV-symposium van 18 maart 2006 (www.vgv.be/symposia). We kunnen het betreuren dat de Franstalige Gemeenschap er niet in geslaagd is een even efficiënte preventieve gezondheidszorg uit te bouwen en we hebben er geen bezwaar tegen dat de Vlaamse administratie haar Franstalige collega's hierbij zou helpen. Een federale recuperatie van de bevoegdheid over preventieve gezondheidszorg zou niet leiden tot het toepassen van de efficiënte Vlaamse realisaties op gans België, maar wel tot nieuwe verkwistingen en transfers en dreigt op enkele jaren het resultaat van 27 jaar Vlaamse gezondheidszorg teniet te doen.

Aangezien preventie en curatie in een goed georganiseerde gezondheidszorg naadloos op elkaar moeten aansluiten, hoort de curatieve zorg – als persoonsgebonden materie bij uitstek – ook thuis bij de gemeenschappen.

Het VGV heeft al meermaals de argumenten voor een overheveling van de volledige gezondheidszorg naar de gemeenschappen duidelijk gemaakt.
Het gaat hem over het leggen van eigen klemtonen in een beleid dat in wezen het welzijn van elke Vlaamse mens bepaalt, over het voeren van een efficiënt beleid en het responsabiliseren tot een spaarzaam beleid.

Het VGV staat met haar vraag en haar analyse niet alleen. De Vlaamse Gezondheidsraad, talrijke professoren uit medische faculteiten in binnen- en buitenland, en de politieke vertegenwoordigers van vrijwel alle partijen in Vlaanderen, bij monde van de resoluties van het Vlaams Parlement in 1999 en de Vlaamse regeringsverklaringen van 1999 en 2004, delen dezelfde visie!

Benieuwd hoe Vlaams minister Steven Vanackere hierop zal reageren. Want de lancering van het kankerplan door Onkelinx in het Bordet instituut is op zijn zachtst gezegd een understatement.

Jan Van Meirhaeghe, voorzitter VGV
Robrecht Vermeulen, ondervoorzitter VGV
Eric Ponette, oud-voorzitter VGV

Tel. 03/322.28.50 - Fax 03/322.45.14 - KBC 407-3062251-47 - e-post: info@vgv.be - http://www.vgv.be

ANTWOORD VGV OP HET ARTIKEL "GEZONDHEIDSZORG SPLITSEN IS ONMOGELIJK" (AK van 22 februari 2008) *

VLAAMS GENEESKUNDIGENVERBOND v.z.w.
SECRETARIAAT: ERGO DE WAELLAAN 3, BUS 14 – 2100 DEURNE-ANTWERPEN
(geopend tussen 09.00 en 13.00 uur)

Antwerpen, 26 februari 2008

'Het is erg moeilijk om het systeem van de ziekteverzekering te splitsen. Niemand heeft mij kunnen uitleggen hoe dit concreet te doen.' Dat zegt Vlaams minister Frank Vandenbroucke (Sp.a), bevoegd voor onderwijs en tewerkstelling in Vlaanderen, op zaterdag 16.02.08 in La Libre Belgique, en die woorden werden overgenomen in de Artsenkrant van 22.02.08. In zijn ogen is ook de splitsing van de kinderbijslag niet mogelijk.
'Door het feit dat Brussel bestaat, is het erg moeilijk het systeem van de ziekteverzekering op te splitsen. Ik geloof niet dat het Brussels gewest groot genoeg is om zijn eigen systeem van gezondheidszorg te hebben. Idem voor de gezinstoelagen (kinderbijslag): als één gemeenschap een euro meer uitkeert dan de andere, gaan alle Brusselaars zich daar inschrijven en gaat het systeem bankroet', aldus de gewezen federale minister van Sociale Zaken.

Soms is het nodig politici te herinneren aan hun eigen woorden want in DE TIJD van 11.07.05 zei diezelfde Frank Vandenbroucke:
"Er zijn heel veel argumenten om het werkgelegenheidsbeleid over te hevelen, omdat de realiteit in elk gewest erg verschillend is … Voorts moet ook al wat met zorg en gezondheidszorg te maken heeft, worden gesplitst, net als het gezinsbeleid."

Net het omgekeerde dus.

Daar gaan we weer! Telkenmale men het debat over de staatshervorming wil doen vastlopen haalt een of andere "wijze" het probleem Brussel boven.

Volgens het VGV is dit hoofdzakelijk een voorwendsel om de gezondheidszorg niet te moeten splitsen. De ware reden is dat de CM en de socialistische mutualiteiten geen splitsing willen omdat dat hun macht in gevaar brengt. De tweede reden is dat Brussel wel leefbaar is moest het goed bestuurd worden.

Brussel is inderdaad een probleem maar ook een uitdaging voor Vlaanderen. Inzake splitsing moet een onderscheid gemaakt worden tussen "splitsing van het aanbod" aan gezondheidszorg en de "splitsing van de ziekteverzekering".
Indien, zoals voorzien in het programma van CD&V de "bestedingsbevoegdheid voor gezondheidszorg" zou toegekend worden aan de gemeenschappen, dan komen we in een situatie die analoog is met het onderwijs. Dan kan Vlaanderen gezondheidszorg aanbieden in Brussel. Indien Vlaanderen dat goed doet, zoals we verwachten, en veel Franstaligen en anderstaligen daar gebruik van maken dan is dat een opportuniteit en een voordeel voor Vlaanderen. Dat zou de positie van Vlaanderen in Brussel versterken en de kosten worden betaald door de ziekteverzekering van de personen die er gebruik van maken. Dat zou dus eindelijk een transfer zijn van de ziekteverzekering van Franstaligen en anderstaligen naar Vlaamse instellingen.

Indien ook de sociale zekerheid en ziekteverzekering zou toegekend worden aan de gemeenschappen, zoals wij wensen maar wat voorlopig "onhaalbaar" lijkt, dan kan dit een groter probleem stellen voor Vlaanderen. In de veronderstelling dat veel Franstaligen en anderstaligen, en dan vooral uit de armere klasse, zich zouden aansluiten bij de betere Vlaamse sociale zekerheid dan zou dit een verliespost kunnen zijn voor Vlaanderen. Dit is een eerder onwaarschijnlijke veronderstelling maar niet onmogelijk. Vlaanderen moet die uitdaging durven aangaan, want juist daar ligt een kans om Brussel niet te verliezen.

Dus moeten we blijven ijveren voor een eigen Vlaamse gezondheidszorg en liefst ook een eigen Vlaamse sociale zekerheid. Vlaanderen moet die uitdaging durven aangaan.

Jan Van Meirhaeghe
Voorzitter

Robrecht Vermeulen
Ondervoorzitter

***Gepubliceerd in "Artsenkrant" nr. 1899 op 29/02/2008**

Tel. 03/322.28.50 - Fax 03/322.45.14 - KBC 407-3062251-47 - e-post: info@vgv.be - http://www.vgv.be

De conclusie is duidelijk: we moeten niet smalend of cynisch doen over de aanslepende institutionele crisis. Als we de institutionele impasse niet doorbreken, dan dreigt straks sociaaleconomisch de noodtoestand.

Marc DE VOS, directeur denktank Itinera Institute – DE STANDAARD – 31/01/2008

REACTIE VGV OP INTERVIEW MET LETERME IN "DE HUISARTS" VAN 17 APRIL 2008*

VLAAMS GENEESKUNDIGENVERBOND v.z.w.
SECRETARIAAT: ERGO DE WAELLAAN 3, BUS 14 – 2100 DEURNE-ANTWERPEN
(geopend tussen 09.00 en 13.00 uur)

Antwerpen, 22 april 2008

Aan de heer Yves Leterme
Eerste Minister
Wetstraat 16
1000 Brussel

Cc: De Huisarts

Mijnheer de Eerste Minister,

Het Vlaams Geneeskundigenverbond ijvert sinds jaren voor de overheveling van de bevoegdheid voor gezondheids- en gezinsbeleid naar de gemeenschappen. We waren dan ook verheugd dat in de resoluties van het Vlaams Parlement van 1999 staat : "de normerings-, uitvoerings- en financieringsbevoegdheid betreffende het volledige gezondheids- en gezinsbeleid moeten integraal naar de deelstaten worden overgeheveld, dus onder meer met inbegrip van de gezondheidszorgverzekering en de gezinsbijslagen (kostencompenserende regelingen). Daarbij moeten de inwoners van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest de vrije keuze bekomen om toe te treden tot het stelsel van de deelstaat Vlaanderen of van de Franstalige deelstaat, dat telkens zowel een regeling voor de inkomsten als voor de uitgaven bevat" en dat dit bevestigd werd in het Vlaams regeerakkkoord van 2004. Deze doelstellingen waren ook opgenomen in het programma van uw partij en het is met dat programma dat uw partij het vertrouwen van zeer veel Vlamingen gekregen heeft.

We waren ontgoocheld dat we hiervan weinig terugvonden in het federaal akkoord, maar we hadden er vertrouwen in dat u zou trouw blijven aan de verkiezingsbeloften en dat u op korte termijn een belangrijke stap zou kunnen zetten naar de communautarisering van de gezondheidszorg. Na het lezen van het interview dat gepubliceerd werd in "De Huisarts" van 17 april 2008 moeten we uiting geven aan onze grootste ongerustheid wat betreft het gezondheidsbeleid van uw regering.
We lezen dat, wat betreft de grote ongelijkheid in de gezondheidsuitgaven tussen Vlaanderen en het Franstalige landsgedeelte, "u zult proberen een beleid te voeren dat de lat gelijk legt" en dat u erop betrouwt dat Minister Onkelinx dat zal realiseren. Hieruit kunnen we enkel besluiten dat op dat gebied dezelfde politiek zal verder gezet worden als tijdens de vorige regeringen en dat er dus niets zal veranderen. Op de vraag of er verdere stappen zullen gezet worden in de bestedingsautonomie, antwoordt u enkel dat de Franstaligen dat niet wensen. Vermits dat zou moeten uitgevoerd worden door een Waals minister, besluiten we hieruit eveneens dat er niets zal veranderen. Uw antwoord op de vraag of er delen van de preventieve gezondheidszorg zullen overgeheveld worden naar het federale niveau is evenmin bemoedigend. Het kankerplan van Minister Onkelinx is duidelijk een refederalisering van een deel van de preventie. Het feit dat dat plan "ook heel wat curatieve elementen bevat" is een zeer zwak argument om dit plan te aanvaarden. Ook wat de contingentering betreft, lijkt u erop te betrouwen dat Minister Onkelinx dit zal oplossen, hetgeen betekent dat de Franstaligen beloond worden voor hun onwil om de federaal afgesproken beperking van artsenopleiding te respecteren.

Mogen we u vragen ons te verduidelijken welke maatregelen uw regering zal nemen voor het realiseren van de Vlaamse verzuchtingen inzake gezondheidsbeleid.

Met de meeste hoogachting,

Dr. Jan Van Meirhaeghe
Voorzitter

Dr. Robrecht Vermeulen
Ondervoorzitter

*** Gepubliceerd in "de Huisarts" op 24/04/2008**

Tel. 03/322.28.50 - Fax 03/322.45.14 - KBC 407-3062251-47 - e-post: info@vgv.be - http://www.vgv.be

Noteer nu reeds in uw agenda:

Zaterdagnamiddag 22 november 2008

ALGEMENE LEDENVERGADERING VGV
met

- bestuursverkiezingen
- culturele activiteit

OVV-MEDEDELINGEN

Persbericht
HET OVV MOBILISEERT VOOR VLAAMS ZELFBESTUUR

25 januari 2008

Verontrust door de politieke impasse roept het Overlegcentrum van Vlaamse Verenigingen (OVV) de Vlaamse politici op om de Franstaligen ervan te overtuigen dat meer deelstaat- bevoegdheden (zoals afgesproken in de resoluties van het Vlaams Parlement in 1999 en in de regeerakkoorden van 1999 en 2004) op termijn ook in het voordeel van Wallonië en de Franse Gemeenschap zijn.

De Vlaamse onderhandelaars moeten daartoe de belangrijke eisen, zoals de communautarisering van de gezondheidszorg, onmiddellijk op tafel leggen.

Bovendien moeten ze stand houden bij de verdere afhandeling van hun wetsvoorstel over Brussel-Halle-Vilvoorde.

Het gebrek aan democratische representativiteit aan Vlaamse zijde van de Octopusgroep ondermijnt de geloofwaardigheid en aanvaarding van zijn besluiten.

Het OVV vraagt aan de Vlaamse politici dat ze alle voorstellen tegenhouden die knagen aan Vlaams grondgebied, Vlaamse macht, Vlaams geld, dus:

- Geen uitbreiding van Brussel, op geen enkele manier.
- Geen bijkomende voorrechten voor Franstaligen in Vlaanderen.
- Geen afstand van Vlaamse bevoegdheden aan de federale overheid.
- Geen paritaire Senaat met verdere minorisering van de Vlaamse democratische meerderheid.
- Geen federale kieskring die B-H-V uitbreidt tot gans Vlaanderen.
- Geen gelijktijdige federale en deelstaatverkiezingen met alle verwarring van dien en degradatie van de deelstaten tot vazallen van de federale regering.
- Geen bijkomende communautaire grendels.

maar wel de democratisch gestemde zéér ruime autonomie en geleidelijke afbouw van de transfers vanuit Vlaanderen, om o.a. de vergrijzing, een betere afstemming tussen gezin en arbeid te kunnen betalen, en *echte solidariteit*.

Wij eisen een grondige en volwaardige staatshervorming! We roepen alle Vlamingen op om mee te werken aan deze mobilisering.

Renaat Roels, voorzitter
Namens het Dagelijks Bestuur van het OVV,

Voor meer informatie, zie woordhouden.be of Rudi Dierick, politiek secretaris, 0494/58.78.65.

Overlegcentrum van Vlaamse Verenigingen – Passendalestraat 1A – 2600 Berchem
Telefoon: 03 320 06 31 ■ Fax: 03 366 60 45 ■ E-post: secretariaat@ovv.be
Bezoek onze webstek: www.ovv.be

De krant toonde tijdens de voorbije dagen aan … hoe de koning en zijn entourage geprobeerd hebben om het kartel van CD&V en N-VA uit elkaar te spelen…Het resultaat van die gesprekken was inderdaad een ontluisterend beeld van de rol van koning Albert II en zijn entourage.

Peter VANDERMEERSCH – DE STANDAARD – 13/02/2008

Integratie en assimilatie zijn voor mij onlosmakelijk met elkaar verbonden. Immigranten die zich sociaal en economisch integreren, worden over verschillende generaties spontaan geabsorbeerd door het nieuwe thuisland…. Wie parallelle gemeenschappen met aparte normen wil, draait de klok terug tot vóór de Franse Revolutie.

Marc DE VOS, directeur denktank Itinera Institute – DE TIJD – 20/02/2008

Persbericht
AK-VSZ VERWERPT PREVENTIELUIK IN NATIONAAL KANKERPLAN

Het Aktiekomitee voor een Vlaamse Sociale Zekerheid (AK-VSZ) protesteert met klem tegen het preventieluik (primaire preventie en opsporing) in het nationaal kankerplan van minister L. Onkelinx.
De minister weet zeer goed dat zij hiermee haar bevoegdheden overschrijdt en de wet overtreedt, aangezien preventie sinds de bijzondere wet van 8 augustus 1980 uitdrukkelijk een gemeenschapsbevoegdheid is. Zij negeert die wet welbewust en treedt hiermee even onbeschoft en onwettelijk in het spoor van haar voorganger R. Demotte, die een federale recuperatie van de preventieve gezondheidszorg had ingezet.

De Vlaamse Gemeenschap heeft geen betutteling nodig. Zij heeft sinds jaren gezondheidsdoelstellingen opgesteld en een kaderdecreet over preventieve gezondheidszorg ontworpen. Zij heeft structuren opgebouwd om over die doelstellingen na te denken en die te verwezenlijken, zoals de Vlaamse Gezondheidsraad, het Vlaams Instituut voor Gezondheidspromotie en de lokale organisaties voor gezondheidsoverleg (LOGO'S). Zij kan tenslotte resultaten voorleggen in een aantal vaccinatieprojecten en screeningsmammografie.

Indien minister Onkelinx zou oordelen dat Wallonië onvoldoende presteert in preventie, kan zij daarover de bevoegde minister van de Franse Gemeenschap aanporren.

Het gedogen van de overtreding van een wet door een minister zou terecht leiden tot afbrokkeling van de geloofwaardigheid van de politici bij de bevolking.
Het gedogen van deze ministeriële wetsovertreding en van dit ministerieel machtsmisbruik door Vlaamse politieke partijen, die pleiten voor de communautarisering van de ganse gezondheidszorg, zou bovendien pure hypocrisie zijn.

Bijgevolg vraagt het AK-VSZ aan de federale regering dat zij aan minister Onkelinx haar vertrouwen ontzegt en aan de Vlaamse regering dat zij het nationaal kankerplan aankaart bij het Overlegcomité tussen gemeenschappen, gewesten en federale regering.

Dr. Gui Celen,
Voorzitter AK-VSZ

16 maart 2008

De Belgische federale staat is stilaan een fictie, in stand gehouden door en voor de nieuwe politieke klasse. Die heeft de federale staat nodig om haar status, carrière en inkomsten te behouden….Een probaat middel om die verworven status te verdedigen, is de uitschakeling van het belangrijkste controle-instrument waarover de kiezer beschikt: het parlement.

Rik VAN CAUWELAERT – KNACK – 20/02/2008

Un Etat Wallonie-Bruxelles n'existera jamais. La Flandre ne lâchera pas sa capitale, pas plus qu'elle ne tolérera d'en étendre la frontière au détriment de son sol.

Luc DELFOSSE, rédacteur en chef adjoint –LE SOIR – 23/02/2008

Ik roep Kris Peeters meteen ook op om het heft van de staatshervorming zelf in handen te nemen…. Peeters moet zich resoluut richten tot zijn collega van de Waalse regering, Rudy Demotte, met het dringend verzoek om met de twee regeringen aan tafel te gaan zitten. Deze twee regeringen zijn de democratische vertegenwoordigers van hun volk.

Vic ANCIAUX – DE STANDAARD – 25/02/2008

Vlamingen en Franstaligen zijn gewoon op elkaar uitgekeken. In plaats van nog veel draad te steken in het samenhouden van iets wat niet meer bestaat, moeten ze misschien vanaf nu meer energie steken in de voorbereiding van de definitieve scheiding. Want zoals het nu gaat, kan het niet verder.

Eric DONCKIER – HET BELANG VAN LIMBURG – 25/02/2008

Maar het akkoord dat de Raad van Wijzen gisterennacht bereikte over een staatshervorming in twee fasen, roept wel de vraag op: is dit het nu? … Dit weegt uiterst licht vergeleken met de belofte van een staatshervorming die de bestuurskracht van het land en zijn onderdelen wezenlijk zou versterken.

Bart STURTEWAGEN – DE STANDAARD – 26/02/2008

Wordt het tweede pakket in de staatshervorming niet gerealiseerd, dan verlaten wij de federale regering

Ludwig CALUWE – DE STANDAARD – 28/02/2008

VGV-CULTUUR

VGV BEZOEKT

Kunstschatten uit Wallonië: 17 mei 2008.

Het Paleis van Schone Kunsten (PSK) organiseerde met deze tentoonstelling een tegenhanger van de expo van de Vlaamse Kunstcollectie in 2005 (Van Ensor tot Bosch). Hiervoor werd Laurent Busine, sedert 2002 directeur van het MAC's (Museum voor Hedendaagse Kunst van de Franse Gemeenschap in Le Grand-Hornu, Henegouwen) aangesteld als curator. Hij studeerde kunstgeschiedenis en archeologie. De opdracht was aanvankelijk kunstschatten uit de 12de eeuw tot de 16de eeuw te exposeren maar Laurent Busine maakte door hedendaagse kunst ermede te confronteren, een zeer persoonlijke interpretatie er van.

Drie jaar lang selecteerde hij kunstwerken uit kerken, kloosters en musea en leerde zo zijn land herontdekken. Daarbij meed hij zorgvuldig Waalse cliché's zoals de zware industrie, of de mijnwerkers of R. Magritte. Zijn tentoonstelling is een wandeling door Zuid-België en de Maasstreek. Hij kiest voor een periode waarin het gebied geen welomlijnde grenzen of naam heeft en pas in 1844 voor het eerst Wallonië wordt genoemd. De tentoonstelling begint met de 12de eeuw die het einde van de middeleeuwen aankondigt en de opkomst van de renaissance. In deze eeuw was er al een grote artistieke productie in de provincies Henegouwen, Namen, het prinsbisdom Luik en Luxemburg. Keulen en Reims waren de grote religieuze centra tussen Maas en Rijn. De blauwe natuursteen maakte van Doornik een hoogtepunt in de beeldhouwkunst. In de 15de eeuw vermeldden Italiaanse teksten Waalse kunstenaars als "flammingo vallone" die werkzaam waren in de streek van het Maas-Rijn en het Scheldebekken.

Er zijn schilderijen van Joachim Patenier, Henri Bles, Jan Gossaert en Robert Campin. Verder zijn er beeldhouwwerken van de architect Jacques du Broeucq. Twee opmerkelijke tapijten uit de 15de eeuw, gemaakt in Doornik, zijn na 500 jaar voor het eerst herenigd (Brussel – Vaticaan). Leonard Defrance (verlichting), Antoine Wiertz (romantisme) en Félicien Rops met zijn Pornokrates besluiten het klassieke gedeelte.

Verder zijn er nog opmerkelijke voorwerpen zoals het reliekschrijn uit het atelier van Hugo Oignies, een wierookbrander in de vorm van een kerk, de schedel van Sint Dagobert in een kelk, een ridder zonder hoofd die zijn schedel in de hand vasthoudt enz.
Daarbij integreert Busine ook hedendaagse kunst van Orla Barry, Michel Francois, Jean-Pol Godart, Juan Paparella, Beat Streuli en Angel Vergara. Van deze hedendaagse kunstenaars zijn er verscheidene van buitenlandse afkomst maar allen hebben ze een binding met Wallonië gemeenschappelijk. Het is niet anders dan in de renaissance toen du Broeucq, geboren in Bergen, naar Rome reisde en gewapend met kennis terugkeerde. Meebrengen en doorgeven is de echte rijkdom van kunstenaar. De multiculturele inbreng voorkomt verval door inteelt. In een interview met Knack (06.02.08) legt Busine de link met de Waalse politici Van Cauwenberghe, Elio Di Rupo en Fadila Laanen, in oorsprong lieden van vreemde origine.

Niet enkel op basis van hun kunsthistorische waarde koos Busine de kunstwerken uit, maar ook wegens hun verhalende waarde en vertelt zo hoogstpersoonlijk het verhaal van Wallonië waarbij dé boodschap is dat kunst niet territoriaal gebonden is.

Deze tentoonstelling is een verdienstelijke poging om een brug te slaan tussen de gemeenschappen, waarbij de curator zich nadrukkelijk distanciëert van Vlaams en Waals extremisme.

U wordt vriendelijk uitgenodigd voor een geleid bezoek op 17.05.
Paleis voor Schone Kunsten, Ravensteinstraat 23 Brussel www.bozar.be.

Jan Dockx

Voor inlichtingen en ticketreservatie gelieve eerst contact op te nemen met het secretariaat van het VGV
Ergo de Waellaan 3, bus 14 – 2100 Deurne-Antwerpen
Tel: 03/322.28.50 – Fax: 03/322.45.14

Verfransing gaat nooit van arm naar rijk, van zwak naar machtig, maar nagenoeg altijd andersom. Dat inzicht in de machtsverhoudingen zou van elke echte socialist en van elke verdediger van de mensenrechten een Vlaamsgezinde moeten maken.

Etienne VERMEERSCH, Em. Hoogleraar U Gent – DE STANDAARD - 29/02/2008

TENTOONSTELLINGEN

Kunstschatten uit Wallonië tot 18.05.08
Paleis voor Schone Kunsten, Ravensteinstraat 23, Brussel
Zie "VGV bezoekt" op 17 mei.
www.bozar.be.

Jan Cox tot 15.06.08
Koninklijk Museum voor Schone Kunsten, Leopold De Waelplaats, Antwerpen
Een naoorlogse kunstenaar die trouw bleef aan grote thema's en een buitenbeentje is van de Cobra-groep.
www.kmska.be

Onder dak in China tot 20.04.08
Jubelparkmuseum, Brussel
In de graven van Chinese notabelen werden talrijke schaalmodellen van pagodes, boerderijen, wooncomplexen etc. gevonden. Zij geven een beeld van meer dan 2000 jaar architectuur in China.
www.kmkg.be.

Ziek. Tussen lichaam en geest tot 27.04.08
Museum Dr. Guislain, J. Guislainstraat 43, Gent
Een tentoonstelling, erfgoed en kunstenproject rond de evolutie van de diagnose. Lichaam, geest en cultuur spelen hierin een cruciale rol.
www.tussenlichaamengeest.be.

Nedda El-Asmar, designer van het jaar tot 27.04.08
Design Museum, Jan Breydelstraat 5, Gent
Vorig jaar kreeg Nedda El-Asmar deze titel als een welverdiende bekroning van een lange carrière in de internationale design-wereld.
www.designmuseum.be.

Barok vol leven. Barokbozzetti uit Oostenrijk tot 12.05.08
Groeningemuseum, Dijver 12, Brugge
Zestig prachtige "bozzetti" of ontwerpschetsen uit de Oostenrijkse barokperiode staan het dichtst bij de ziel en emotie van de kunstenaar. Deze werken zijn opvallend levendig omdat het creatieve proces nog volop bezig is.
www.museabrugge.be.

Designed bij artists tot 04.05.08
Z33, Zuivelmarkt 33, Hasselt.
De scheidingslijn tussen kunst en vormgeving is dun. Interessante tentoonstelling over het ontstaansproces van voorwerpen aan de hand van voorbereidende schetsen, correspondentie en concepten.
www.Z33.be.

BUITENLAND

Amsterdam tot 20.04.08
Een goudschat uit Afghanistan uit het Nationaal Museum in Kaboel
www.nieuwekerk.nl.

Amsterdam tot 05.05.08
De mooiste objecten uit de art nouveau collectie van de Hermitage. Het gaat om Franse diplomatieke geschenken aan de tsaren.
www.hermitage.nl

Den Haag tot 08.06.08
Lucian Freud: een uitstekende overzichtstentoonstelling van deze Britse schilder.
www.gemeentemuseum.nl.

Amstelveen tot 01.06.08
Karel Appel Jazz 1958 – 1962: de ontwikkeling van een nieuwe vormentaal waardoor Appel wereldwijd grote bekendheid verwerft.
www.cobra-museum.nl

Londen tot 26.05.08
Duchamp, Man Ray, Picabia: drie reuzen van de moderne kunst en hun invloed op elkaar.
www.tate.org.uk.

Parijs tot 30.06.08
Marie-Antoinette: deze tentoonstelling evoceert het leven van de onfortuinlijke koningin die op het schavot hetzelfde lot onderging als haar echtgenoot.
www.rmn.fr/marie-antoinette.

Jan Dockx

MINISTER B. ANCIAUX KOOPT TERECHT HET ANTIFONARIUM TSGROOTEN AAN.

Dank zij het Topstukkendecreet (2003) kon verhinderd worden dat het Antifonarium Tsgrooten naar het buitenland zou verhuizen, zoals niet zolang geleden, het droevige lot beschoren was voor het Gruuthusemanuscript. Een antifonarium is een verzamelboek van antifonen of beurtzangen tussen geestelijken. Dit antifonarium is vooral een partituur met Gregoriaanse gezangen en was in 1522 besteld door Antonius Tsgrooten, abt van de norbertijnerabdij van Tongerlo. Het boek telt 377 perkamenten vellen en is verlucht met 42 kleurrijke verhalende, soms ondeugende miniaturen. De enorme afmetingen (62 op 42 cm) diende om het hele koor mee te laten zingen uit één boek tijdens de 8 dagelijkse gebedsstonden.

Waarom is de KB geen eigenaar geworden van beide unieke manuscripten? De afdeling handschriften is wereldberoemd en telt 39.000 volumes. De kern ervan bestaat uit de bibliotheek van de hertogen van Bourgondië. De Standaard spreekt van onmacht, maar in De Morgen (14.02) fulmineerde min. Anciaux over "desinteresse en het niet functioneren van de KB als Belgische instelling". Waar ligt dan de waarheid: onmacht of onwil? Minister B. Anciaux betaalde de overigens redelijke prijs van 400.000 euro aan de prinselijke familie De Mérode, die vorig jaar besloot om het te verkopen.

In de verkoopsgeschiedenis van beide manuscripten loopt echter wel één rode draad, namelijk, welke is de rol geweest in beide aankopen van de Koninklijke Bibliotheek (KB), één van de 10 wetenschappelijke federale instellingen. De werkelijkheid is indroevig en de KB kan alleen maar dromen over aankoop van dergelijke topstukken. De erfgoedcollectie van de KB wordt beheerd door 6 afdelingen of kabinetten, namelijk: kostbare werken, kaarten & plannen, muziek, munten & penningen, prenten, en tenslotte handschriften. Sedert 1970 werden de aankopen beperkt, enerzijds door drastische bezuinigingen die hebben geleid tot een onaangepast en symbolisch aanbestedingsbedrag en anderzijds door een toenemende evolutie om de cultuur zoveel mogelijk toe te vertrouwen aan de gemeenschappen. Zo beschikken de 6 kabinetten samen over een aankoopbudget van slechts 200.000 euro! Daarnaast mag elke afdeling vrij beschikken over een bijkomend budget dat beperkt is tot 12.500 euro waarvoor geen toelating van hogerhand dient te worden bekomen.

Laat ons eens het aankoopparcours van beide manuscripten bekijken.
Het Gruuthusemanuscript werd aangeboden door een Brusselse antiquair en er was wel degelijk interesse bij de KB voor aankoop. Het werd echter snel duidelijk dat de eigenaar het niet in België wilde verkopen, zoals blijkt uit de vervijfvoudiging van de prijs tijdens de ambtelijk verplichte onderzoeksperiode voor aankoop. Zonder de KB vooraf te waarschuwen, heeft Den Haag het hierdoor op een slinkse wijze verworven. Het antifonarium werd door een andere Brusselse antiquair op diskette aangeboden, maar de vraagprijs overtrof weerom de mogelijkheden. Een laatste zekerheid biedt de website www.kbr.be.nl waarbij duidelijk is dat zowel Franstalige als Nederlandstalige werken gelijkwaardig in aantal worden aangekocht en alleen Latijnse werken worden gediscrimineerd.

Het gaat dus duidelijk niet om onwil maar om onmacht! De uitval van min. Anciaux in De Morgen is daarom bevreemdend. Hij beschikt in 2008 over een aankoopbudget van 3,5 miljoen euro versus de KB slechts 200.000 euro. Het is bijzonder ontmoedigend een wortel aangeboden te krijgen die altijd onbereikbaar zal blijven en het blijft een federale schande dat sommige van de 10 wetenschappelijke instellingen, die terecht wereldfaam genieten, op een dergelijk wijze financieel mishandeld worden door de verantwoordelijke minister.

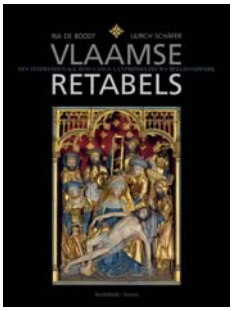
Het antifonarium is digitaal te bewonderen op www.antifonarium-tsgrooten.be.
Tenslotte nog een overzicht van de aankopen sedert het Topstukkendecreet van 2003.
Ensor: Pierrot et Squelettes en Jaune, schilderij (1,5 milj, MSK Gent)
Ensor: Christus aan het volk getoond, tekening (350.000, MSK Gent)
Panamarenko: Provo-Car (300.000, MuHKA, Antwerpen)
Broodthaers: Pense Bete (400.000, SMAK Gent)
Ghysels: dansorgels(650.000 bestemming nog te bepalen)
Drie van deze 5 aangekochte werken zijn betwistbaar omwille van kwaliteit (Pense Bete) of de kostprijs (Provo-Car en Ensor-tekening).

Jan Dockx

Ook de belofte van een staatshervorming zullen wij houden…. Weet dat dit regeerprogramma pas wordt uitgevoerd met de christendemocraten als ook dit deel van de afspraken wordt uitgevoerd. We hebben geen negen maanden voet bij stuk gehouden om ons nu vast te klampen aan de macht. Op 15 juli evalueren we de staatshervorming.

Yves LETERME – DE STANDAARD – 20/03/2008

VLAAMSE RETABELS.
EEN INTERNATIONALE REIS LANGS LAATMIDDELEEUWSE BEELDSNIJWERK.

RIA DE BOODT en ULRICH SCHAEFER.
2007, 256 bladzijden, 26 met foto's
Uitgever: Davidsfonds Uitgeverij NV; Blijde Inkomststraat 79-81, 3000 Leuven
ISBN 978 90 58 26 485 5
Prijs: € 64,50
Bespreker: Els van den Eynde

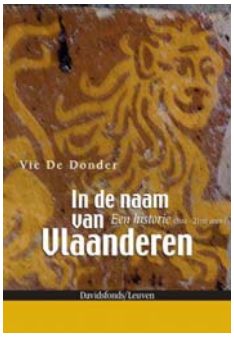
De uitnodiging tot deze reis, zij het dan (voorlopig?) beperkt tot dit fraaie boek, heb ik met het grootste genoegen aanvaard. Bij mijn recent bezoek aan "Meesterlijke Ateliers" in het Paleis voor Schone Kunsten te Brussel was ik uitermate gefascineerd door het prachtige Brusselse retabel, dat van zo dichtbij kon bezocht en bekeken worden. De uitgedrukte emoties op het gelaat van elk van deze beelden hielden de bezoeker gewoon sprakeloos van bewondering. Voor mij werd dit hét pronkstuk van de aldaar aangeboden kunstwerken die zijn ontstaan in het gebied tussen Maas en Rijn. Het vroeg naar meer. Het was dan ook een gelukkig toeval dat dit boek mij in handen viel: een antwoord op alle vragen omtrent Vlaamse retabels in het algemeen en de Antwerpse, Mechelse en Brusselse retabels in het bijzonder.

Eens te meer verdient het Davidsfonds alle lof voor de presentatie van dit werk. Het kadert in de reeds indrukwekkende reeks van uitzonderlijke, schitterend verluchte kunstboeken, bij voorkeur, maar niet uitsluitend, gewijd aan Vlaamse kunst. De auteurs hebben zich tot doel gesteld om de liefhebbers van deze mooie christelijke kunstvorm in hun ontdekkingstocht te begeleiden. Ik vind dat zij daarin uitstekend zijn geslaagd. Hier zijn experten aan het woord die verstaanbare taal gebruiken en niet willen verbluffen met kunsthistorisch jargon. Zij schrijven duidelijk en met een bijzondere kennis en liefde voor deze kunst. Het werkt aanstekelijk en zet aan tot herlezen.

De eerste drie hoofdstukken behandelen het ontstaan, de kenmerken, de historische en geografische context, de kunstenaars, ambachtslieden en gildeleden. Daarna komen de vaardigheden, technieken, organisatie en handel aan bod, alsook de kopers en opdrachtgevers en verder de beelden met hun betekenis, vijfhonderd jaar retabelgeschiedenis en de evolutie in restauratietechnieken. Tenslotte besluiten de gegevens van het wetenschappelijk onderzoek dit overzicht. Dit alles in een boeiende, vlotte stijl geschreven, en prachtig geïllustreerd.

Om ons behulpzaam te zijn op onze werkelijke reis naar al die schoonheid, werd aan dit ongelooflijk rijk verluchte boek een lijst toegevoegd van alle (tot nog toe328) bekende retabels, gegroepeerd per land en locatie, alfabetisch gerangschikt. We kijken er beslist met andere ogen naar. Zullen we maar vertrekken?!

IN DE NAAM VAN VLAANDEREN
VIC DE DONDER

2007
208 bladzijden
Formaat: 16,5 X 24 cm
Uitgever: Davidsfonds, Blijde Inkomststraat, 79, 3000 Leuven: www.davidsfondsuitgeverij.be
ISBN NUMMER: 978-90-5826-498-5
Prijs: 24,95 Euro
Bespreker: Eric Ponette

Vic De Donder is bij velen van mijn generatie gekend als de auteur van onder meer "Kom eens naar mijn kamer" en "Patrouilleleiders komen getreden", waarin hij op een boeiende wijze onze jeugdbelevenissen terug te voorschijn toverde.
De ondertitel van zijn nieuw boek "Een historie (8ste – 21ste eeuw)" leert ons reeds dat hij een integrale geschiedenis van Vlaanderen schreef, en dit binnen de beperkte ruimte van een 200 tal bladzijden.

Zijn uitgangspunt was een geschiedenis te vertellen van het gebied dat in de loop van de eeuwen , telkens op dat ogenblik, Vlaanderen genoemd werd.
In de 8ste eeuw dook de naam "in Flandris" voor het eerst op in een levensbeschrijving van Sint Eligius om een moerasgebied aan de Noordzee aan te duiden; later werd de benaming Vlaanderen gebruikt voor het graafschap – tijdelijk met inbegrip van onder meer Frans en Zeeuws Vlaanderen - , om uiteindelijk, via de naamduiding van de provincies Oost- en West-Vlaanderen, uitgebreid te worden tot het grondgebied van de huidige Vlaamse Gemeenschap.
Dit boek brengt ons een opfrissing van gebeurtenissen en toestanden, die ons reeds bekend waren, doch bovendien heel wat voor mij minder bekend feitenmateriaal: zo bvb. de reeds vermelde benaming "in Flandris" in de 8ste eeuw, de Latijnse lofzang van Petrus Pictor op Vlaanderen rond 1100, dat Filips (zoon van Diederik) van de Elzas reeds als 15 jarige belast werd met de uitoefening van de vorstelijke macht, dat het Latijnse dierenepos "Ysengrimus" (1148) een van de oudste literaire producten uit Vlaanderen is, dat Dante de Vlamingen roemde als waterbouwkundigen, dat Gent de spits afbeet met de "Dietse" taal in de statuten van zijn leprozerie (1236) …

Het boek is vlot geschreven: de auteur geeft ons geen saaie opsomming van feiten, doch zoekt naar motieven en legt verbanden.
Op het einde van het boek vindt men een lijst van de "landheren van Vlaanderen" – met inbegrip van hun geboorte- en overlijdensdata – vanaf Boudewijn met de IJzeren Arm uit het Huis Vlaanderen, over het Huis Denemarken, het Huis Normandië, het Huis Elzas, terug het Huis Vlaanderen, het Huis Dampierre, het Huis Bourgondië, het Huis Habsburg, de Spaanse en Oostenrijkse Habsburgers, het Huis Oranje, tot en met – jawel Albert II uit het Huis Saksen-Coburg Gotha. Dit is een welgekomen hulp voor de lezer om de tijdslijn gemakkelijker te volgen.

Vic De Donder eindigt met de beschouwing "Over één zaak kan evenwel geen twijfel bestaan: het streven naar onafhankelijkheid is legitiem. Zolang het gebeurt met wettelijke middelen. Geweld is nooit een optie geweest en mag dat nooit worden. Mocht Vlaanderen zich ooit losmaken van het Franstalig deel van België en een soevereine natie worden, dan moet het zelfverzekerd zijn plaats innemen in de Europese familie."
Elke Vlaming die belang stelt in de geschiedenis van zijn volk en land moet dit boek gelezen hebben. Meer zelfs, hij moet het in zijn bezit hebben om er af en toe naar terug te grijpen bij opduikende vragen zoals "Hoe evolueerde de benaming Vlaanderen in de loop van de eeuwen?" of "Waar moet ik Robrecht de Fries of Filips V van Anjou situeren in de tijd?" of …Ik bewaar het boek in elk geval op een bijzondere plaats.

HITLER: DE AANSLAGEN
ROGER MOORHOUSE
2006, 362 bladzijden,
224 x160 mm
Roularta Books, Nieuw Amsterdam
ISBN 978 468 02472
Prijs: € 19,95
Bespreker: R. Quintens

Roger Moorhouse studeerde aan de universiteit van Londen, Dusseldorf en Strathclyde. Zijn boek is een origineel werk, geschreven in een trefzekere en vlotte stijl. Men krijgt de indruk dat hij een ooggetuige is geweest van zijn verhaal.

In een eerste hoofdstuk "MAURICE BAVAUD: MOORDENAAR NAMENS GOD" behandelt de auteur de mislukte aanslag op Hitler (9 nov.1938) door Bavaud, geboren in Neuchâtel (Zwitserland). Zeer katholiek opgevoed en besloten om missionaris te worden. Samen met zijn medestudent Marcel Gerbohay, hoogintelligent met fantastische neigingen sticht hij een studentenclub gekant tegen het communisme en de nazi-beweging. Beiden zijn ervan overtuigd dat Hitler opgeruimd moest worden en Bavaud wil overgaan tot actie. Hij ziet kans voor een aanslag tijdens de parade in München, ter gelegenheid van de herdenking van de mislukte putsch in de bierhal van 1923. Het lukt hem echter niet Hitler in het vizier te krijgen en bij een poging om via het spoor de Franse grens te bereiken, heeft hij pech bij een kaartencontrole. Hij wordt onthoofd met de guillotine op 14 mei 1941. Zijn vriend Marcel Gerbohay met wie hij vanuit de gevangenis heeft gecorrespondeerd, ondergaat hetzelfde lot.

Het volgende hoofdstuk luidt "GEORG ELSER: DE EENLING MET DE BOM" (1939)
Elser werd geboren in januari 1903 in een dorp ten oosten van Würtenberg. Door uitspattingen van zijn vader ontwikkelde hij een diepgeworteld rechtvaardigheidsgevoel en een sterke nazi-haat. De leuzen van Hitler herinnerden hem in sterke mate aan de holle frasen van zijn dronken vader. In acht maanden werd het plan van de aanslag voorbereid. Het was zijn bedoeling om de bom te laten ontploffen tijdens Hitlers' toespraak in de Bürgerbraukeller in München bij de herdenking van de mislukte putsch van 8 nov. 1923. Iedere avond rond negen uur ging hij er naar toe om te eten. Daarna sloop hij naar het balkon van de feestzaal, waar hij zich in een opslagruimte schuil hield om er aan zijn bom te werken in het licht van een zaklantaarn. Het ontstekingsmechanisme van de bom werd door Elser verpakt in een houten kistje, van binnen met kurk bekleed, om het getik te dempen. De Führer was echter gehaast en had voordien de feestzaal verlaten. Elser vluchtte na zijn aanslag naar de Zwitserse grens, waar hij gevat werd door Duitse grenswachters en in een concentratiekamp opgesloten. Op het einde van de oorlog werd hij naar Dachau overgebracht en vermoord met een nekschot.

Het volgende hoofdstuk verhaalt de geschiedenis van: "*DE ABWEHR-DE VIJAND BINNEN DE POORTEN*" (1934)
Na de dood van president Von Hindenburg neemt Hitler zijn plaats in als kanselier. Hitler had bewondering voor het leger en zijn waarden, maar minachting voor de generale staf en het officierenkorps. In de nieuwe eed die moest worden afgelegd, diende gehoorzaamheid te worden gezworen aan Adolf Hitler persoonlijk. Later nam hij ook het bevel over het leger op zich en Himmler infiltreerde het officierenkorps met SS-leden. Binnen het leger groeide verzet en werd een coup voorbereid. De sleutelfiguren waren Canaris, hoofd van de Abwehr, de militaire inlichtingendienst van het Duitse ministerie van defensie en diens ondergeschikte, Oster. Na de mislukte samenzweringen van 1938 en 1939 hernamen zij beiden hun werk bij de Abwehr. Hun bedoeling was door een aanslag op Hitler de oorlog te voorkomen. SS en SD hadden echter de inlichtingendiensten reeds lang in de gaten. Na het ontdekken van de dagboeken van Canaris werd deze tijdens een showproces op 8 april 1945 samen met Oster ter dood veroordeeld en opgehangen.

"DE SLANGENKUIL: DE POOLSE ONDERGRONDSE"
De Duitse bezetting van Polen was bijzonder ongenadig. Door de nazi's werden de Polen als *"Untermenschen"* beschouwd. Het is dan ook best begrijpelijk dat een belangrijk en efficiënt ondergronds verzetsnetwerk werd uitgebouwd, het *"Armja Krajowa" (*AK). Zo werd in 1943 per dag gemiddeld één Duitser gedood. Door het Poolse verzet werd het plan beraamd Hitler te elimineren door een lading van 500 kilo TNT tot ontploffing te brengen ter gelegenheid van Hitlers' aanwezigheid bij een overwinningsparade in Warschau. Die lading werd onder het wegdek door Poolse geniesoldaten achtergelaten na de val van Warschau. Door een communicatiefout werd het ontstekingsmechanisme niet geactiveerd en kon Hitler eens te meer de dans ontspringen.

"DE ONVERZOENLIJKE VIJAND: DE SOVJETUNIE"
In dit hoofdstuk geeft Moorhouse een verslag over de krijgsverrichtingen tegen Hitlers' aartsvijand in Moskou en de wreedheden die daarmee gepaard gingen. Door de NKVD, de geheime dienst van de Sovjetunie, werd Lev Knipper, componist, aangewezen, om een aanslag op Hitler op touw te zetten. Maar toen in Stalingrad de lange terugtocht van het Duitse leger begon, zag Stalin af van de moordplannen op zijn rivaal. Een Duitse veteraan schreef over deze '*Operatie Barbarossa':* "We vochten niet langer voor Hitler, voor het nationaal – socialisme of voor het derde rijk, ook niet voor onze verloofdes, moeders of gezinnen die opgesloten zaten in door bommen verwoeste steden. We vochten uit pure angst; meer dreef

ons niet. Als we aan de dood dachten, zelfs als we die aanvaardden, jankten wij van machteloze woede".

Het zesde hoofdstuk van zijn werk kreeg als titel "DE SMERIGE OORLOG: DE BRITTEN EN HUN SOE".
De appeasement-politiek van de Britten en de Fransen kreeg in 1939 een flinke deuk als gevolg van Hitlers' agressiviteit. Voordien werden aanslagen en sabotage door de Britten als 'onsportief' beschouwd. Op 16 juni 1940, dezelfde dag waarop Hitler het bevel gaf tot de invasie van Engeland, richtte Churchill de SOE op (Special Operation Executive) met het mandaat om terroristische daden te plegen tegen verraders en Duitse leiders. De vrees voor represailles, die ongenadig waren en meestal onschuldige burgers troffen, schrokken vaak potentiele plegers af van aanslagen en sabotage. Dit was niet het geval bij Gabcik en Kubis. Met de steun van de Tsjechische regering in ballingschap bereidden zij een aanslag voor op Reinhard Heydrich, 'de slager van Praag', en Himmlers' plaatsvervanger als hoofd van de SS. Hij werd met een stengun beschoten, maar het wapen blokkeerde. Kubis wierp nog een granaat naar de Mercedes van Heydrich. De daders maakten zich uit de voeten en dachten dat hun aanslag mislukt was, maar acht dagen later (4 juni 1942) bezweek Heydrich te Praag aan zijn verwondingen. De wraak van de SS op de moord op Heydrich was uitermate wreed, door de executie van 5000 mensen, voor het grootste deel, onschuldige burgers. De daders van de aanslag werden opgespoord en in een crypte van de Praagse kerk opgesloten. Kubis werd gedood en Gabcik pleegde zelfmoord.

Hoofdstuk 7: DE EER GERED: HET DUITSE LEGER
Naast enkele mislukte pogingen door het verzet binnen het leger, wordt het verhaal gedaan van Claus von Stauffenberg die er in slaagde een bomaanslag in de onmiddellijke omgeving van de Führer uit te voeren. Hij was slachtoffer van een aanval van een Amerikaanse jachtbommenwerper op 7 april 1943 en was zijn linkeroog verloren, evenals een deel van zijn rechterhand en twee vingers van zijn linkerhand. Omwille van de gruweldaden van de SS en de genadeloze jodenvervolging was hij echter zeer gemotiveerd om de Führer van kant te maken. Als verantwoordelijke voor het actualiseren van de officiële plannen voor een noodmobilisatie met de codenaam 'operatie *Walküre'*, die in werking moest treden in geval van binnenlandse ongeregeldheden, kon hij gemakkelijk plannen aanpassen voor eigen gebruik met het oog op een echte staatsgreep. Na de verschillende mislukte pogingen was Stauffenberg erg gespannen. Hij had een briefing met Hitler in de Wolfsschanze bij Rastenburg in Oost-Pruisen. Hij vroeg de adjudant van Keitel toestemming om zich ergens te verfrissen, zette met zijn adjudant haastig de bom in elkaar, bracht de ontsteking aan en plaatste de aktetas met bom op een meter van de Führer. Even daarna begaf hij zich naar Berlijn om de leiding op te nemen van de staatsgreep en de Operatie *Walküre* te ontketenen. Maar ondanks de bomexplosie wist Hitler weer zijn hachje te redden. Deze liep nauwelijks enige verwonding op. Omstreeks middernacht werden de samenzweerders voor het vuurpeloton gebracht.

Het achtste hoofdstuk kreeg als titel: 'DE DIENSTWILLIGE DIENAAR REBELLEERT: ALBERT SPEER'
Albert Speer, de hofarchitect van Hitler, was een bekwame manager. Daarom werd hij benoemd tot minister van bewapening omdat de Duitse industrie moest overschakelen naar totale oorlogsproductie. Speer was verbijsterd op het einde van de oorlog door de verschroeide aardepolitiek van Hitler en hij zocht naar middelen om de vernietiging van de ganse Duitse infrastructuur te saboteren. Speer vroeg zijn collega, hoofd van de munitieproductie, of hij het gifgas tabun kon te pakken krijgen, om dit te verspreiden in de bunker onder de rijkskanselarij. Dit gifgas bleek echter daarvoor niet geschikt. Uit angst zijn gezin bloot te stellen aan gevaar en omdat hij vaststelde dat de gewone Duitser Hitler nog onvoorwaardelijk vertrouwde, zag hij af van een aanslag.

In de epiloog gaat het over de laatste stuiptrekkingen van het nazi-regime in Berlijn, de wreedheid van de Sovjettroepen en Gestapo. Jonge vrouwen leefden in angst voor verkrachting door de Sovjetsoldaten. Alleen in Berlijn gebeurden meer dan honderdduizend verkrachtingen. Ongeveer tienduizend slachtoffers stierven, de meeste door zelfmoord. Moorhouse beschrijft nauwkeurig de laatste dagen van de Führer in zijn bunker onder de Rijkskanselarij, waar hij zelf er een einde aan maakte op maandag 30 april 1945.

ERNEST CLAES: MIJN LEZERS EN IK
PROF. EM. DR. AUGUST KEERSMAEKERS, TEKENINGEN KRIS WOLLANTS
2007, 287 bladzijden, formaat 275 op 235 mm.
Illustraties: 40 in zwart-wit;16 in kleur
Uitgever: Ernest Claesgenootschap: Hemelhuis, Brusselsesteenweg 142, 3020 Winksele
Davidsfond/literair: Blijde Inkomstraat 79-81, 3000 Leuven.
ISBN 978 90 6306 570 6
Prijs: € 29,50
Bespreker: Jan Dockx

"Mijn lezers en ik" is het 5de deel dat het Davidsfonds/literair uitgeeft in samenwerking met het Ernest Claesgenootschap. Het is de bundeling van "Ik en de Witte" en "Voordrachtgevers zijn avonturiers'. Ernest Claes had een bijzondere band met zijn lezers en hij voerde geanimeerde gesprekken over zijn boeken op tram of café. Hij gaf vooral veel lezingen en voordrachten en beantwoordde plichtsgetrouw zijn lezersbrieven. In deze memoires schreef Claes een openhartig relaas over zijn vele ontmoetingen en briefwisselingen met zijn lezers, zijn ervaringen met zijn publiek en hun reacties. Hij kijkt ook naar zichzelf als succesvol schrijver.

Het boek biedt tevens een unieke kijk op de geschiedenis van de Vlaamse Beweging en introduceert de belangrijkste vooraanstaande figuren hierin. De inleiding is van de hand van Prof. Em. A. Keersmakers, een eminent kenner van de 17de - 19de eeuwse letterkunde. De tekeningen (40 zwartwit en 16 in kleur) zijn gemaakt door Kris Wollants: cartoonist, reclameontwerper, maar vooral boekillustrator. In de bijlagen zijn 2 facsimile uitgaven volledig weergegeven: "Ik en mijn leven" (pag. 231 tot 256) en "De mannen van toen" (pag. 257 tot 287).

WEGWIJS IN DEMENTIE OP JONGE LEEFTIJD EEN PRAKTISCHE GIDS VOOR PERSONEN MET JONGDEMENTIE, FAMILIE EN HULPVERLENERS
ANNEMIE JANSSENS, AN LOOTENS, ELS VERRAEST, ILS MATTHEUSSEN (Red.)
2007, 160 bladzijden, aantal illustraties
formaat 170 x 240 mm, paperback
Uitgever: Lannoo Campus
ISBN 978-90-209-7404-1
Prijs: € 24,95
Bespreker: Chris Geens

Inderdaad, een praktische gids is het wel, dit allereerste Nederlandstalige boek over 'jongdementie'. Op de achterflap laat men een van de getuigen zeggen: "Ik voel mij een jonge weduwe wiens partner nog leeft".

Dementie vóór de leeftijd van 65 jaar is gelukkig zeldzaam. In België raamt men hun aantal tussen 3.000 en 11.000. Elke huisarts heeft dus gemiddeld niet één patiënt in de praktijk. De diagnosestelling is niet eenvoudig. De eerste kenmerken zijn vaak gedrags- en persoonlijkheidsveranderingen. Als arts ga je dan eerst denken aan overspanning, depressie of psycho-sociale problematiek. Vaak zijn er problemen op het werk. De familie komt mee naar de consultatie en verwijzing wordt vaak voorgesteld.

Dit naslagwerk, geïllustreerd met rijkelijke casuïstiek, is een bijzonder nuttig instrument zowel voor de hulpverlener als voor familie en omgeving van de patiënt. Alle aspecten, zowel medisch als sociaal en vooral de attitude naar deze erg moeilijke doelgroep krijgen bijzondere aandacht. Dit is zeker een goede gids voor al wie van dicht of van ver te maken heeft met deze problematiek. De deskundigheid ter zake van de huisarts wordt terecht/onterecht wat onderschat.

Tot mijn verbazing kwam ik het verhaal van één van de patiënten uit de eigen praktijk tegen, een aangename verrassing en bijzonder correct verteld! Over het resultaat van de medische behandeling wordt wat al te positief gesproken, maar men heeft er echt alles samengebracht over begeleiding van deze personen. Proficiat voor de artsen en getuigen. En nu maar hopen dat de hulpverleners en begeleiders er naarstig gebruik van maken.

DE GROTE TRANSITIE
REGINALD MOREELS en RIK PINXTEN
2007, 144 bladzijden,
formaat 135 x 215 mm
Uitgever: Lannoo,
Kasteelstraat, 97, 8700 Tielt;
e-post:
stefanie.decraemer@lannoo.be
ISBN 978 90 209 7304 4
Prijs: € 14,95
Bespreker: Eric Ponette

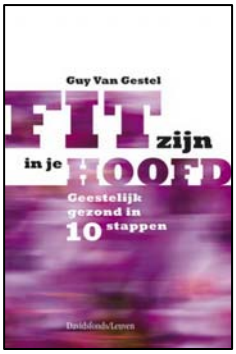
De aanpak van dit boek is heel origineel, hoewel niet uniek: het is een dialoog tussen een gelovig arts en een antropoloog "zonder God", in goede banen geleid door Anna Luyten.

In haar inleiding wordt duidelijk waar de titel vandaan komt: "We leven in een transitieperiode, een periode van overgang waarin waarden en levenspatronen, zelfs denkpatronen op losse schroeven komen te staan" (p. 7).

Réginald Moreels en Rik Pinxten gaan een gesprek aan over spiritualiteit en God, over zingeving, over democratie versus theocratie, over democratie en burgerzin, over het geweld in de maatschappij, over ethiek en over de waardigheid van de mens.
Daarbij zoeken ze uit wat hen bindt en wat hen scheidt.
Zo staan zij op dezelfde golflengte in hun oproep tot meer spiritualiteit, tot meer openheid, tot "inclusief denken" dat rekening houdt met anderen, tot geweldloosheid en soberheid.
Beiden zijn de mening toegedaan dat vrijheid het wegwerken van structurele ongelijkheid veronderstelt, dat twijfel evenzeer bij gelovigen als bij atheïsten aanwezig is en dat een voor iedereen aanvaardbare onveranderlijke en gedetailleerde ethiek niet haalbaar is.
Het meest wezenlijke verschil tussen beiden is dat de ene gelovig is en de andere atheïst, met het gevolg dat de ene een koppeling maakt tussen spiritualiteit en religie, terwijl de andere die koppeling resoluut afwijst. Sterker zelfs: wanneer Moreels pogingen doet om naar elkaar toe te groeien, gaat Pinxten daar krachtig tegen in: "Ik streef helemaal niet na dat we naar elkaar toegroeien. Bovendien is die wens om in opvattingen dichter bij elkaar te komen precies wat ik bedoel met de suprematiegedachte: er is geen allesoverheersende, 'betere' oplossing" (p. 64).
Moreels formuleert hun kloof als volgt: "We zitten vaak op dezelfde golflente, maar er zijn drie dagen die ons grondig scheiden. De drie dagen van de dood en verrijzenis van Jezus" (p.8).

In het laatste hoofdstuk formuleren beide auteurs een aantal gezamenlijke voorstellen met de vraag aan de lezer om te reageren. Zij beseffen wel dat niet alle voorstellen even gemakkelijk uitvoerbaar zijn; het hoofdstuk draagt dan ook de titel "Utopia: naar positieve voorstellen".
Men hoeft het niet in alles met deze twee sociaal sterk bewogen mensen eens te zijn om het boek toch bijzonder lezenswaard te vinden: hun dialogen dwingen tot nadenken.
Intermenselijke solidariteit, ook op wereldvlak, gaat ons allen aan.

FIT ZIJN IN JE HOOFD
Geestelijk gezond in 10 stappen
GUY VAN GESTEL
2006, 188 bladzijden
formaat 210 x 145 mm
Uitgever: Davidsfonds Uitgeverij NV, Blijde-Inkomstraat 79-81, 3000 Leuven
ISBN 90 5826 416 5
Prijs: € 19,95
Bespreker: Jan Van Meirhaeghe

Deze uitgave sluit aan bij een preventieproject genaamd "*Anders Gewoon*". Dit project had als bedoeling de beeldvorming over geestesziekte en geestelijke gezondheidszorg te beïnvloeden en sluit aan bij de zesde gezondheidsdoelstelling van de Vlaamse Gemeenschap, opgenomen in het Vlaams regeerakkoord van 2004.

Preventie van psychische problemen is belangrijk want één op de zes Belgen worstelt met een depressie en één op de acht heeft ooit zelfdoding overwogen.

Informeren, sensibiliseren over geestelijke gezondheid en het wegnemen van het stigma bij geestesziekten wordt door de WHO als één van de belangrijkste maatschappelijke prioriteiten naar voor geschoven op regionaal, nationaal en internationaal vlak. Geestesziekten zijn angst aanjagend. Het is een vrees die reeds in de middeleeuwen bestond, toen de gekken op boten werden gezet en de wijde zee opgestuurd (… *waar hebben we dat recent nog gehoord?).* Dit boek heeft de bedoeling deze angsten en dit stigma weg te nemen. Psychische problemen worden nog te vaak verwaarloosd en niet onderkend omdat de betrokkenen de weg niet vinden naar adequate hulpverlening. Dit boek helpt om deze taboes bespreekbaar te maken.

Een tiental *"positive steps for mental health"* werd overgenomen uit een Engelse preventiecampagne. Preventieve aanbevelingen worden positief geformuleerd onder de vorm van 10 getuigenissen van gewone mensen die een crisis in hun leven overwonnen hebben. Daarna diepen experts en bekende Vlamingen de thema's verder uit. In kaderstukken worden praktische tips gegeven die bruikbaar zijn in het dagelijkse leven. Op het einde van ieder hoofdstuk worden relevante instanties en webstekken vermeld. Jammer genoeg worden geciteerde werken alleen met hun titel vernoemd, soms ook met de naam van de auteur.

De formule van een doorleefd getuigenis naast commentaar en advies van een expert, en een bekend persoon die aanvult of afrondt, meestal ook puttend uit eigen ervaringen, slaat aan bij wat ze wil bereiken, namelijk psychische problematiek bespreekbaar maken. Door het aanreiken van nuttige tips wordt de preventieve doelstelling, namelijk het verbeteren van de Vlaamse geestelijke volksgezondheid, beter verwezenlijkt.

IN MEMORIAM

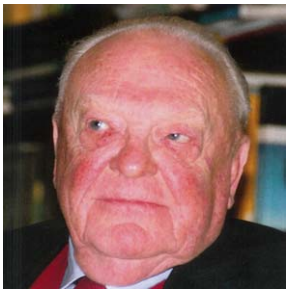
IN MEMORIAM PROF. DR. KOENRAAD VAN CAMP (1928 – 2007)

Na de aankondiging van zijn overlijden in vorig nummer van Periodiek, eren wij nu zijn nagedachtenis als lid van de Raad voor Advies van het VGV.
Koenraad Van Camp promoveerde tot arts aan de R.U. Gent in 1954 en behaalde datzelfde jaar nog een licentiaat in de Criminologie.
In 1961 werd hij erkend als uroloog na opleidingen in Antwerpen, Gent, Bordeaux, Parijs en München.
Hij oefende zijn specialiteit uit in meerdere ziekenhuizen in Antwerpen en werd in 1973 benoemd tot gewoon hoogleraar aan de UIA; hij werd diensthoofd Urologie aan het UZ Antwerpen in 1979 en was Vice-rector aan de UA-UIA van 1987 tot 1991.
Vice-rector Joke Denekens getuigde tijdens de uitvaart: "Op onderwijsgebied was hij een natuurtalent … Hij was dan ook erg geliefd bij zijn studenten: streng en veeleisend maar eerlijk, stipt en nauwgezet. Tijdens de stages was hij het rolmodel bij uitstek. Zo wilde je het later ook doen: veel kennis, een goed contact met de patiënt, vinnige wetenschappelijke discussies met studenten en assistenten, gedreven door het onderzoek."
Hij was voorzitter van de Erkenningscommissie voor Urologie, lid van de Koninklijke Academie voor Geneeskunde van België en Ere-Reserve-Luitenant-Kolonel geneesheer.
Koen Van Camp was ook geëngageerd in de Vlaamse Beweging.
Hij was actief in de Orde van den Prince als voorzitter van de afdeling Antwerpen-Metropool. Daarover getuigde, eveneens tijdens de uitvaart, Marc Van Outryve: "Terecht legde hij in alles wat hij deed de lat hoog, ook op ethisch vlak. Elitair? Misschien wel, ja! Maar dan een elite die rekening houdt met de realiteit van ons Vlaamse volk. Met zijn terechte aspiraties, met zijn dynamiek, maar ook met zijn ontgoochelingen."
Ik leerde Koen Van Camp kennen in zijn functie van lid van de Raad voor Advies van het VGV en nog beter in de Raad van Bestuur van het Fonds voor Vlaanderen.
Bij de beoordeling van de ingediende projecten trachtte hij steeds een goed doordacht, rechtvaardig en beknopt advies te geven: er werd naar hem geluisterd. Projecten, die het Vlaams zelfbestuur naderbij brachten, genoten zijn voorkeur.
Toen zijn ziekte hem verhinderde de wagen te besturen, bracht zijn echtgenote hem tot bij ons en haalde zij hem terug af: wij blijven er haar zeer dankbaar om.
Onbaatzuchtige slachtoffers van de anti-Vlaamse naoorlogse repressie konden op zijn begrip en morele steun rekenen.
Ik dacht er spontaan aan toen tijdens de uitvaart in de kerk de tonen van "Ik had een wapenbroeder …" zacht weerklonken.

Eric Ponette

IN MEMORIAM DR. JOZEF HUYGHE

Op 26 maart, 2008 overleed te Antwerpen ons trouw medelid en lid van de Raad voor Advies van het V.G.V. Dr. Jozef Huyghe, geboren op 25 maart 1922, gewezen diensthoofd Heelkunde in het St. Camillus- en St. Augustinusziekenhuis te Antwerpen.
Hij was ook gewezen voorzitter van de Koninklijke Academie voor Geneeskunde van België.
Het V.G.V houdt eraan zijn oprechte deelneming te betuigen aan de familie Huyghe.

Dr. R. Lenaerts

UITGAVEN VGV

Autokenteken

- **Decalco** **€ 2.00,- + € 0.54,- Port**
- **Aluminium** **€ 3.00,- + € 0.54,- Port**

Fiscaal dagboek **€ 25.00,- + € 1.62,- Port**

Tot overmaat van ramp staat de deelstaat Vlaanderen in het verdomhoekje van de VN-bestrijders van het racisme omwille van de Vlaamse Wooncode. Die vraagt huurders van een sociale woning dat ze hun best doen om Nederlands te leren om de integratie te bevorderen….De VN zou Vlaanderen moeten feliciteren omdat onze gemeenschap sociale woningen bouwt waar inwijkelingen en asielzoekers uit de hele wereld kunnen wonen in omstandigheden die ze nooit in hun leven hebben gekend.

Luc VAN DER KELEN – HET LAATSTE NIEUWS – 13/03/2008

Een groot deel van de bevolking is bang dat de getto's geen tijdelijke overgangsvorm zijn van integratie maar embryonale koloniën van continue immigratie, criminaliteit en misbruiken van ons sociaal systeem.

Jean-Marie DEDECKER – DE STANDAARD – 29/03/2008

De Vlaamse zorgverzekering die verplicht is voor de Vlamingen en facultatief voor de Brusselaars, is een doorn in het oog van de Franstaligen…. De loyauteit voor elkaar smelt weg…. De enig mogelijke oplossing is een doorgedreven staatshervorming waarin de zaken op verschillende domeinen, ook sociale zekerheid, uitgeklaard worden… Gebeurt dit niet, dan riskeert men een implosie van het land.

Eric DONCKIER – HET BELANG VAN LIMBURG – 02/04/2008

Als het al zo is dat het huidige systeem van aparte regionale verkiezingen niet werkt, dan is dat het mooiste bewijs dat het project van een federaal België is mislukt. De voor de hand liggende consequentie is dan dat je overstapt naar een echt confederaal model, waarbij je enkel de deelstaatparlementen verkiest die dan samen het confederale parlement vormen, met minimale bevoegdheden.

Bart MADDENS, politicoloog KU Leuven – DE STANDAARD – 04/04/2008

BRIEFWISSELING

E-post van: Eric Ponette

Aan: Senator Patrik Vankrunkelsven;
Maggie De Block; Yolande Avontroodt
Kopie aan: Bart Somers

21/01/2008

Onderwerp: Didier Reynders: herfederalisering preventie

Beste Vrienden,

Na Rudy Demotte, Marie Arena en Joëlle Milquet heeft nu ook Didier Reynders de herfederalisering van de preventieve gezondheidszorg op de communautaire agenda gezet (DS 18.01.08).
Wij kijken met velen uit naar jullie reactie.

Met vriendelijke groet,

Eric Ponette

Antwoord op e-postbericht dd. 21/01/2008
Van: Senator Patrik Vankrunkelsven

Aan: Eric Ponette

23/01/2008

Onderwerp: Didier Reynders: herfederalisering preventie

Beste Eric

De discussie over de gezondheidszorg en het homogeniseren van de bevoegdheden gaat inderdaad in de twee richtingen. Voor mij is het onaanvaardbaar dat stukken van de gezondheidszorg terug worden geherfederaliseerd. Integendeel, ik blijf - en ik voel me soms wel alleen - in het brede politieke landschap pleiten voor de communautarisering van de gezondheidszorg. Ik pleitte daarvoor nog in een vrije tribune in De Morgen en op de RTBF vorige zondag.
Ook de nota Verhofstadt behoudt de mogelijkheid om bevoegdheden in de sociale zekerheid te communautariseren, mits behoud van de inter-persoonlijke solidariteit.
Een belangrijk element naar de Franstaligen toe is de zogenaamde convergentie. Natuurlijk is dit begrip gemakkelijker in te vullen voor strikt financiële of fiscale maatregelen. Ook uitkeringen zoals kinderbijslagen zijn makkelijk te vatten in een convergentieovereenkomst. Voor de gezondheidszorg lijkt mij dit moeilijker. Uiteraard kan men theoretisch stellen dat elke Belg recht heeft op een bepaald minimum van gezondheidszorg. Ik weet ook niet dat in andere landen, waar er een regionalisering is van de gezondheidszorgen zoals Spanje, Italië, Scandinavische landen ..., sprake is van dit soort definitie. Moest je daarover een suggestie kunnen doen, zou ze mij nuttig kunnen zijn.

Met vriendelijke groeten

Patrik Vankrunkelsven

E-post van: Peter Winderickx

Aan: Vanackere, Kabinet
Kopie aan: VGV Bestuur

07/02/2008

Onderwerp: Persbericht VGV:
federale recuperatie preventie door L. Onkelinx

Geachte Minister Vanackere,

Met interesse heb ik uw pleidooi mbt. preventieve gezondheidszorg en meer bepaalt borstkanker preventie aanhoord vorige week op de artsenkring van Halle.
Hierbij stuur ik u een persbericht van het VGV over het offensief van minister L. Onkelinx om de preventieve gezondheidszorg, die een gemeenschapsbevoegdheid is, federaal te recupereren.
In het vooruitzicht van de komende uitdagingen wordt mijns inziens de Gezondheidszorg en het Gezinsbeleid best volledig overgeheveld naar de gemeenschappen, met behoud van solidariteitsmechanismen. Ik verwijs hiervoor ook naar de recente toelichting van Minister-President Kris Peeters over de Staatshervorming.

Wij rekenen erop dat u het welzijn en de belangen van de mensen in Vlaanderen en Brussel terdege zult verdedigen.

Met vriendelijke groeten,

Dr. Peter Winderickx

Antwoord op e-postbericht dd. 07/02/2008
Van: Vanackere, Kabinet

Aan: Peter Winderickx

12/02/2008

Onderwerp: Persbericht VGV:
federale recuperatie preventie door L. Onkelinx

Geachte dokter,

Hartelijk dank voor de informatie. Ze werd aan minister Vanackere en aan de raadgevers gezondheidszorg bezorgd. De minister is zich bewust van de bevoegdheidsfricties en volgt dit nauwgezet op.

Met hartelijke groeten,

Fons Baets
Raadgever externe betrekkingen
Kabinet van de Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
Koolstraat 35, 1000 Brussel

E-post van: Eric Ponette

Aan: Patrik Van Krunkelsven; Maggie De Block; Yolande Avontroodt
CC: Jan Van Meirhaeghe

08/02/2008

Onderwerp: Persbericht VGV:
federale recuperatie preventie door L. Onkelinx

Beste Vrienden,

Hierbij een persbericht van het Vlaams Geneeskundigenverbond (VGV) over het offensief van minister Onkelinx om de preventieve gezondheidszorg, die een gemeenschapsbevoegdheid is, federaal te recupereren.
Wij hopen dat U haar op andere ideeën zal brengen.

Met vriendelijke groet,

Eric Ponette

Antwoord op e-postbericht dd. 08/02/2008
E-post van: Maggie De Block

Aan: Eric Ponette

12/02/2008

Onderwerp: Persbericht VGV:
federale recuperatie preventie door L. Onkelinx

Eric,

Vandaag heeft zij duidelijk in de commissie gezegd dat alles federaal mag zijn van haar…

Groeten,

Maggie

E-post van: Eric Ponette

Aan: Leterme Yves

10/02/2008

Onderwerp:
Persbericht VGV: recuperatie preventie door L. Onkelinx

Geachte Heer Leterme,

Hierbij een persbericht van het Vlaams Geneeskundigenverbond (VGV) over het offensief van minister Onkelinx om de preventieve gezondheidszorg, die een gemeenschapsbevoegdheid is, federaal te recupereren.
Dat blijkt uit haar (eveneens bijgevoegd) persbericht: thema 1 en eveneens thema 2 van haar ronde tafels behoren tot preventie: vroegtijdige diagnose, zoals nagestreefd wordt bij borstkankerscreening, is immers een vorm van secundaire preventie.

Dit initiatief is vooral verontrustend in het licht van eerdere activiteiten en uitspraken van andere belangrijke PS-leden:

- Rudy Demotte deed tijdens de vorige legislatuur reeds verschillende pogingen tot federale recuperatie van preventie: de actie “Propere handen”, zijn poging om het geld van het Tabaksfonds te gebruiken voor federale preventiecampagnes,acties tegen alcoholgebruik, roken, obesitas, enz…
- Renaud Witmeur, de toenmalige kabinetchef van R. Demotte, verklaarde in “Artsen-Nieuwsbrief” (17.05.06): “Preventie moet opnieuw een federale materie worden.”
- Marie Arena, Frans Gemeenschapsminister, zei in KNACK (21.11.07): “Zo is preventieve gezondheidszorg vandaag een bevoegdheid van de gemeenschappen, maar volgens mij zou dat veel beter opnieuw op federaal niveau worden gelegd.”

Met vriendelijke groet,

Eric Ponette

Antwoord op e-postbericht dd. 10/02/2008
Van: Gobbin Niko

Aan: Eric Ponette

12/02/2008

Onderwerp:
Persbericht VGV: recuperatie preventie door L. Onkelinx

Geachte heer Ponette,

De minister vroeg me om uw vraag verder te bestuderen.

In het verkiezingsprogramma van de PS stond zeer expliciet dat ze de preventieve gezondheidszorg terug op het federale niveau willen.
Dat verklaart dat mevrouw Onkelinkx en haar partijgenoten een andere zienswijze hanteren op deze zaken dan CD&V.

De gezondheidszorg is ook één van de thema's die aan bod komen in het kader van de staatshervormingsdiscussies.
Daarbij werd er al in de oranje-blauwe akkoorden naar gestreefd om de regio's meer inspraak te geven in het federale beleid.
Dit blijft voor ons ook het uitgangspunt.

We kunnen u dan ook garanderen dat onze ministers nauwgezet zullen toezien op de plannen van mevrouw Onkelinx.
En vooral op een correcte bevoegdheidsverdeling.
In de regeerverklaring van Verhofstadt III staat zeer duidelijk dat het kankerplan er moet komen **in overleg met de deelstaten**.
Voor ons betekent dit dat de federale overheid eerder een ondersteunende rol heeft in deze debatten:
De verschillende actoren worden uitgenodigd om het debat aan te gaan.
Hun bevoegdheden mogen echter niet in vraag worden gesteld.

Met vriendelijke groet,

Niko Gobbin

E-post van: Patrik Vankrunkelsven

Aan: Eric Ponette

12/02/2008

Beste Eric

Gisteren was er in het kader van het 'plan tegen kanker' een hoorzitting met Onkelinckx. Ik heb samen met anderen daar gewezen op het feit dat preventie behoort tot bevoegdheid van de gemeenschappen. Wordt vervolgd.

Groeten

Patrik Vankrunkelsven

E-post van: Louis Ide

Aan: Eric Ponette
Kopie aan: Jan Van Meirhaeghe

15/02/2008

Onderwerp: RE: persbericht VGV
Hier het verslag van een "geanimeerd" debat.

Mondelinge vraag van de heer Louis Ide aan de minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid over «het verbod op de verkoop van alcohol aan jongeren onder de 16 jaar» (nr. 4-136)
De heer Louis Ide (CD&V – N-VA). – Deze week kwam Brussels minister van Gezondheid Cerexhe in de krant met zijn plan om de verkoop van alcohol te verbieden aan jongeren onder de 18 jaar. De huidige wetgeving verbiedt warenhuizen om sterke drank of breezers te verkopen aan jongeren onder de 18 jaar. Bier, wijn en aperitiefdranken mogen dan weer wel aan deze jongeren verkocht worden.
De huidige regeling is niet logisch: terwijl iedereen bier, wijn en aperitiefdranken kan kopen, is het cafébazen verboden om bier en wijn te schenken aan jongeren onder de 16 jaar. Een-

duidigheid in de wetgeving zou een hele vooruitgang zijn. Het kan volgens mij niet dat voor warenhuizen en cafés verschillende wetten gelden inzake de verkoop van alcohol aan minderjarigen. Via drankautomaten mag sterke drank niet en bier wel worden verkocht. Zo kunnen 16-jarigen dan toch aan bier geraken.
Het failliet van de wetgeving werd deze week aangetoond in het programma Peeters & Pichal op Radio 1. Max, de 13-jarige zoon van Annemie Peeters, wandelde enkele winkels binnen en kwam overal zonder problemen buiten met enkele breezers, een drank die volgens de wet niet mag verkocht worden aan mensen onder de 18 jaar.
Alcohol kan een gevaar betekenen voor de gezondheid. Er dient dus omzichtig mee omgesprongen te worden, zeker door jongeren.
Erkent de minister deze problematiek en hoe zal zij die aanpakken?
Mevrouw Laurette Onkelinx, minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid. – De huidige reglementering vertoont inderdaad enkele hiaten en er is te weinig controle op de naleving van het verbod van verkoop van alcoholische dranken aan jongeren onder de 16 jaar. We bereiden maatregelen voor om die tekorten weg te werken.
Mijn voorganger heeft in april 2007 een miljoen euro uitgetrokken voor een studie met het oog op de lancering van een nationale campagne inzake drugs en alcohol. Die campagne ging op 29 januari van start en wordt geleid door de vzw iDA, Informatie over Drugs en Alcohol. Deze vzw verenigt de meeste centra die optreden tegen drugs en alcoholmisbruik in Vlaanderen, Wallonië en Brussel. Zo kan men over de expertise van de hele sector beschikken.
Met die campagne willen we de samenleving meer kennis bijbrengen over drugs en drugsgebruik, inclusief alcohol, en informatie inwinnen over de doelgroepen, de personen die probleemgebruikers zijn, de tussenpersonen, enzovoorts. Het publiek kan dan ook beter geïnformeerd worden over het hulpaanbod en over de beschikbare informatiebronnen. Zo bestaan er al geruime tijd telefoondiensten, die overigens de steun genieten van mijn collega's van de gemeenschappen en gewesten. Ze bieden informatie en staan ook borg voor de doorverwijzing. We moeten van die informatiebronnen dan ook gebruik maken.
Daarnaast komen er ook nieuwe instrumenten om probleemgebruikers ertoe aan te zetten een beroep te doen op hulpverleners. Op de volgende interministeriële conferentie van 11 maart willen we overigens een nationaal actieplan tegen alcohol goedkeuren. Een dergelijk plan is al uitgewerkt door de beleidscel Gezondheid.
Die cel werd door de interministeriële conferentie gezondheid van 13 juni 2005 belast met de uitwerking van een nationaal plan dat een antwoord moet bieden op de oproep van de WGO aan haar leden. Ze werkt sedert mei 2001 op basis van een protocolakkoord en zorgt voor de integratie en coördinatie tussen de federale overheid en de deelstaten. In dat plan zal aan elk beleidsniveau worden gevraagd om in overleg maatregelen te nemen.
Zodra we over het plan kunnen beschikken, zullen we onze inspanningen coördineren en maatregelen nemen om het toenemende alcoholgebruik bij jongeren te bestrijden.
De heer Louis Ide (CD&V – N-VA). – De minister antwoordt dat ze aan preventie zal doen, maar preventie wordt door de gemeenschappen georganiseerd.
Vlaanderen besteedt slecht 1,5% van het budget voor gezondheidszorg aan preventie. Het zou dus niet slecht zijn indien er meer geld naar de gemeenschappen wordt overgeheveld zodat meer aan preventie kan worden gedaan.
Ik begrijp niet dat er een nationaal plan tegen alcoholgebruik wordt opgezet, aangezien preventie tot de bevoegdheid van de gemeenschappen behoort. De minister zou beter haar bevoegdheden gebruiken om de federale wetgeving te uniformeren en om controle uit te oefenen. Dát is de taak van de minister, niet het organiseren van preventie. Het gaat niet op dat er zowel op gemeenschaps- als op federaal niveau aan preventie geld wordt besteed. De minister moet het initiatief aan de gemeenschappen laten. Ik stel voor dat ze een bedrag ter beschikking stelt van de gemeenschappen, die dat naar eigen inzicht kunnen spenderen, op maat van de gemeenschap.
Mevrouw Laurette Onkelinx, minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid. – We werken op basis van een samenwerkingsakkoord tussen de federale overheid en de gemeenschappen. Voor de bestrijding van alcoholgebruik bij jongeren spelen ook federale bevoegdheden.
De heer Louis Ide (CD&V – N-VA). – De minister moet de bevoegdheidsverdeling respecteren.
Mevrouw Laurette Onkelinx, minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid. – Ik respecteer de bevoegdheden van mijn collega's.
De heer Louis Ide (CD&V – N-VA). – De gemeenschappen hebben een eigen problematiek. De preventie moet gebeuren op maat van de gemeenschappen. Zo is er voor cardiale ziekten een duidelijk verschil tussen Vlaanderen en Wallonië – dat wordt onder meer aangetoond door de MONICA-studie, die de verschillen tussen Gent en Charleroi blootlegt. Een eigen preventiebeleid voor de gemeenschappen is bijgevolg nodig en wetenschappelijk verantwoord. Ik ga helemaal niet akkoord met de minister. Ze moet haar federale bevoegdheid gebruiken om een uniforme federale wetgeving tot stand te brengen, waardoor alcoholgebruik kan worden gecontroleerd, zodat bijvoorbeeld jongeren van dertien niet meer in een warenhuis kunnen binnenstappen om er sterke drank te kopen.

Van: Dr. Jan Dockx

Aan: Dhr. Justaert
Kopie aan: VGV Bestuur

OPEN BRIEF

Geachte Heer Justaert,

Ik meld U op 18.01.08 de goede ontvangst van Uw vriendelijke brief om aan te kondigen dat ik alleen nog maar het lidgeld (84,24 euro) verschuldigd ben en dat ik automatisch als zelfstandige recht heb op "kleine risico's". Wijselijk wordt er gezwegen over hoe dat recht zal uitgeoefend worden. Zeer aandoenlijk wijst U nog met een bijgevoegde folder op de vele voordelen die de CM aanbiedt aan haar leden. Het is echter Xerius dat de klus moet uitklaren en op 01.02.08 een kwartaalfactuur verstuurt waarin voortaan de verplichte kleine risicoverzekering is opgenomen. Door zeer genereus de beheerskosten te verlagen van 3,5 naar 3,05 %, zijnde een verlaging van 13%, voelde ik bij Xerius "nattigheid"aan.

Reeds 22 jaar betaal ik aan Uw ziekenfonds, Mijnheer Justaert, een "kleine risicoverzekering" voor 4 personen ondergetekende inbegrepen. De zeldzame medische kosten die U mocht ontvangen zijn de disciplines die ikzelf niet machtig ben: de radiologie en de tandheelkunde. Getuigschriften van algemene geneeskunde of GMD's over mijn familieleden zult U niet aantreffen in Uw bestand omdat medische problemen doorgaans binnenshuis tussen "de soep en de patatten" geregeld worden. Goede vrienden en familie maken nu eenmaal niet mijn hoofdinkomen uit.

Uiteraard ben ik tevreden dat gedurende 22 jaar de medische kosten zeer beperkt zijn gebleven wat alleen maar kan wijzen op een gezegende gezondheid zoals U wellicht zult oprispen.

Wat ik evenwel niet begrijp is dat ik voor dezelfde kwalitatieve dienstverlening, waarvan tot nu toe een minimaal gebruik werd gemaakt, per kwartaal 137 euro of 548 euro op jaarbasis meer moet betalen. Als dat nog zou kunnen betekenen dat er de eerste 3 maanden een inkomen bij ziekte wordt voorzien, dat er een aanpassing van het pensioen aankomt of de kinderbijslagen gelijkgeschakeld worden. Maar neen. Er verandert eenvoudig niets.

Meer betalen voor hetzelfde product betekent een verkapte vorm van……(invullen a.u.b.) uitgaande van een grauwpaarse regering die reeds jaren geleden een belastings…….. (eveneens invullen) vooropstelde.
Waarom zou ik nu 500 euro meer betalen voor deze regeringsbeslissing waarvan ik 22 jaar geleden reeds het grote belang inzag?

Aangezien U, na Geert Hoste wel te verstaan, tot de machtigste mannen van dit land behoort moet U dit vooraf geweten hebben, waarvoor dan ook mijn bittere dank.
U een woelige nachtrust toewensend met de wetenschap dat de werkingsmiddelen van de mutualiteiten even groot zijn als de huisartsenhonoraria betuig ik U bijzonder weinig hoogachting,

Jan Dockx
Huisarts te Deurne

Op het Belgische niveau wordt regeren haast onmogelijk, terwijl de deelstaten probleemloos functioneren. Vreemd genoeg bepleit een aantal kringen nu net een versterking van het Belgische niveau, dat ons vooral bestuurloosheid biedt.

Peter DE ROOVER- DE STANDAARD – 05/04/2008

Meer geld voor Brussel? Ja dus, maar Brussel moet eerst orde op zaken stellen. Vooral op het vlak van institutionele vereenvoudiging en strikte toepassing van de taalwetgeving op elk niveau. Brussel moet vooral zorgen dat de geldstromen transparant zijn.

Marie-Paule QUIX, Brussels volksvertegenwoordiger Spirit – DE STANDAARD – 05/04/2008

Maar als we met onze handen van alle aspecten van de sociale zekerheid moeten blijven, stel ik mij de vraag of Vlaanderen een beleid op maat zal kunnen voeren. Ik heb het gevoel dat de sociale zekerheid voor sommigen een door een natuurwet gedicteerd exclusief federaal gebouw is.

Bart SOMERS – DE STANDAARD – 05/04/2008

De recente stijging van emfyseem door het roken van cannabis kan geen toeval zijn: jongeren krijgen vanuit verschillende hoeken een verkeerd beeld voorgeschoteld van cannabisgebruik: een jointje kan toch geen kwaad, is niet erger dan een pintje drinken.

Ludo VEROUGSTRAETE, arts – DE STANDAARD – 08/04/2008

Zo weigeren drie voormalige burgemeesters van faciliteitengemeenten zich neer te leggen bij het simpele gegeven dat ze de Vlaamse regelgeving moeten volgen. Hun nieuwe kandidatuur is niet meer dan een zoveelste provocatie, een manifeste weigering de wetgeving te aanvaarden. Democratie begint wel met respect voor de regels van de rechtsstaat. Daarom worden die burgemeesters niet benoemd, niet omdat ze Franstalig zijn.

Yves DESMET – DE MORGEN – 12/04/2008

RAAD VOOR ADVIES

Prof. Dr. Rik Casteels, K.U.Leuven
Dr. J. Daels, Het Vlaamse Kruis
Dr. E. De Bleeker, oud-voorzitter VVMV
Prof. Dr. L. Denis, directeur Oncologisch Centrum Antwerpen
Prof. Dr. W. Dierick, U.Antwerpen
Dr. C. Geens, voorzitter Alumni geneeskunde K.U.Leuven
Prof. Dr. Jan Peers, K.U.Leuven
Prof. Dr. P. Van Cauwenberge, rector U.Gent
Prof. Dr. G. Verdonk, U.Gent
Dr. R. Verhaert, V.V.K.

RAAD VAN BESTUUR

Voorzitter: Dr. Jan Van Meirhaeghe
Ondervoorzitter: Dr. R. Vermeulen*
Secretaris: Dr. Bart Garmyn
Penningmeester: Dr. J. Dockx
Cultuur: Dr. J. Dockx
Leden: Prof. Dr. A. Baert, Dr. G. Celen, Dr. G. Debruyne, Dr. E. De Sutter, Dr. L. Ide, Dr. P. H. Jongbloet, Dr. R. Lenaerts*, Dr. J. Peremans, Prof. Dr. E. Ponette*, Dr. D. Van de Voorde, Dr. J. Van Meirhaeghe

* oud-voorzitter

Lidgeld V.G.V.

Gewoon lid	€ 45.00
Tot 10 jaar na diploma	€ 20.00
Arts zonder praktijk	€ 20.00
Steunend lid	€ 75.00
Artsenkoppel	€ 50.00
Artsenkoppel (tot 10 jaar na diploma of zonder praktijk)	€ 25.00
Abonnement "Periodiek" voor niet leden	€ 20.00

KBC nr. 407-3062251-47

Secretariaat V.G.V.: Ergo de Waellaan 3 – bus 14
2100 Deurne – Antwerpen - Tel: 03/322.28.50 – Fax: 03/322.45.14
e-post: info@vgv.be - webstek: www.vgv.be
Het secretariaat is open alle werkdagen van 9 tot 13 uur

Uitgave van het VGV

- Redactieraad: Prof. Dr. A. Baert, Dr. J. Dockx, Dr. J. Gyselinck, Dr. P.H. Jongbloet, Dr. R. Lenaerts, Prof. Dr. E. Ponette, Dr. J. Van Meirhaeghe
- Verantwoordelijke uitgever: Dr. J. Van Meirhaeghe, Koolkerkesteenweg 76, 8340 Oostkerke
- Hoofdredacteur: Prof. Dr. E. Ponette, Schoonzichtlaan 40, 3020 Winksele-Herent en Dr. P.H. Jongbloet
- De gepubliceerde bijdragen verschijnen onder de verantwoordelijkheid van de auteurs
- Drukkerij Jules De Winter, Kleine Markt 13, 2000 Antwerpen, Tel. 03/232.20.22, Fax. 03/225.15.84